

Rozdział I. Postanowienia wstępne

§ 1. Postanowienia ogólne

Ogólne Warunki Ubezpieczeń Komunikacyjnych w Pakiecie Dealerskim („OWU”) stosuje się do umów ubezpieczenia zawieranych z Česká pojistovna Spółka Akcyjna Oddział w Polsce (działająca pod marką handlową „PROAMA”) w zakresie następujących ubezpieczeń:

- 1) Autocasco Premium (AC),
- 2) Assistance Wypadkowy (ASW),
- 3) Assistance Premium (ASP),
- 4) Następstw Nieszczęśliwych Wypadków Komunikacyjne (NNW K),
- 5) Następstw Nieszczęśliwych Wypadków Domowe (NNW D),
- 6) Zielona Karta (ZK),
- 7) od Utraty Pracy (UP),
- 8) Ochrona Prawna (OP),
- 9) Splaty Kredytu/Leasingu (GAP),
- 10) Przedłużona Gwarancja (PG).

§ 2. Wartość OWU

1. W rozdziałach od II do IX niniejszych OWU zostały uregulowane zapisy dotyczące poszczególnych ubezpieczeń, z ewentualnym podziałem na warianty, w jakich może zostać zawarta umowa ubezpieczenia.
2. Do wszystkich ubezpieczeń mają zastosowanie postanowienia Rozdziału X. *Postanowienia wspólne* w takim zakresie, w jakim nie zostało to uregulowane odmiennie w Rozdziałach dotyczących poszczególnych ubezpieczeń.
3. Załącznikiem do OWU są Definicje niektórych pojęć używanych w OWU. Definicje te mają zastosowanie do wszystkich ubezpieczeń, uregulowanych w OWU, chyba że w ich treści zastrzeżono inaczej.

§ 3. Postanowienia uzgodnione indywidualnie

Za zgodą Stron do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmiennie od zawartych w OWU. Wprowadzenie takich postanowień, jak też zmian do umowy ubezpieczenia, wymaga formy pisemnej pod rygorem nieważności.

Rozdział II. Ubezpieczenie Autocasco Premium

§ 4. Przedmiot ubezpieczenia

Przedmiotem ubezpieczenia jest wskazany w umowie ubezpieczenia pojazd mechaniczny, który został nabyty w sieci oficjalnego importera na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jako fabrycznie nowy i którego okres eksploatacji w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia nie przekracza 4 lat, jeżeli nie został uszkodzony do dnia zawarcia umowy ubezpieczenia.

§ 5. Zakres ubezpieczenia

Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje szkody polegające na uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie pojazdu mechanicznego wskutek zdarzeń losowych (tzw. ubezpieczenie All Risk), w tym jego wyposażenia podstawowego lub dodatkowego.

§ 6. Zakres terytorialny

Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje zdarzenia losowe zaistniałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz państw europejskich, z wyłączeniem krajeżdzy lub jej usiłowania na terytorium Białorusi i Ukrainy.

§ 7. Zawarcie i rozwiązanie umowy ubezpieczenia

1. Zawarcie umowy ubezpieczenia ma miejsce na zasadach określonych w Rozdziale X. *Postanowienia wspólne*, z zastrzeżeniem że PROAMA może uzależnić zawarcie umowy od przeprowadzenia inspekcji pojazdu.
2. Umowa ubezpieczenia jest zawierana na rachunek właściciela pojazdu mechanicznego wskazanego w umowie ubezpieczenia; jeżeli jest kilku współwłaścicieli pojazdu ubezpieczonymi są wszyscy z nich.
3. Umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu na zasadach określonych w Rozdziale X. *Postanowienia wspólne*.

§ 8. Czas trwania odpowiedzialności PROAMA

1. Ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się na zasadach określonych w Rozdziale X. *Postanowienia wspólne*, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po pozytywnym wyniku inspekcji pojazdu, chyba że umówiono się inaczej.
2. Ochrona ubezpieczeniowa kończy się na zasadach określonych w Rozdziale X. *Postanowienia wspólne*.

§ 9. Suma ubezpieczenia

1. Suma ubezpieczenia jest ustalana w wysokości odpowiadającej:
 - 1) cenie nabycia pojazdu – jeżeli w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia nie minął więcej niż 1 miesiąc od daty nabycia pojazdu, a przebieg pojazdu nie przekracza 5 000 km oraz pojazd nie był wcześniej ubezpieczony w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, lub jeżeli pojazd przez okres nie dłuższy niż 12 miesięcy od daty jego pierwszej rejestracji stanowił własność dealera, od którego został nabyty,
 - 2) wartości pojazdu na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia, określanej na podstawie notowań rynkowych pojazdu danej marki, typu i roku produkcji z uwzględnieniem jego wyposażenia, przebiegu i stanu technicznego, zgodnie z katalogiem Eurotax lub Info-Expert – w pozostałych przypadkach. Katalog, na podstawie którego została ustalona suma ubezpieczenia jest wskazany w umowie ubezpieczenia.
2. Sumę ubezpieczenia ustala się zgodnie z wnioskiem Ubezpieczającego z uwzględnieniem podatku od towarów i usług (VAT) albo bez uwzględnienia tego podatku.
3. Suma ubezpieczenia nie ulega zmniejszeniu o wypłacone odszkodowania, chyba że umówiono się inaczej.

§ 10. Franszyzy

1. Jeżeli wysokość szkody nie przekracza franszyzy integralnej wskazanej w umowie ubezpieczenia szkoda nie jest objęta ochroną ubezpieczeniową PROAMA.
2. Odszkodowanie zmniejsza się o wartość franszyzy redukcyjnej wskazanej w umowie ubezpieczenia, chyba że pojazd jest naprawiany w Autoryzowanej Stacji Obsługi należącej do dealera, za pośrednictwem którego została zawarta umowa ubezpieczenia lub umówiono się inaczej.

§ 11. Składka ubezpieczeniowa

Składka ubezpieczeniowa jest ustalana na podstawie:

- 1) wartości pojazdu mechanicznego, sposobu jego użytkowania oraz miejsca zamieszkania lub siedziby jego posiadacza; w przypadku kilku posiadaczy pojazdu podczas ustalania składki ubezpieczeniowej uwzględnia się miejsce zamieszkania posiadacza wskazanego przez Ubezpieczającego jako pierwszego ze współposiadaczy spośród osób fizycznych, a w razie ich braku – pierwszego spośród pozostałych współposiadaczy,
- 2) wysokości franszyzy oraz sposobu odpłacania składki,
- 3) okoliczności dotyczących Ubezpieczonego, w tym jego wieku i czasu posiadania uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi,
- 4) dotychczasowego przebiegu ubezpieczenia Autocasco oraz innych okoliczności mogących mieć wpływ na prawdopodobieństwo powstania szkody lub jej wysokości, o które Ubezpieczający był pytany przy zawarciu umowy ubezpieczenia,
- 5) posiadania innych rodzajów ubezpieczeń w PROAMA oraz kosztów związanych z zawarciem umowy ubezpieczenia.

§ 12. Urządzenia zabezpieczające przed kradzieżą

1. Pojazdy mechaniczne o wartości do 70 000 zł brutto muszą mieć zainstalowane przynajmniej jedno urządzenie zabezpieczające przed kradzieżą, a pojazdy o wyższej wartości muszą mieć zainstalowane przynajmniej dwa różnego rodzaju takie urządzenia, chyba że umówiono się inaczej. PROAMA może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od zainstalowania dodatkowych urządzeń zabezpieczających przed kradzieżą.
2. Warunkiem odpowiedzialności PROAMA za szkody powstałe wskutek kradzieży lub usiłowania kradzieży pojazdu mechanicznego, w tym jego wyposażenia podstawowego lub dodatkowego, jest zamknięcie pojazdu zgodnie z jego konstrukcją oraz prawidłowe działanie urządzeń zabezpieczających przed kradzieżą w wymaganej liczbie w chwili dokonania kradzieży lub jej usiłowania. Powyższy warunek nie dotyczy rozwoju lub wymuszenia rozbójniczego.

§ 13. Wyłączenia odpowiedzialności

1. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód:
 - 1) będących skutkiem działań wojennych, aktów terrorystycznych, rozruchów lub zamieszek lub powstałych w czasie użycia pojazdu mechanicznego w związku z obowiązkowymi świadczeniami na rzecz wojska lub policji, jak też powstałych w wyniku rozporządzeń jakiegokolwiek rządu lub władzy państwowej lub lokalnej oraz w pojazdach czynnie uczestniczących w akcjach protestacyjnych lub blokadach dróg,
 - 2) spowodowanych umyślnie przez Ubezpieczonego lub osobę upoważnioną do korzystania z pojazdu, a także osoby, z którymi Ubezpieczony lub osoba upoważniona do korzystania z pojazdu pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, w razie rażącego niedbalstwa odszkodowanie nie należy się, chyba że jego zapłata odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności; spowodowanych przez Ubezpieczonego lub osobę upoważnioną do korzystania z pojazdu, a także osoby, z którymi Ubezpieczony lub osoba upoważniona do korzystania z pojazdu pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym w związku z ich stanem nietrzeźwości lub po użyciu alkoholu zgodnie z definicjami zawartymi w OWU albo narkotyków, środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii lub podobnie działających leków,
 - 3) spowodowanych przez kierowcę kierującego pojazdem bez wymaganych uprawnień do kierowania danym rodzajem pojazdów, o ile miało to wpływ na powstanie szkody, a także w trakcie użycia przez niego pojazdu jako narzędzia przestępstwa, jak również wtedy kiedy zbiegł on z miejsca zdarzenia lub oddalił się mimo spoczywającego na nim prawnego obowiązku lub polecenia pozostania na miejscu zdarzenia wydanego przez upoważnioną osobę, chyba że miało to na celu ratowanie życia lub zdrowia ludzkiego,
 - 4) powstałych w związku z okolicznościami, które spowodowałyby niedopuszczenie pojazdu do ruchu lub niezaliczenie przez pojazd badań technicznych, a w przypadku pojazdów podlegających rejestracji – odmowę zarejestrowania pojazdu, jak też powstałych w trakcie wyciągów, rajdów i zawodów lub treningów do tych jazd, jak również podczas użycia pojazdu jako rekwizytu lub do jazd próbnych.
2. Ochroną ubezpieczeniową nie są też objęte szkody:
 - 1) wynikające z wadliwego wykonania pojazdu lub jego naprawy, a także powstałe w następstwie jego użytkowania niezgodnie z przeznaczeniem (w tym wskutek niewłaściwego załadunku lub przewożenia ładunku lub bagażu), jak również powstałe w wyniku niewłaściwego doboru paliwa, płynów i materiałów eksploatacyjnych, a także będące skutkiem wadliwego doboru, montażu lub regulacji instalacji gazowej,
 - 2) polegające na uszkodzeniu silnika pojazdu wskutek zassania wody podczas jego pracy lub próby uruchomienia silnika w warunkach stwarzających takie zagrożenie,
 - 3) polegające na pogorszeniu się stanu technicznego pojazdu w tym wskutek eksploatacji, korozji, utlenienia, zawilgożenia, pleśni lub oddziaływania normalnych warunków atmosferycznych,
 - 4) polegające na uszkodzeniu lub zniszczeniu ogumienia, chyba że powstały one wskutek działania osób trzecich lub powstały jednocześnie z uszkodzeniem lub zniszczeniem innych części pojazdu,
 - 5) stanowiące awarię pojazdu.
3. W przypadku kradzieży z wyłączeniem rozbójki i wymuszenia rozbójniczego ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód powstałych, gdy:
 - 1) w pojeździe lub w miejscu, do którego mają dostęp osoby nieupoważnione został pozostawiony dowód rejestracyjny pojazdu lub kluczyki lub urządzenie służące do otwarcia lub uruchomienia pojazdu,
 - 2) zostały utracone kluczyki lub urządzenie służące do otwarcia lub uruchomienia pojazdu, a właściciel pojazdu nie wymienił zamków w pojeździe lub nie zmienił kodów dostępu do pojazdu niezwłocznie po ich utracie.

§ 14. Obowiązki w razie zajścia zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową i skutki ich niewykonania

1. W razie zajścia zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową Ubezpieczony jest zobowiązany:
 - 1) zapewnić bezpieczeństwa w miejscu wypadku oraz zawiadomić policję lub inne właściwe organy o wypadku z ofiarami w ludziach, jak też o każdej szkodzie powstałej w okolicznościach uzasadniających wnioszek, że powstała w wyniku bądź w związku z popełnieniem przestępstwa,
 - 2) użyć wszelkich dostępnych środków w celu zapobieżenia zwiększeniu się rozmiarów zaistniałej szkody lub zapobieżenia kolejnej szkodzie,
 - 3) najpóźniej w ciągu 3 dni od uzyskania wiadomości o szkodzie, powiadomić policję lub inne właściwe organy o kradzieży pojazdu, w tym jego wyposażenia podstawowego lub dodatkowego,
 - 4) zawiadomić telefonicznie lub w inny sposób PROAMA o kradzieży pojazdu w terminie 3 dni od uzyskania informacji o jej dokonaniu, zaś o pozostałych zdarzeniach objętych ochroną ubezpieczeniową w terminie 7 dni od dnia ich zajścia,
 - 5) nie dokonywać w uszkodzonym pojeździe żadnych zmian w zakresie związanym ze szkodą oraz nie rozpoczynać na prawo, o ile nie jest to uzasadnione koniecznością dalszej bezpiecznej jazdy, bez wcześniejszego oględzin pojazdu lub akceptacji zmian lub naprawy przez PROAMA, chyba że takie oględziny nie zostały przeprowadzone a PROAMA nie zajęła żadnego stanowiska w tym zakresie w terminie 7 dni od otrzymania zawiadomienia o szkodzie.
2. W razie szkody spowodowanej przez osobę trzecią, w tym zdarzenia z innym pojazdem, Ubezpieczony jest zobowiązany w miarę możliwości ustalić:
 - 1) dane kierującego innym pojazdem lub osób trzecich biorących udział w zdarzeniu lub będących świadkami zdarzenia (w tym imię i nazwisko, adres, numer telefonu, adres e-mail),
 - 2) dane dotyczące pojazdu sprawcy szkody (w tym markę, numer rejestracyjny i państwo rejestracji pojazdu),
 - 3) dane zakładu ubezpieczeń, w którym sprawca szkody posiada ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych i dokumentu potwierdzającego zawarcie tego ubezpieczenia (w tym certyfikatu Zielonej Karty lub ubezpieczenia granicznego) lub inne ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej obejmujące skutki tego zdarzenia.
3. Jeżeli szkoda została spowodowana przez zwierzęta domowe lub hodowlane, Ubezpieczony jest zobowiązany w miarę możliwości ustalić dane właściciela zwierząt (w tym imię i nazwisko, adres, numer telefonu, adres e-mail) oraz dane zakładu ubezpieczeń, w którym właściciel zwierząt posiada ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej obejmujące skutki tego zdarzenia.
4. W przypadku szkód powstałych za granicą naprawa pojazdu powinna być dokonana na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, chyba że PROAMA wyrazi zgodę na przeprowadzenie naprawy za granicą.
5. Ubezpieczony ma obowiązek ułatwić PROAMA ustalenie okoliczności powstania i rozmiaru szkody, zabezpieczając możliwość dochodzenia roszczeń regresowych od sprawcy szkody i udzielić wszelkiej pomocy w przeprowadzeniu postępowania regresowego. W razie kradzieży pojazdu mechanicznego również przekazać PROAMA, w trybie ustalonym z PROAMA, wszystkie posiadane przez siebie dokumenty potwierdzające pochodzenie pojazdu oraz wszystkie komplety kluczyków lub innych urządzeń służących do otwarcia lub uruchomienia pojazdu wraz z kompletem sprawnych urządzeń uruchamiających urządzenia zabezpieczające przed kradzieżą.
6. W razie naruszenia przez Ubezpieczonego z winy umyślny lub rażącego niedbalstwa obowiązku zapobieżenia szkodzie lub zwiększenia się jej rozmiarów, PROAMA jest wolna od odpowiedzialności za szkodę powstałą z tego powodu. W przypadku naruszenia przez Ubezpieczonego innych obowiązków, odszkodowanie zostanie zmniejszone w takim stopniu, w jakim naruszenie spowodowało zwiększenie się rozmiarów szkody, uniemożliwiło PROAMA ustalenie okoliczności jej powstania lub wysokości odszkodowania albo dochodzenie roszczeń regresowych.

§ 15. Ustalenie wysokości odszkodowania – zasady ogólne

1. Wysokość odszkodowania wraz z kosztami działań w celu zmniejszenia szkody lub zabezpieczenia mienia bezpośrednio zagrożonego szkodą oraz wskazanymi poniżej kosztami dodatkowymi pokrywanymi przez PROAMA nie może przekroczyć sumy ubezpieczenia wskazanej w umowie ubezpieczenia i obowiązującej w dniu powstania szkody.
2. Jeżeli w umowie ubezpieczenia suma ubezpieczenia została ustalona z uwzględnieniem podatku VAT, wartość pojazdu oraz koszty naprawy również ustala się z uwzględnieniem tego podatku.
3. PROAMA, oprócz wypłaty odszkodowania, zwróci również udokumentowane i uzasadnione okolicznościami danego zdarzenia koszty działań podjętych w celu zmniejszenia szkody lub zabezpieczenia mienia bezpośrednio zagrożonego szkodą.

§ 16. Ustalenie wysokości odszkodowania w przypadku szkody częściowej

1. Odszkodowanie pokrywa koszty naprawy pojazdu w zakresie określonym w dokumencie oceny technicznej sporządzonej przez PROAMA, chyba że PROAMA odstąpi od wykonania takiej oceny.
2. Odszkodowanie nie może przekroczyć wartości pojazdu mechanicznego w dniu powstania szkody, określonej na podstawie:
 - 1) ceny nabycia pojazdu – jeżeli suma ubezpieczenia została ustalona w wysokości odpowiadającej cenie nabycia pojazdu,
 - 2) notowań rynkowych pojazdu danej marki, typu i roku produkcji z uwzględnieniem jego wyposażenia, przebiegu i stanu technicznego, zgodnie z katalogiem Eurotax lub Info-Expert, na podstawie którego została ustalona suma ubezpieczenia – w pozostałych przypadkach.
3. Ustalenie odszkodowania ma miejsce zgodnie z wnioskiem Ubezpieczonego na podstawie wyceny dokonanej przez PROAMA albo na podstawie faktur, rachunków i innych dokumentów, z których wynika naprawa pojazdu i wysokość kosztów tej naprawy.
4. Podczas ustalenia wysokości odszkodowania za szkody w ogumieniu, akumulatorze oraz elementach układu wydechowego uwzględnia się indywidualne zużycie eksploatacyjne tych części pojazdu stosownie do ich stanu faktycznego.
5. W przypadku naprawy pojazdu w Autoryzowanej Stacji Obsługi należącej do dealera, za pośrednictwem którego została zawarta umowa ubezpieczenia, odszkodowanie jest ustalane zgodnie z poniższymi zasadami:
 - 1) koszty robocizny oblicza się według norm czasowych operacji naprawczych określonych przez producenta pojazdu i ujętych w katalogu Audatex (czas naprawy) oraz stawek za robociznogodzinę stosowanych w Autoryzowanej Stacji Obsługi, należącej do dealera, za pośrednictwem którego została zawarta umowa ubezpieczenia,
 - 2) koszt materiałów i części zamiennych ustala się zgodnie z cenami nowych oryginalnych materiałów i części zamiennych sygnalowych logo producenta lub dystrybuowanych w sieci producenta lub oficjalnego importera pojazdu.
6. W przypadku naprawy pojazdu w warsztacie innym niż Autoryzowana Stacja Obsługi należąca do dealera, za pośrednictwem którego została zawarta umowa ubezpieczenia, odszkodowanie jest ustalane zgodnie z poniższymi zasadami:
 - 1) koszty robocizny oblicza się według norm czasowych operacji naprawczych określonych przez producenta pojazdu i ujętych w katalogu Audatex (czas naprawy) oraz stawek za robociznogodzinę stosowanych w Autoryzowanych Stacjach Obsługi w regionie, w którym pojazd jest naprawiany, a w razie jego niereparowania – w regionie, w którym znajdują się takie stacje, najbliższym miejscu zamieszkania lub siedzibie Ubezpieczonego,
 - 2) koszt materiałów i części zamiennych ustala się zgodnie z cenami nowych oryginalnych materiałów i części zamiennych sygnalowych logo producenta pojazdu lub dystrybuowanych w sieci producenta lub oficjalnego importera pojazdu,
 - 3) koszt materiałów i części zamiennych pomniejsza się o procentowe zużycie części zamiennych, które wynosi piętnaście procent w przypadku pojazdów, których okres eksploatacji w dniu powstania szkody nie przekroczył 3 lat oraz dwadzieścia pięć procent – w przypadku pozostałych pojazdów.
7. Jeżeli odszkodowanie ustalone na podstawie faktur, rachunków i innych dokumentów, z których wynika naprawa pojazdu mechanicznego i wysokość kosztów tej naprawy przekracza o przynajmniej pięć procent wysokość odszkodowania ustalonego na podstawie wyceny naprawy dokonanej przez Proama, odszkodowanie należy się w wysokości wynikającej z tej wyceny naprawy, powiększonej o pięć procent.

§ 17. Ustalenie wysokości odszkodowania w przypadku szkody całkowitej

1. Szkoła całkowita ma miejsce, jeżeli wskazany w umowie ubezpieczenia pojazd mechaniczny uległ uszkodzeniu lub zniszczeniu w stopniu uniemożliwiającym jego odbudowę z przyczyn technicznych lub w przypadku, kiedy przewidywane koszty jego naprawy przekraczają siedemdziesiąt procent jego wartości w dniu powstania szkody, chyba że umówiono się inaczej ustalając na podstawie:
 - 1) ceny nabycia pojazdu – jeżeli suma ubezpieczenia została ustalona w wysokości odpowiadającej cenie nabycia pojazdu i szkoda całkowita ma miejsce w pierwszym roku ubezpieczenia,
 - 2) notowań rynkowych pojazdu danej marki, typu i roku produkcji z uwzględnieniem jego wyposażenia, przebiegu i stanu technicznego, zgodnie z katalogiem Eurotax lub Info-Expert, na podstawie którego została ustalona suma ubezpieczenia – w pozostałych przypadkach.
2. Przy ustaniu kosztów naprawy pojazdu mechanicznego w celu ustalenia, czy ma miejsce szkoda całkowita, uwzględnia się koszty naprawy pojazdu zgodnie z zasadami właściwymi dla wyliczenia odszkodowania w przypadku szkody częściowej i naprawy pojazdu w warsztacie innym niż Autoryzowana Stacja Obsługi, należąca do dealera, za pośrednictwem którego została zawarta umowa ubezpieczenia.
3. Odszkodowanie ustala się jako różnicę pomiędzy wartością pojazdu w dniu powstania szkody ustaloną zgodnie z powyższymi zasadami a wartością pozostałości pojazdu.

§ 18. Ustalenie wysokości odszkodowania w przypadku kradzieży

- W przypadku kradzieży odszkodowanie jest ustalane w wysokości wartości pojazdu mechanicznego w dniu powstania szkody, określonej na podstawie:
- 1) ceny nabycia pojazdu – jeżeli suma ubezpieczenia została ustalona w wysokości odpowiadającej cenie nabycia pojazdu i szkoda całkowita ma miejsce w pierwszym roku ubezpieczenia,
 - 2) notowań rynkowych pojazdu danej marki, typu i roku produkcji z uwzględnieniem jego wyposażenia, przebiegu i stanu technicznego, zgodnie z katalogiem Eurotax lub Info-Expert, na podstawie którego została ustalona suma ubezpieczenia – w pozostałych przypadkach.

§ 19. Zgłoszenie szkody

1. Ubezpieczony przy zgłoszeniu szkody jest zobowiązany podać do wiadomości PROAMA wszystkie wymagane przez PROAMA informacje niezbędne do ustalenia odpowiedzialności PROAMA oraz wysokości odszkodowania, jak też udostępnić niezbędne dokumenty w tym celu.
2. Jeżeli odszkodowanie jest ustalane na podstawie faktur, rachunków i innych dokumentów, z których wynika naprawa pojazdu mechanicznego i wysokość kosztów tej naprawy, na żądanie PROAMA Ubezpieczony ma obowiązek umożliwić dokonanie oględzin pojazdu w trakcie przeprowadzanej naprawy lub przedstawić naprawiony pojazd do oględzin ponownie.
3. W razie kradzieży pojazdu mechanicznego, w tym jego wyposażenia podstawowego lub dodatkowego, odszkodowanie jest wypłacane po przeniesieniu prawa własności pojazdu lub tego wyposażenia na PROAMA, chyba że PROAMA zrzeknie się tego uprawnienia.
4. W razie odzyskania pojazdu, w tym jego wyposażenia podstawowego lub dodatkowego, po wypłacie odszkodowania, na wniosek właściciela pojazdu PROAMA przeniesie na niego prawo ich własności, za zwrotem wypłaconego odszkodowania, jeżeli wcześniej to prawo zostało nabyte przez PROAMA.

§ 20. Wypłata odszkodowania

1. Odszkodowanie jest wypłacane Ubezpieczonemu albo wskazanemu przez niego warsztatowi, w którym pojazd był lub jest naprawiany.
2. W przypadku szkody całkowitej lub kradzieży pojazdu i nabycia przez Ubezpieczonego fabrycznie nowego pojazdu u tego samego dealera, za pośrednictwem którego została zawarta umowa ubezpieczenia lub nabycia takiego pojazdu u tego dealera na zlecenie Ubezpieczonego, należne Ubezpieczonemu odszkodowanie na wniosek Ubezpieczonego zostanie wypłacone temu dealerowi.

§ 21. Koszty dodatkowe pokrywane przez PROAMA

1. Ubezpieczony jest zobowiązany poinformować PROAMA o przeprowadzeniu dodatkowego badania technicznego pojazdu, w którym została dokonana naprawa wynikająca ze zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową, jeżeli naprawa mia-

- ła miejsce w zakresie elementu układu nośnego, hamulcowego lub kierownicy kierowców mających wpływ na bezpieczeństwo ruchu drogowego. PROAMA pokryje koszty dodatkowego badania technicznego.
- PROAMA na wniosek Ubezpieczonego zorganizuje i pokryje, do wysokości 400 zł, koszty odwiezienia wskazanego w umowie ubezpieczenia pojazdu do miejsca wskazanego przez Ubezpieczonego po zakończeniu w warsztacie prac naprawczych będących skutkiem wypadku, chyba że umówiono się inaczej.

Rozdział III. Ubezpieczenie Assistance

Sekcja I. Postanowienia wspólne

§ 22. Warianty ubezpieczenia

Umowa ubezpieczenia może być zawarta w wariancie Assistance Wypadkowy albo w wariancie Assistance Premium, stanowiącym rozszerzenie zakresu ubezpieczenia w stosunku do wariantu Assistance Wypadkowy.

§ 23. Przedmiot ubezpieczenia

Przedmiotem ubezpieczenia jest zorganizowanie lub zorganizowanie i pokrycie kosztów świadczenia usług assistance dla kierowcy wskazanego w umowie ubezpieczenia pojazdu mechanicznego, a w wariancie Assistance Premium również pasażerów tego pojazdu w liczbie określonej w jego dowodzie rejestracyjnym.

§ 24. Zakres ubezpieczenia

Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje zdarzenia wskazane w tabelach dotyczących poszczególnych wariantów ubezpieczenia związane z korzystaniem z określonego w umowie ubezpieczenia pojazdu mechanicznego, z zastrzeżeniem że jeżeli jedno zdarzenie objęte ochroną ubezpieczeniową uprawnia danego Ubezpieczonego jednocześnie do świadczeń z tytułu:

- zakwaterowania kierowcy i pasażerów,
- udostępnienia pojazdu zastępczego,
- przewozu taksówką,
- pomocy w powrocie do miejsca zamieszkania lub kontynuacji podróży,
- zapewnieniu kierowcy zastępczego,

Ubezpieczonemu przysługuje prawo do jednego z powyższych, wybranego przez niego świadczenia.

§ 25. Zakres terytorialny

Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje zdarzenia objęte ochroną ubezpieczeniową zaistniałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a w wariancie Assistance Premium również na terytorium państw europejskich, o ile w opisie danego zdarzenia lub usługi assistance nie wskazano inaczej.

§ 26. Zawarcie i rozwiązanie umowy ubezpieczenia

- Zawarcie umowy ubezpieczenia ma miejsce na zasadach wskazanych w Rozdziale X. *Postanowienia wspólne*, z zastrzeżeniem, że jest ono możliwe tylko łącznie z zawarciem z PROAMA umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych lub w czasie trwania takiej umowy, a w wariancie Assistance Premium dodatkowo, jeżeli ta umowa dotyczy pojazdu, którego okres eksploatacji w chwili jej zawarcia nie przekroczył 4 lat, o ile nie umówiono się inaczej.
- Umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu na zasadach wskazanych w Rozdziale X. *Postanowienia wspólne*, nie później jednak niż z chwilą rozwiązania zawartej z PROAMA umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych.

§ 27. Czas trwania odpowiedzialności PROAMA

Ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się i kończy zgodnie z zasadami określonymi w Rozdziale X. *Postanowienia wspólne*.

§ 28. Limity odpowiedzialności

Limity odpowiedzialności są ustalane oddzielnie dla poszczególnych usług assistance i stanowią górną granicę odpowiedzialności PROAMA w odniesieniu do każdego ze zdarzeń objętych ochroną ubezpieczeniową, chyba że w odniesieniu do danej usługi zastrzeżono inaczej.

§ 29. Składka ubezpieczeniowa

Składka ubezpieczeniowa jest ustalana z zastosowaniem kryteriów przyjętych dla ustalania składki dla umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, z uwzględnieniem wariantu ubezpieczenia.

§ 30. Wyłączenia odpowiedzialności

- Świadczenia assistance nie przysługują jeżeli zdarzenie objęte ochroną ubezpieczeniową:
 - jest skutkiem działań wojennych, aktów terrorystycznych, ruchów lub zamieszek lub zostało spowodowane działaniem materiałów radioaktywnych,
 - zostało spowodowane umyślnie przez Ubezpieczonego lub osoby, z którymi Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, jak też w wyniku kierowania przez Ubezpieczonego lub wyżej wymienione osoby pojazdem bez wymaganych uprawnień; w razie rażącego niedbalstwa świadczenie nie należy się, chyba że jego zapłata odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności,
 - zostało spowodowane przez Ubezpieczonego lub osoby, z którymi Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym w związku z ich stanem nietrzeźwości lub po użyciu alkoholu zgodnie z definicjami zawartymi w OWU albo narkotyków, środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii lub podobnie działających leków,
 - powstało w związku z usiłowaniami lub popełnieniem przez Ubezpieczonego przestępstwa,
 - zostało spowodowane przez kierowcę w trakcie świadczenia płatnych usług, w tym przewozu osób lub ładunków, używania pojazdu do nauki jazdy, jak też podczas używania pojazdu do transportu towarów niebezpiecznych, w tym paliw, substancji toksycznych czy wybuchowych,
 - powstało w związku z okolicznościami, które spowodowały niedopuszczenie pojazdu do ruchu lub niezaliczenie przez pojazd badań technicznych, a w przypadku pojazdów podlegających rejestracji – odmowę zarejestrowania pojazdu,
 - powstało w trakcie wyścigów, rajdów i zawodów lub treningów do tych jazd, podczas użycia pojazdu jako rekwizytu lub do jazd próbnych, jak również podczas zarobkowego wynajmu pojazdu,
 - polegało na uszkodzeniu silnika pojazdu wskutek zassania wody podczas jego pracy lub próby uruchomienia silnika w warunkach stwarzających takie zagrożenie,
 - powstało wskutek błędów w konserwacji pojazdu lub wskutek naruszenia warunków gwarancji, jaką jest objęty pojazd.
- W przypadku Assistance Wypadkowego ochroną ubezpieczeniową nie są objęte zdarzenia powstałe wskutek zuzycia wynikającego z normalnej eksploatacji pojazdu.
- Ochroną ubezpieczeniową nie jest objęta ładunek przewożony w pojeździe oraz bagaż i inne przedmioty pozostawione w pojeździe podczas jego holowania.
- Ochroną ubezpieczeniową nie są ponadto objęte takie same awarie, jakie już były zgłoszone PROAMA i w związku z którymi były świadczone usługi assistance, jeżeli nie została usunięta jej przyczyna.
- W przypadku organizacji transportu Ubezpieczonego, nie są pokrywane koszty opłat drogowych, celnych i innych o podobnym charakterze, koszty wyżywienia w trakcie transportu, ani dodatkowe koszty i opłaty związane z transportem przewożonego bagażu.

§ 31. Obowiązek Ubezpieczonego w razie zaistnienia zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową

- Warunkiem skorzystania ze świadczeń przewidzianych w umowie ubezpieczenia jest:
 - przedsięwzięcie odpowiednich środków w celu zapewnienia bezpieczeństwa ruchu w miejscu zdarzenia oraz udzielenie pomocy poszkodowanemu, jak też użycie dostępnych środków w celu zmniejszenia rozmiarów szkody lub zapobieżenia kolejnej szkodzi,
 - telefoniczne zawiadomienie PROAMA o zajściu zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową, jak też podanie PROAMA wszelkich istotnych okoliczności dotyczących zdarzenia i rodzaju potrzebnych usług assistance,
 - postępowanie zgodnie z dyspozycjami PROAMA, w szczególności ułatwienie wykonywania czynności zmierzających do spełnienia świadczenia assistance.
- Ubezpieczony jest zobowiązany zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń regresowych od sprawy szkody i udzielić PROAMA wszelkiej pomocy w przeprowadzeniu postępowania regresowego. W przypadku naruszenia przez Ubezpieczonego tego obowiązku, odszkodowanie zostanie zmniejszone w takim stopniu, w jakim naruszenie uniemożliwiło PROAMA dochodzenie roszczeń regresowych.

§ 32. Realizacja świadczeń assistance

- PROAMA organizuje i pokrywa koszty usług assistance, które są realizowane przez osoby trzecie. Za szkody wyrządzone w związku z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem tych usług, ponoszą bezpośrednio odpowiedzialność osoby wykonujące te usługi.
- PROAMA nie ponosi odpowiedzialności i jest zwolniona z obowiązku zwrotu jakichkolwiek kosztów poniesionych bez porozumienia z PROAMA.
- PROAMA nie pokrywa kosztów naprawy pojazdu mechanicznego w warsztatach oraz kosztów jego konserwacji i eksploatacji, w tym kosztów paliwa i części zamiennych, a także kosztów zakupienia lub dorobienia kluczyków lub sterowników oraz zakupu kół lub opon.

Sekcja II. Assistance Wypadkowy

§ 33. Zdarzenia objęte ochroną ubezpieczeniową, usługi assistance oraz limity odpowiedzialności

Zdarzenie objęte ochroną ubezpieczeniową	Usługa assistance	Limity odpowiedzialności
Unieruchomienie pojazdu wskutek wypadku	Naprawa pojazdu w miejscu wypadku	300 zł
	Holowanie pojazdu z miejsca wypadku	Faktyczne koszty usługi – jeżeli odbywa się do ASO należącej do dealera, za pośrednictwem którego została zawarta umowa ubezpieczenia, chyba że umówiono się inaczej
	Holowanie pojazdu osoby poszkodowanej	Faktyczne koszty usługi
Potrzeba skorzystania przez Ubezpieczonego z usług serwisu informacyjnego	Serwis informacyjny	Faktyczne koszty usługi

Wskazane w powyższej tabeli usługi assistance polegają na wykonaniu następujących czynności:

- Naprawa pojazdu w miejscu wypadku** – zorganizowaniu i pokryciu kosztów naprawy pojazdu unieruchomionego wskutek wypadku, w zakresie niezbędnym do kontynuowania jazdy, o ile będzie to możliwe w miejscu wypadku, z wyłączeniem kosztów płynących z eksploatacji, materiałów lub części zamiennych użytych do naprawy, z zastrzeżeniem że Ubezpieczonemu przysługują maksymalnie dwa takie świadczenia w czasie trwania odpowiedzialności PROAMA z danej umowy ubezpieczenia.
- Holowanie pojazdu z miejsca wypadku** – zorganizowaniu i pokryciu kosztów holowania pojazdu unieruchomionego wskutek wypadku, jeżeli nie jest możliwe dokonanie jego naprawy w miejscu wypadku, do miejsca wskazanego przez Ubezpieczonego, z zastrzeżeniem, że Ubezpieczonemu przysługują maksymalnie dwa takie świadczenia w czasie trwania odpowiedzialności PROAMA z danej umowy ubezpieczenia,

- Holowanie pojazdu osoby poszkodowanej** – zorganizowaniu i pokryciu kosztów holowania pojazdu osoby poszkodowanej unieruchomionego wskutek wypadku, jeżeli Ubezpieczony ponosi winę za spowodowanie wypadku, do najbliższego uzgodnionego z PROAMA warsztatu naprawczego albo na parking strzeżony lub do miejsca zamieszkania poszkodowanego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w zależności od tego, które z tych miejsc znajduje się bliżej miejsca wypadku,
- Udostępnienie serwisu informacyjnego** – udzieleniu telefonicznej informacji o warsztatach naprawczych, stacjach kontroli pojazdów lub sklepach motoryzacyjnych, o trasie podróży, w tym o trasie alternatywnej i o nateńniu ruchu, o stacjach paliw, o firmach zajmujących się wynajmem pojazdów oraz formalnościach związanych ze zgłoszeniem wypadku zakładawo ubezpieczeń lub innym podmiotom.

Sekcja III. Assistance Premium

§ 34. Zdarzenia objęte ochroną ubezpieczeniową, usługi assistance oraz limity odpowiedzialności – Pomoc serwisowa

Zdarzenie objęte ochroną ubezpieczeniową	Usługa assistance	Limity odpowiedzialności
Unieruchomienie pojazdu wskutek wypadku	Naprawa pojazdu w miejscu wypadku	Ulega zwiększeniu do 500 zł – w razie zdarzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej 300 euro – w razie zdarzenia na terytorium państw europejskich Faktyczne koszty usługi – jeżeli odbywa się do ASO należącej do dealera, za pośrednictwem którego została zawarta umowa ubezpieczenia, chyba że umówiono się inaczej
	Holowanie pojazdu z miejsca wypadku	Ulega zwiększeniu do 200 km, jeżeli odbywa się do miejsca wskazanego przez Ubezpieczonego – w razie zdarzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej 300 euro – w razie zdarzenia na terytorium państw europejskich
Unieruchomienie pojazdu wskutek awarii	Naprawa pojazdu w miejscu awarii	500 zł – w razie zdarzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej 300 euro – w razie zdarzenia na terytorium państw europejskich Faktyczne koszty usługi – jeżeli odbywa się do ASO należącej do dealera, za pośrednictwem którego została zawarta umowa ubezpieczenia, chyba że umówiono się inaczej
	Holowanie pojazdu	200 km, jeżeli odbywa się do miejsca wskazanego przez Ubezpieczonego – w razie zdarzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej 300 euro – w razie zdarzenia na terytorium państw europejskich
	Parkowanie pojazdu	200 zł – w razie zdarzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej 100 euro – w razie zdarzenia na terytorium państw europejskich
Unieruchomienie pojazdu wskutek wypadku lub awarii	Złomowanie pojazdu	200 zł – w razie zdarzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej 100 euro – w razie zdarzenia na terytorium państw europejskich
	Dotawa części niezbędnych do naprawy pojazdu (tylko w razie zdarzenia na terytorium państw europejskich)	100 euro
	Odwiezienie pojazdu po zakończeniu prac naprawczych (tylko w razie zdarzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej)	300 zł
	Transport przyczepy	200 km – w razie zdarzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej 300 euro – w razie zdarzenia na terytorium państw europejskich
Przebiec koła pojazdu lub rozładowanie akumulatora	Naprawa pojazdu w miejscu zdarzenia	500 zł – w razie zdarzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej 300 euro – w razie zdarzenia na terytorium państw europejskich
Brak paliwa uniemożliwiający kontynuowania jazdy	Dostarczenie paliwa	Faktyczne koszty usługi
Wlanie do zbiornika pojazdu niewłaściwego typu paliwa	Pomoc w razie wlania do zbiornika niewłaściwego typu paliwa	300 zł – w razie zdarzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej 150 euro – w razie zdarzenia na terytorium państw europejskich
Zatrzaśnięcie kluczyków lub innych urządzeń służących do otwarcia lub uruchomienia pojazdu	Otwarcie pojazdu	200 zł – w razie zdarzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej 150 euro – w razie zdarzenia na terytorium państw europejskich
Kradzież pojazdu	Transport przyczepy	200 km – w razie zdarzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej 300 euro – w razie zdarzenia na terytorium państw europejskich
Odzyskanie pojazdu po kradzieży	Holowanie pojazdu	500 zł – w razie zdarzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej 300 euro – w razie zdarzenia na terytorium państw europejskich
	Dotawa części niezbędnych do naprawy pojazdu (tylko w razie zdarzenia na terytorium państw europejskich)	100 euro

Wskazane w powyższej tabeli usługi assistance polegają na wykonaniu następujących czynności:

- Naprawa pojazdu w miejscu wypadku i holowanie pojazdu z miejsca wypadku** – świadczeniu usług w ramach Assistance Wypadkowego z zastrzeżeniem podwyższonego limitu odpowiedzialności,
- Naprawa pojazdu w miejscu awarii** – zorganizowaniu i pokryciu kosztów naprawy pojazdu unieruchomionego wskutek awarii (w tym wymiana koła w razie przebiecia opony lub detki a także pomoc w przypadku rozładowania akumulatora), w zakresie niezbędnym do kontynuowania jazdy, o ile będzie to możliwe w miejscu zdarzenia, z wyłączeniem kosztów płynących z eksploatacji, materiałów lub części zamiennych użytych do naprawy, z zastrzeżeniem, że Ubezpieczonemu przysługują maksymalnie dwa takie świadczenia w czasie trwania odpowiedzialności PROAMA z danej umowy ubezpieczenia,
- Holowanie pojazdu** – zorganizowaniu i pokryciu kosztów holowania pojazdu unieruchomionego wskutek awarii, a także pojazdu odzyskanego po kradzieży, do warsztatu będącego własnością dealera, za pośrednictwem którego została zawarta umowa ubezpieczenia albo miejsca wskazanego przez Ubezpieczonego, z zastrzeżeniem, że Ubezpieczonemu przysługują maksymalnie dwa takie świadczenia w czasie trwania odpowiedzialności PROAMA z danej umowy ubezpieczenia,
- Transport przyczepy** – zorganizowaniu i pokryciu kosztów transportu przyczepy ciągniętej przez pojazd, do miejsca zamieszkania właściciela pojazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku braku możliwości naprawy na miejscu zdarzenia pojazdu unieruchomionego wskutek wypadku lub awarii, a także w razie jego kradzieży, z zastrzeżeniem, że Ubezpieczonemu przysługują maksymalnie dwa takie świadczenia w czasie trwania odpowiedzialności PROAMA z danej umowy ubezpieczenia,
- Parkowanie pojazdu** – zorganizowaniu i pokryciu kosztów parkowania pojazdu, unieruchomionego wskutek wypadku lub awarii,
- Złomowanie pojazdu** – zorganizowaniu i pokryciu kosztów holowania pojazdu unieruchomionego wskutek wypadku do najbliższego od miejsca wypadku punktu złomowania oraz pokryciu kosztów tego złomowania,
- Dotawa części niezbędnych do naprawy pojazdu** – zorganizowaniu i pokryciu kosztów dostarczenia materiałów i części zamiennych w celu naprawienia pojazdu za granicą Rzeczypospolitej Polskiej w razie wypadku, awarii lub odnalezienia pojazdu po kradzieży, jeżeli w miejscu naprawy pojazdu nie są one dostępne, z wyłączeniem kosztów materiałów lub części zamiennych użytych do naprawy oraz z zastrzeżeniem, że Ubezpieczonemu przysługują maksymalnie trzy takie świadczenia w czasie trwania odpowiedzialności PROAMA z danej umowy ubezpieczenia,
- Odwiezienie pojazdu po zakończeniu prac naprawczych** – zorganizowaniu i pokryciu kosztów przewozu pojazdu z warsztatu, w którym dokonywana była naprawa pojazdu po wypadku lub awarii, które miały miejsce na terytorium

- Rzeczypospolitej Polskiej do miejsca zamieszkania właściciela pojazdu lub do innego miejsca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uzdalonego z PROAMA,
- Dostarczenie paliwa** – zorganizowaniu i pokryciu kosztów dostarczenia paliwa do miejsca unieruchomienia pojazdu wskutek braku paliwa w ilości pozwalającej na dojechanie pojazdem do najbliższej czynnej stacji paliw, z wyłączeniem kosztów tego paliwa oraz z zastrzeżeniem, że Ubezpieczonemu przysługują maksymalnie dwa takie świadczenia w czasie trwania odpowiedzialności PROAMA z danej umowy ubezpieczenia,
 - Pomoc w razie wiania do zbiornika niewłaściwego typu paliwa** – zorganizowaniu i pokryciu kosztów wymiany paliwa w pojeździe w razie wiania do jego zbiornika niewłaściwego typu paliwa, z wyłączeniem kosztów tego paliwa oraz z zastrzeżeniem, że Ubezpieczonemu przysługują maksymalnie dwa takie świadczenia w czasie trwania odpowiedzialności PROAMA z danej umowy ubezpieczenia,
 - Otwarcie pojazdu** – zorganizowaniu i pokryciu kosztów otwarcia pojazdu w razie zatrzaśnięcia kluczyków lub innych urządzeń służących do jego otwarcia lub uruchomienia, z zastrzeżeniem, że Ubezpieczonemu przysługują maksymalnie dwa takie świadczenia w czasie trwania odpowiedzialności PROAMA z danej umowy ubezpieczenia.

§ 35. Zdarzenia objęte ochroną ubezpieczeniową, usługi assistance oraz limity odpowiedzialności – Pomoc w podróży dla kierowcy i pasażerów

Zdarzenie objęte ochroną ubezpieczeniową	Usługa assistance	Limity odpowiedzialności
Unieruchomienie pojazdu wskutek wypadku lub awarii	Zakwaterowanie kierowcy i pasażerów	150 zł na dobę w przeliczeniu na jedną osobę korzystającą z tej usługi – w razie zdarzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej 80 euro na dobę w przeliczeniu na jedną osobę korzystającą z tej usługi – w razie zdarzenia na terytorium państw europejskich
	Udostępnienie pojazdu zastępczego (w razie zdarzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej)	Faktyczne koszty usługi
	Przewóz taksówką (w razie zdarzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej)	100 zł na dobę
	Odbiór pojazdu	150 zł – w razie zdarzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej Wysokość kosztów biletu kolejowego II klasy do równowartości 300 zł lub jeśli czas podróży jest dłuższy niż 12 godzin – wysokość kosztów biletu lotniczego klasy ekonomicznej do równowartości 1 000 zł – w razie zdarzenia na terytorium państw europejskich
	Pomoc w powrocie do miejsca zamieszkania lub kontynuacji podróży	150 zł na osobę, jeżeli cel podróży znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej 300 zł na osobę, jeśli cel podróży znajduje się na terytorium państw europejskich
Kradzież pojazdu	Transport do Autoryzowanej Stacji Obsługi	100 zł na jedno świadczenie
	Udostępnienie pojazdu zastępczego (w razie zdarzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej)	Faktyczne koszty usługi
	Przewóz taksówką (w razie zdarzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej)	100 zł na dobę
	Zakwaterowanie kierowcy i pasażerów	150 zł na dobę w przeliczeniu na jedną osobę korzystającą z tej usługi – w razie zdarzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej 80 euro na dobę w przeliczeniu na jedną osobę korzystającą z tej usługi – w razie zdarzenia na terytorium państw europejskich
	Pomoc w powrocie do miejsca zamieszkania lub kontynuacji podróży	150 zł na osobę, jeżeli cel podróży znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej 300 zł na osobę, jeśli cel podróży znajduje się na terytorium państw europejskich
Odzyskanie pojazdu po kradzieży	Transport do placówki medycznej (tylko w razie zdarzenia na terytorium państw europejskich)	500 euro
	Hospitalizacja za granicą (tylko w razie zdarzenia na terytorium państw europejskich)	4 000 euro w stosunku do wszystkich osób hospitalizowanych na jedno i na wszystkie zdarzenia w danym okresie ubezpieczenia
	Dostawa leków (tylko w razie zdarzenia na terytorium państw europejskich)	100 euro
	Pomoc w wycie osoby bliskiej	150 zł na dobę na osobę w zakresie kosztów hotelu – w razie zdarzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej 80 euro na dobę na osobę w zakresie kosztów hotelu – w razie zdarzenia na terytorium państw europejskich 1000 zł w zakresie kosztów podróży w odniesieniu do wszystkich osób
	Zapewnienie kierowcy zastępczego	300 zł – w razie zdarzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej 200 euro – w razie zdarzenia na terytorium państw europejskich
Nieszczęśliwy wypadek lub nagłe zachorowanie kierowcy lub pasażerów	Transport zwłok	1 000 zł
	Opieka nad dziećmi	500 zł na jedno zdarzenie i na wszystkie zdarzenia w danym okresie ubezpieczenia

Wskazane w powyższej tabeli usługi assistance polegają na wykonaniu następujących czynności:

- Zakwaterowanie kierowcy i pasażerów** – zorganizowaniu i pokryciu kosztów noclegu w hotelu kierowcy i pasażerów tego pojazdu w razie unieruchomienia pojazdu wskutek wypadku lub awarii, a także w razie kradzieży, maksymalnie przez 3 doby hotelowe, przy czym liczba osób zakwaterowanych korzystających z tej usługi nie może przekroczyć liczby osób określonej w dowodzie rejestracyjnym pojazdu,
- Udostępnienie pojazdu zastępczego** – zorganizowaniu i pokryciu kosztów wynajmu pojazdu zastępczego:
 - o klasie odpowiadającej klasie pojazdu wskazanego w umowie ubezpieczenia – jeżeli pojazd zastępczy jest własnością dealera, za pośrednictwem którego została zawarta umowa ubezpieczenia,
 - o klasie bezpośrednio niższej niż klasa pojazdu wskazanego w umowie ubezpieczenia – w przypadku pozostałych pojazdów zastępczych, o ile nie umówiono się inaczej oraz z zastrzeżeniem, że dopuszczalna liczba osób określona w dowodzie rejestracyjnym pojazdu zastępczego nie może być większa niż 5, na poniższych warunkach:
 - w razie unieruchomienia pojazdu wskutek wypadku lub awarii pojazd zastępczy przysługujący przez czas trwania naprawy pojazdu, nie dłużej jednak niż przez okres 10 dni (jeżeli pojazd zastępczy jest własnością dealera, za pośrednictwem którego została zawarta umowa ubezpieczenia i ten pojazd jest naprawiany w ASO należącej do tego dealera) albo okres 5 dni (w pozostałych przypadkach, o ile nie umówiono się inaczej) oraz w obu przypadkach nie dłużej niż do dnia naprawy pojazdu, pod warunkiem, że przewidywany czas naprawy wynosi powyżej 12 godzin oraz że uprzednio zostało wykonane holowanie pojazdu z miejsca wypadku lub awarii do warsztatu naprawczego oraz z zastrzeżeniem że Ubezpieczonemu przysługują maksymalnie dwa takie świadczenia

- o czasie trwania odpowiedzialności PROAMA z danej umowy ubezpieczenia, jeżeli usługa ta jest świadczona z powodu awarii pojazdu,
 - w razie kradzieży pojazd zastępczy przysługuje od chwili zgłoszenia kradzieży pojazdu do PROAMA przez okres 10 dni (jeżeli pojazd zastępczy jest własnością dealera, za pośrednictwem którego została zawarta umowa ubezpieczenia) albo okres 5 dni (w pozostałych przypadkach, o ile nie umówiono się inaczej) oraz w obu przypadkach nie dłużej jednak niż do dnia jego odzyskania po kradzieży, pod warunkiem niezwłocznego zgłoszenia faktu kradzieży na policji i dostarczenia PROAMA notatki policyjnej (faksem lub pocztą elektroniczną) potwierdzającej ten fakt,
 - o uznaniu zasadności wykonania usługi polegającej na udostępnieniu pojazdu zastępczego Ubezpieczony może odebrać pojazd zastępczy do użycia w miejscu wskazanym przez PROAMA. Po naprawie pojazdu lub jego odnalezieniu albo po upływie okresu przysługującego pojazdu zastępczego Ubezpieczony jest zobowiązany do zwrotu pojazdu zastępczego do podmiotu wynajmującego pojazd. Ubezpieczony może zwrócić pojazd w miejscu innym niż miejsce, w którym udostępniono mu pojazd zastępczy pod warunkiem, że podmiot wynajmujący pojazd zastępczy ma siedzibę w miejscu wybranym przez Ubezpieczonego i wyrazi na to zgodę,
- Przewóz taksówką** – zwrócić Ubezpieczonemu poniesionych przez niego i udokumentowanych kosztów korzystania z taksówki na poniższych warunkach:
 - w razie unieruchomienia pojazdu wskutek wypadku lub awarii pokrywane są koszty korzystania przez Ubezpieczonego z taksówki w czasie trwania naprawy pojazdu, nie dłużej jednak niż przez okres 10 dni (jeżeli ubezpieczony pojazd jest naprawiany w ASO należącej do dealera, za pośrednictwem którego została zawarta umowa ubezpieczenia) albo okres 5 dni (w pozostałych przypadkach, o ile nie umówiono się inaczej) oraz w obu przypadkach nie dłużej niż do dnia naprawy pojazdu, pod warunkiem, że przewidywany czas naprawy wynosi powyżej 12 godzin oraz że uprzednio zostało wykonane holowanie pojazdu z miejsca wypadku lub awarii do warsztatu naprawczego oraz z zastrzeżeniem że Ubezpieczonemu przysługują maksymalnie dwa takie świadczenia w czasie trwania odpowiedzialności PROAMA z danej umowy ubezpieczenia, jeżeli usługa ta jest świadczona z powodu awarii pojazdu
 - w razie kradzieży pojazdu pokrywane są koszty korzystania przez Ubezpieczonego z taksówki od chwili zgłoszenia kradzieży pojazdu do PROAMA przez okres 10 dni, nie dłużej jednak niż do dnia jego odzyskania po kradzieży, pod warunkiem niezwłocznego zgłoszenia faktu kradzieży na policji i dostarczenia PROAMA notatki policyjnej (faksem lub pocztą elektroniczną) potwierdzającej ten fakt,
 - Odbiór pojazdu** – zorganizowaniu i pokryciu kosztów podróży jednej osoby w celu odbioru pojazdu naprawionego po wypadku lub awarii albo odzyskanego po kradzieży,
 - Transport do Autoryzowanej Stacji Obsługi** – zorganizowaniu i pokryciu kosztów przejazdu Ubezpieczonego taksówką do i z ASO, w której naprawiany jest pojazd unieruchomiony wskutek wypadku lub awarii, z zastrzeżeniem że Ubezpieczonemu przysługują maksymalnie dwa takie świadczenia w czasie trwania odpowiedzialności PROAMA z danej umowy ubezpieczenia (przejazd do i z ASO jest traktowany jako jedno świadczenie),
 - Pomoc w powrocie do miejsca zamieszkania lub kontynuacji podróży** – zorganizowaniu i pokryciu kosztów podróży kierowcy i pasażerów tego pojazdu do miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub kontynuacji podróży do miejsca docelowego środkiem transportu wskazanym przez PROAMA, w razie unieruchomienia pojazdu wskutek wypadku lub awarii albo kradzieży pojazdu,
 - Transport do placówki medycznej** – zorganizowaniu i pokryciu kosztów transportu kierowcy i pasażerów tego pojazdu do placówki medycznej jeżeli nieszczęśliwy wypadek lub nagłe zachorowanie miało miejsce na terytorium państw europejskich, przy czym pokrywane są koszty transportu medycznego do najbliższej w stosunku do miejsca zdarzenia placówki medycznej lub do placówki medycznej znajdującej się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej położonej najbliżej miejsca zamieszkania osoby, która doznała nieszczęśliwego wypadku lub nagłego zachorowania,
 - Hospitalizacja za granicą** – zorganizowaniu i pokryciu kosztów hospitalizacji kierowcy i pasażerów tego pojazdu, jeżeli nieszczęśliwy wypadek lub nagłe zachorowanie miało miejsce na terytorium państw europejskich, w szpitalu na terytorium państwa, w którym miał miejsce nieszczęśliwy wypadek lub nagłe zachorowanie, przy czym maksymalna liczba osób hospitalizowanych nie może przekroczyć liczby osób określonej w dowodzie rejestracyjnym pojazdu,
 - Dostawa leków** – zorganizowaniu i pokryciu kosztów dostarczenia leków dla Ubezpieczonego przebywającego na terytorium państw europejskich w razie nieszczęśliwego wypadku lub nagłego zachorowania, z wyłączeniem kosztów tych leków, o ile nie są bezpośrednio dostępne w miejscu pobytu Ubezpieczonego,
 - Pomoc w wycie osoby bliskiej** – zorganizowaniu i pokryciu kosztów jednorazowego przejazdu jednej osoby bliskiej dla kierowcy i pasażerów tego pojazdu do miejsca ich hospitalizacji wskutek nieszczęśliwego wypadku lub nagłego zachorowania środkiem transportu wskazanym przez PROAMA oraz zorganizowaniu i pokryciu kosztów noclegu w hotelu tej osoby maksymalnie przez 3 doby hotelowe,
 - Zapewnienie kierowcy zastępczego** – zorganizowaniu i pokryciu kosztów wynajęcia kierowcy zastępczego w celu sprowadzenia pojazdu i pasażerów tego pojazdu do ich miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli kierowca wskutek nieszczęśliwego wypadku lub nagłego zachorowania został hospitalizowany i hospitalizacja trwa dłużej niż 3 dni lub zmarł oraz gdy żaden z pasażerów pojazdu nie posiada uprawnień do kierowania pojazdem, z zastrzeżeniem że podróz powrotna odbywa się najkrótszą drogą, maksymalnie przez 3 dni poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej i 2 dni na jej terytorium,
 - Transport zwłok** – zorganizowaniu i pokryciu kosztów transportu zwłok kierowcy i pasażerów tego pojazdu w razie śmierci poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej wskutek nieszczęśliwego wypadku lub nagłego zachorowania do miejsca pochówku na jej terytorium, z wyłączeniem kosztów pogrzebu i kremacji,
 - Opieka nad dziećmi** – zorganizowaniu i pokryciu kosztów przewozu małoletnich dzieci Ubezpieczonego do innego opiekuna wskazanego przez ich rodziców lub opiekunów prawnych, w razie hospitalizacji kierowcy i pasażerów tego pojazdu wskutek nieszczęśliwego wypadku lub nagłego zachorowania oraz braku możliwości sprawowania opieki nad dziećmi przez inne osoby, z zastrzeżeniem że przewóz dzieci odbywa się środkiem transportu wskazanym przez PROAMA, w towarzystwie osoby upoważnionej przez PROAMA, a koszty ponoszone są do czasu objęcia opieki nad dziećmi przez osobę upoważnioną, ale nie dłużej niż przez 3 dni.

§ 36. Zdarzenia objęte ochroną ubezpieczeniową, usługi assistance oraz limity odpowiedzialności – Pomoc informacyjna

Zdarzenie objęte ochroną ubezpieczeniową	Usługa assistance	Limity odpowiedzialności
Potrzeba skorzystania przez Ubezpieczonego z usług infolinii medycznej	Infolinia medyczna	Faktyczne koszty usługi
Unieruchomienie pojazdu wskutek wypadku lub awarii	Usługi tłumacza (tylko w razie zdarzenia na terytorium państw europejskich)	500 zł

Wskazane w powyższej tabeli usługi assistance polegają na:

- Infolinia medyczna** – udzieleniu telefonicznej informacji o placówkach służby zdrowia, prowadzących zabiegi rehabilitacyjne lub oferujących sprzęt rehabilitacyjny, o działaniu leków, w tym skutkach ubocznych, interakcjach z innymi lekami i możliwości ich przyjmowania w czasie ciąży, o zasadach przygotowania do zabiegów lub badań medycznych oraz o dietach i zdrowym żywieniu, jak też udzieleniu telefonicznej porady przez lekarza dyżurnego PROAMA,
- Usługi tłumacza** – zorganizowaniu i pokryciu kosztów telefonicznej usługi tłumacza (w językach: angielskim, niemieckim, francuskim, rosyjskim, włoskim lub hiszpańskim) w razie unieruchomienia pojazdu wskutek wypadku lub awarii albo kradzieży na terytorium państw europejskich, z zastrzeżeniem, że Ubezpieczonemu przysługują maksymalnie dwa takie świadczenia w czasie trwania odpowiedzialności PROAMA z danej umowy ubezpieczenia.

Rozdział IV. Ubezpieczenie Następstw Nieszczęśliwych Wypadków

Sekcja I. Ubezpieczenie Następstw Nieszczęśliwych Wypadków – Komunikacyjne

§ 37. Przedmiot ubezpieczenia

Przedmiotem ubezpieczenia jest życie i zdrowie kierowcy oraz pasażerów pojazdu mechanicznego wskazanego w umowie ubezpieczenia w liczbie określonej w jego dowodzie rejestracyjnym.

§ 38. Zakres ubezpieczenia

Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje trwałe następstwa nieszczęśliwego wypadku w związku z ruchem pojazdu mechanicznego w postaci śmierci lub trwałego uszczerbku na zdrowiu.

§ 39. Zakres terytorialny

Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje nieszczęśliwe wypadki w związku z ruchem pojazdu mechanicznego zaistniałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz państw europejskich.

§ 40. Zawarcie i rozwiązanie umowy ubezpieczenia

- Zawarcie umowy ubezpieczenia ma miejsce na zasadach określonych w Rozdziale X. *Postanowienia wspólne*, z zastrzeżeniem, że jest ono możliwe tylko łącznie z zawarciem z PROAMA umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych lub w czasie trwania takiej umowy.
- Umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu na zasadach wskazanych w Rozdziale X. *Postanowienia wspólne*, nie później jednak niż z chwilą rozwiązania zawartej z PROAMA umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych.
- Ubezpieczający może wypowiedzieć umowę ubezpieczenia, z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia.

§ 41. Czas trwania odpowiedzialności PROAMA

Ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się i kończy zgodnie z zasadami określonymi w Rozdziale X. *Postanowienia wspólne*, z zastrzeżeniem że ochrona ubezpieczeniowa w odniesieniu do danego Ubezpieczonego kończy się z dniem wypłaty świadczeń w wysokości sumy ubezpieczenia.

§ 42. Suma ubezpieczenia

- Suma ubezpieczenia jest ustalana odrębnie na każdego Ubezpieczonego, w tej samej wysokości dla wszystkich Ubezpieczonych.
- Suma ubezpieczenia w odniesieniu do danego Ubezpieczonego ulega zmniejszeniu o kwoty świadczeń wypłaconych temu Ubezpieczonemu.

§ 43. Składka ubezpieczeniowa

Składka ubezpieczeniowa jest ustalana na podstawie zakresu ochrony ubezpieczeniowej i czasu jej udzielenia, w tym wysokości sumy ubezpieczenia oraz sposobu opłacania składki, posiadania innych ubezpieczeń w PROAMA oraz innych okoliczności mogących mieć wpływ na prawdopodobieństwo powstania zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową lub wysokość świadczenia, o które Ubezpieczający był pytany przy zawarciu umowy ubezpieczenia.

§ 44. Wyłączenia odpowiedzialności

- Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte następstwa nieszczęśliwych wypadków w związku z ruchem pojazdu mechanicznego, jeżeli te wypadki zostały spowodowane:
 - w przypadku kierowcy:
 - przez kierowcę w związku z jego stanem nietrzeźwości lub po użyciu alkoholu zgodnie z definicjami zawartymi w OWU albo będącego pod wpływem narkotyków, środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii lub podobnie działających leków,
 - w związku z popełnieniem lub udziałem w usiłowaniu popełnienia przez niego przestępstwa,
 - podczas kierowania przez niego pojazdem nieposiadającym ważnego badania technicznego, jeżeli stan techniczny pojazdu miał wpływ na powstanie wypadku,

- d) podczas prowadzenia pojazdu, jeżeli kierowca nie posiadał wymaganych uprawnień do prowadzenia danego rodzaju pojazdu, o ile miało to wpływ na powstanie wypadku lub nie był osobą upoważnioną do korzystania z pojazdu,
- e) w związku z popełnieniem przez niego samobójstwa lub samookaleczenia,
- 2) w przypadku pasażera pojazdu – przez pasażera w związku z jego stanem nietrzeźwości lub po użyciu alkoholu zgodnie z definicjami zawartymi w OWU albo narkotyków, środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii lub podobnie działających leków, jak również jeżeli pasażer świadomie podjął jazdę z kierowcą prowadzącym pojazd w stanie nietrzeźwości lub po użyciu alkoholu zgodnie z definicjami zawartymi w OWU albo prowadzącym pojazd pod wpływem narkotyków, środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii lub podobnie działających leków.
2. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje nieszczęśliwych wypadków w związku z ruchem pojazdu mechanicznego:
 - 1) powstałych wskutek działań wojennych, stanu wyjątkowego lub udziału Ubezpieczonego w strajkach, rozruchach, zamieszkach, akcjach terrorystycznych lub sabotażu albo blokadach dróg,
 - 2) stanowiących następstw oddziaływania energii jądrowej, skażenia radioaktywnego, promieni laserowych oraz pola magnetycznego i elektromagnetycznego,
 - 3) powstałych w związku z okolicznościami, które spowodowały niedopuszczenie pojazdu do ruchu lub niezaliczenie przez pojazd badań technicznych, a w przypadku pojazdów podlegających rejestracji – odmowę zarejestrowania pojazdu, jak też powstałych w trakcie wysięgów, rajdów i zawodów lub treningów do tych jazd, jak również podczas użycia pojazdu jako rekwizytu lub dojazd próbnych,
 - 4) spowodowanych umyślnie przez kierowcę lub bliskie mu osoby lub upoważnione do korzystania z pojazdu; w razie rażącego niedbalstwa świadczenie nie należy się, chyba że jego zapłata odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności,
 - 5) stanowiących następstw jakichkolwiek stanów chorobowych, w tym chorób psychicznych, zaburzeń umysłu lub świadomości bądź nadpobudliwości, jak również wystąpienia zawału mięśnia sercowego lub udaru mózgu.
3. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje doznanej przez Ubezpieczonego krzywdy, bólu oraz innych cierpień fizycznych lub moralnych.

§ 45. Postępowanie w razie nieszczęśliwego wypadku w związku z ruchem pojazdu mechanicznego

W razie zajścia nieszczęśliwego wypadku w związku z ruchem pojazdu mechanicznego kierowca oraz pasażerowie tego pojazdu są zobowiązani:

- 1) przedsięwziąć dostępne i odpowiednie środki w celu zapewnienia bezpieczeństwa w miejscu zdarzenia oraz zapewnić pomoc medyczną poszkodowanym,
- 2) użyć wszelkich dostępnych środków w celu złagodzenia skutków zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową, w tym przez niezwłoczne poddanie się opiece lekarskiej i zaleconemu leczeniu,
- 3) zawiadomić PROAMA o zdarzeniu objętym ochroną ubezpieczeniową w terminie 7 dni od daty jego zajścia, przedstawić okoliczności oraz posiadane dowody potwierdzające okoliczności zdarzenia i jego skutki. Jeżeli ze względu na stan zdrowia lub inną poważną przyczynę Ubezpieczony nie mógł wykonać tego obowiązku w powyższym terminie, jest on zobowiązany do jego wykonania w terminie 7 dni od momentu ustania tej przyczyny.

§ 46. Obowiązki zgłaszającego roszczenie

1. PROAMA może zażądać od zgłaszającego roszczenie dokumentów i informacji, których nie może uzyskać samodzielnie działając na podstawie posiadanych upoważnień lub uprawnień wynikających z powszechnie obowiązujących przepisów prawa, albo które umożliwiają samodzielne działanie PROAMA w oparciu o podstawy opisane powyżej, a są niezbędne do ustalenia okoliczności faktycznych zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową, zasadności roszczenia i wysokości świadczenia. PROAMA ma prawo zwrócić się do zgłaszającego roszczenie o złożenie dokumentów znajdujących się w jego posiadaniu także wówczas, gdy może przyczynić się to do przyspieszenia likwidacji roszczenia.
2. Ubezpieczony jest zobowiązany poddać się badaniu lekarskim lub badaniom diagnostycznym z minimalnym ryzykiem, z wyłączeniem badań genetycznych, jeżeli będzie to niezbędne w celu ustalenia zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości świadczeń, przy czym koszty tego badania ponosi PROAMA.
3. O ile będzie to niezbędne w celu ustalenia zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości świadczeń ubezpieczeniowych, Ubezpieczony jest zobowiązany umożliwić PROAMA zasięgnięcie informacji o stanie jego zdrowia, w tym zwnolnić osoby trzecie posiadające takie informacje z obowiązku zachowania wobec PROAMA tajemnicy.

§ 47. Świadczenia ubezpieczeniowe

1. W razie śmierci Ubezpieczonego PROAMA wypłaci świadczenie w wysokości sumy ubezpieczenia.
2. W razie trwałego uszczerbku na zdrowiu Ubezpieczonego PROAMA wypłaci świadczenie w wysokości 1% sumy ubezpieczenia za każdy 1% uszczerbku na zdrowiu Ubezpieczonego, nie więcej jednak niż suma ubezpieczenia.

§ 48. Ustalenie zasadności i wysokości świadczeń

1. PROAMA wypłaci świadczenia wskazane w umowie ubezpieczenia po ustaleniu, że istnieje związek przyczynowy pomiędzy nieszczęśliwym wypadkiem w związku z ruchem pojazdu mechanicznego, a trwałym uszczerbkiem na zdrowiu lub śmiercią Ubezpieczonego.
2. Ustalenie stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu ma miejsce zgodnie z tabelami uszczerbków na zdrowiu stanowiącymi Załącznik nr 2 do OWU. W przypadku uszczerbków innych niż zawarte w tabelach uszczerbków na zdrowiu stopień uszczerbku ustalany jest w oparciu o zasady dotyczące orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu na potrzeby ubezpieczenia społecznego z tytułu wypadków przy pracy obowiązującymi w dacie nieszczęśliwego wypadku w związku z ruchem pojazdu mechanicznego.
3. Jeżeli Ubezpieczony doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu, a następnie zmarł w następstwie tego samego nieszczęśliwego wypadku w związku z ruchem pojazdu mechanicznego, świadczenie z tytułu śmierci stanowi różnicę pomiędzy sumą ubezpieczenia, a wypłaconą wcześniej kwotą z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu.

Sekcja II. Ubezpieczenie Następstw Nieszczęśliwych Wypadków – Domowe

§ 49. Przedmiot ubezpieczenia

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest życie i zdrowie posiadacza pojazdu mechanicznego wskazanego w umowie ubezpieczenia. Jeżeli jest kilku posiadaczy pojazdu mechanicznego wskazanego w umowie ubezpieczenia, przedmiotem ubezpieczenia jest życie i zdrowie posiadacza wskazanego przez Ubezpieczającego jako pierwszego ze współposiadaczy spośród osób fizycznych.
2. Jeżeli się tak ułożyło, przedmiotem ubezpieczenia jest również życie i zdrowie wskazanych w umowie ubezpieczenia: współmałżonka ubezpieczonego posiadacza pojazdu mechanicznego oraz jego dzieci pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym w chwili zawierania umowy ubezpieczenia.
3. Ochroną ubezpieczeniową mogą zostać objęte osoby, które w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia na ich rachunek mają ukończony 3 rok życia, a nie ukończyły 65 lat.

§ 50. Zakres ubezpieczenia

1. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje trwałe następstwa nieszczęśliwego wypadku w postaci śmierci lub trwałego uszczerbku na zdrowiu.
2. Ponadto PROAMA pokryje koszty poniesione przez Ubezpieczonego w związku z koniecznością:
 - 1) nabycia przez niego przedmiotów ortopedycznych lub środków pomocniczych,
 - 2) poddania się przez niego operacji plastycznej, pod warunkiem, że koszty te zostały poniesione w następstwie nieszczęśliwego wypadku objętego ochroną ubezpieczeniową.

§ 51. Zakres terytorialny

Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje nieszczęśliwe wypadki zaistniałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz państw europejskich.

§ 52. Zawarcie i rozwiązanie umowy ubezpieczenia

1. Zawarcie umowy ubezpieczenia ma miejsce na zasadach określonych w Rozdziale X. *Postanowienia wspólne*, z zastrzeżeniem, że jest ono możliwe tylko łącznie z zawarciem z PROAMA umowy ubezpieczenia Następstw Nieszczęśliwych Wypadków – Komunikacyjne zgodnie z Sekcją I niniejszego Rozdziału.
2. Umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu na zasadach określonych w Rozdziale X. *Postanowienia wspólne*, nie później jednak niż z chwilą rozwiązania zawartej z PROAMA umowy ubezpieczenia Następstw Nieszczęśliwych Wypadków – Komunikacyjne zgodnie z Sekcją I niniejszego Rozdziału.
3. Ubezpieczający może wypowiedzieć umowę ubezpieczenia, z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia.

§ 53. Czas trwania odpowiedzialności PROAMA

1. Ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się na zasadach określonych w Rozdziale X. *Postanowienia wspólne*, nie wcześniej jednak niż z upływem 3 dnia od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia.
2. Ochrona ubezpieczeniowa kończy się zgodnie z zasadami określonymi w Rozdziale X. *Postanowienia wspólne*, z zastrzeżeniem że ochrona ubezpieczeniowa w odniesieniu do danego Ubezpieczonego kończy się z dniem wypłaty świadczeń w wysokości sumy ubezpieczenia.

§ 54. Suma ubezpieczenia

1. Suma ubezpieczenia jest ustalana odrębnie na każdego Ubezpieczonego, w tej samej wysokości dla wszystkich Ubezpieczonych.
2. Suma ubezpieczenia w odniesieniu do danego Ubezpieczonego ulega zmniejszeniu o kwoty świadczeń wypłaconych temu Ubezpieczonemu.

§ 55. Składka ubezpieczeniowa

Składka ubezpieczeniowa jest ustalana na podstawie zakresu ochrony ubezpieczeniowej i czasu jej udzielania, w tym wysokości sumy ubezpieczenia oraz sposobu odpłacania składki, liczby osób objętych ochroną ubezpieczeniową, posiadania innych ubezpieczeń w PROAMA oraz innych okoliczności mogących mieć wpływ na prawdopodobieństwo powstania zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową lub wysokość świadczenia, o które Ubezpieczający był pytany przy zawarciu umowy ubezpieczenia.

§ 56. Wyłączenia odpowiedzialności

1. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje następstw nieszczęśliwych wypadków:
 - 1) powstałych w związku z ruchem pojazdu mechanicznego, jeśli Ubezpieczony kierował tym pojazdem lub przebywał w nim jako pasażer,
 - 2) powstałych z winy umyślnej Ubezpieczonego, w razie rażącego niedbalstwa świadczenie nie należy się, chyba że jego zapłata odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności,
 - 3) powstałych wskutek działań wojennych, stanu wyjątkowego oraz udziału Ubezpieczonego w strajkach, rozruchach, zamieszkach, akcjach terrorystycznych lub sabotażu, blokadach dróg, jak też stanowiących następstw oddziaływania energii jądrowej, skażenia radioaktywnego, promieni laserowych oraz pola magnetycznego i elektromagnetycznego,
 - 4) stanowiących następstw chorób zawodowych, przewlekłych lub chronicznych, jak też na skutek zaburzeń psychicznych Ubezpieczonego lub napadów epileptycznych lub będących następstwem wazury serca lub udaru mózgu albo chorób tropikalnych,
 - 5) powstałych w związku z usiłowaniami lub popełnieniem przez Ubezpieczonego przestępstwa, samookaleczenia lub samobójstwa,
 - 6) powstałych w związku ze stanem nietrzeźwości Ubezpieczonego lub po użyciu alkoholu zgodnie z definicjami zawartymi w OWU albo w związku z zażyciem przez niego narkotyków, środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii lub podobnie działających leków,
 - 7) będących następstwem leczenia lub zabiegów leczniczych, chyba że było to leczenie bezpośrednich następstw nieszczęśliwego wypadku,
 - 8) spowodowanych posługiwaniem się wszelkiego rodzaju materiałami wybuchowymi i pirotechnicznymi w rozumieniu przepisów o materiałach wybuchowych,
 - 9) powstałych wskutek zawodowego lub wyczonegowego uprawiania sportów a także uprawiania sportów o ryzykownym charakterze, jak też w trakcie uczestnictwa w zawodach, treningach, zgrupowaniach oraz obozach sportowych nie objętych programem szkolnym,

- 10) powstałych w czasie przebywania Ubezpieczonego w miejscach, w których obowiązywał go zakaz przebywania.

2. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje doznanej przez Ubezpieczonego krzywdy, bólu oraz innych cierpień fizycznych lub moralnych.

§ 57. Postępowanie w razie nieszczęśliwego wypadku

- W razie zajścia nieszczęśliwego wypadku Ubezpieczony jest zobowiązany:
- 1) przedsięwziąć dostępne i odpowiednie środki w celu zapewnienia bezpieczeństwa w miejscu zdarzenia oraz zapewnić pomoc medyczną poszkodowanym,
 - 2) użyć wszelkich dostępnych środków w celu złagodzenia skutków zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową, w tym przez niezwłoczne poddanie się opiece lekarskiej i zaleconemu leczeniu,
 - 3) zawiadomić PROAMA o zdarzeniu objętym ochroną ubezpieczeniową w terminie 7 dni od daty jego zajścia, przedstawić okoliczności oraz posiadane dowody potwierdzające okoliczności zdarzenia i jego skutki. Jeżeli ze względu na stan zdrowia lub inną poważną przyczynę Ubezpieczony nie mógł wykonać tego obowiązku w powyższym terminie, jest on zobowiązany do jego wykonania w terminie 7 dni od momentu ustania tej przyczyny.

§ 58. Obowiązki zgłaszającego roszczenie

1. PROAMA może zażądać od zgłaszającego roszczenie dokumentów i informacji, których nie może uzyskać samodzielnie działając na podstawie posiadanych upoważnień lub uprawnień wynikających z powszechnie obowiązujących przepisów prawa, albo które umożliwiają samodzielne działanie PROAMA w oparciu o podstawy opisane powyżej, a są niezbędne do ustalenia okoliczności faktycznych zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową, zasadności roszczenia i wysokości świadczenia. PROAMA ma prawo zwrócić się do zgłaszającego roszczenie o złożenie dokumentów znajdujących się w jego posiadaniu także wówczas, gdy może przyczynić się to do przyspieszenia likwidacji roszczenia.
2. Ubezpieczony jest zobowiązany poddać się badaniom lekarskim lub badaniom diagnostycznym z minimalnym ryzykiem, z wyłączeniem badań genetycznych, jeżeli będzie to niezbędne w celu ustalenia zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości świadczeń, przy czym koszty tego badania ponosi PROAMA.
3. O ile będzie to niezbędne w celu ustalenia zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości świadczeń ubezpieczeniowych, Ubezpieczony jest zobowiązany umożliwić PROAMA zasięgnięcie informacji o stanie jego zdrowia, w tym zwnolnić osoby trzecie posiadające takie informacje z obowiązku zachowania wobec PROAMA tajemnicy.

§ 59. Świadczenia ubezpieczeniowe

1. W razie śmierci Ubezpieczonego PROAMA wypłaci świadczenie w wysokości sumy ubezpieczenia.
2. W razie trwałego uszczerbku na zdrowiu Ubezpieczonego PROAMA wypłaci świadczenie w wysokości 1% sumy ubezpieczenia za każdy 1% uszczerbku na zdrowiu Ubezpieczonego, nie więcej jednak niż suma ubezpieczenia.
3. W razie nabycia przez Ubezpieczonego przedmiotów ortopedycznych lub środków pomocniczych, Ubezpieczonemu zostaną zwrócone poniesione z tego tytułu koszty do wysokości 15% sumy ubezpieczenia.
4. W razie konieczności poddania się przez Ubezpieczonego operacji plastycznej, zostaną mu zwrócone poniesione z tego tytułu koszty do wysokości 10% sumy ubezpieczenia.

§ 60. Ustalenie zasadności i wysokości świadczeń

1. PROAMA wypłaci świadczenia wskazane w umowie ubezpieczenia po ustaleniu, że istnieje związek przyczynowy pomiędzy nieszczęśliwym wypadkiem, a trwałym uszczerbkiem na zdrowiu lub śmiercią Ubezpieczonego albo koniecznością poniesienia przez Ubezpieczonego kosztów objętych zakresem ubezpieczenia.
2. Ustalenie stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu ma miejsce zgodnie z tabelami uszczerbków na zdrowiu stanowiącymi Załącznik nr 2 do OWU. W przypadku uszczerbków innych niż zawarte w tabelach uszczerbków na zdrowiu stopień uszczerbku ustalany jest w oparciu o zasady dotyczące orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu na potrzeby ubezpieczenia społecznego z tytułu wypadków przy pracy obowiązującymi w dacie nieszczęśliwego wypadku.
3. Jeżeli Ubezpieczony doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu, a następnie zmarł w następstwie tego samego nieszczęśliwego wypadku, świadczenie z tytułu śmierci stanowi różnicę pomiędzy sumą ubezpieczenia, a wypłaconą wcześniej kwotą z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu.
4. Koszty objęte zakresem ubezpieczenia ustala się na podstawie oryginałów faktur, rachunków lub innych dowodów poniesienia tych kosztów, przy czym zwracane są wyłącznie koszty poniesione w ciągu 2 lat od dnia nieszczęśliwego wypadku.

Rozdział V. Ubezpieczenie Zielona Karta

§ 61. Przedmiot ubezpieczenia

Przedmiotem ubezpieczenia jest odpowiedzialność cywilna posiadacza lub kierowcy zarejestrowanego w Rzeczypospolitej Polskiej i wskazanego w umowie ubezpieczenia pojazdu mechanicznego za szkody wyrządzone osobom trzecim, powstałe w związku z ruchem tego pojazdu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, na terytorium państw należących do Systemu Zielonej Karty, z wyłączeniem państw, których bariary narodowe są sygnatariuszami Porozumienia Wielostronnego.

§ 62. Zakres ubezpieczenia

1. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje odpowiedzialność cywilną posiadacza lub kierowcy za wyrządzone osobom trzecim szkody, za które ponoszą oni odpowiedzialność zgodnie z prawem państwa, na którego terytorium nastąpiło zdarzenie objęte ochroną ubezpieczeniową, z zastrzeżeniem że jeżeli poszkodowany i posiadacz lub kierowca są obywatelami Rzeczypospolitej Polskiej i mają w tej samej miejscowości zamieszkania, ochroną ubezpieczeniową jest objęta odpowiedzialność tych osób ponoszona zgodnie z prawem polskim, o ile taka właściwość jest przewidziana w prawie państwa, na którego terytorium nastąpiło zdarzenie objęte ochroną ubezpieczeniową.
2. Jeżeli zgodnie z prawem państwa, na którego terytorium nastąpiło zdarzenie objęte ochroną ubezpieczeniową, warunki odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierowcy za wyrządzone osobom trzecim szkody są węższe niż zakres ochrony przewidzianej w umowie ubezpieczenia, odpowiedzialność PROAMA z umowy ubezpieczenia jest ograniczona zgodnie z prawem tego państwa.

§ 63. Zespół pojazdów

1. Jeżeli szkoda została wyrządzona ruchem zespołu pojazdów mechanicznych lub pojazdów mechanicznych złączonych w celu holowania, ochroną ubezpieczeniową jest objęta odpowiedzialność cywilna posiadacza lub kierowcy pojazdu mechanicznego ciągnącego lub holującego za szkody spowodowane przyczepą lub pojazdem holowanym, które w chwili zdarzenia były złączone z pojazdem ciągnącym lub holującym albo odłączyły się od niego i jeszcze toczyły, o ile taka odpowiedzialność posiadacza lub kierowcy pojazdu mechanicznego ciągnącego lub holującego jest przewidziana w prawie państwa, na którego terytorium nastąpiło zdarzenie objęte ochroną ubezpieczeniową.
2. Jeżeli szkoda została wyrządzona ruchem zespołu pojazdów mechanicznych, ochroną ubezpieczeniową jest objęta odpowiedzialność cywilna posiadacza przyczepy za szkody spowodowane przyczepą, która w chwili zdarzenia nie była złączona z pojazdem ciągnącym albo odłączyła się od niego i przestała się już toczyć, o ile taka odpowiedzialność posiadacza lub kierowcy pojazdu mechanicznego ciągnącego jest przewidziana w prawie państwa, na którego terytorium nastąpiło zdarzenie objęte ochroną ubezpieczeniową.
3. W powyższych sytuacjach ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje jednak odpowiedzialności cywilnej wskazanych tam osób za szkody wyrządzone w związku z ruchem:
 - 1) pojazdu ciągnącego lub holującego – w przyczepie lub pojeździe holowanym,
 - 2) przyczepy lub pojazdu holowanego – w pojeździe ciągnącym lub holującym,
 chyba że taka odpowiedzialność jest przewidziana w prawie państwa, na którego terytorium nastąpiło zdarzenie objęte ochroną ubezpieczeniową.

§ 64. Zawarcie i rozwiązanie umowy ubezpieczenia

1. Zawarcie umowy ubezpieczenia ma miejsce na zasadach wskazanych w Rozdziale X. *Postanowienia wspólne*, z zastrzeżeniem, że jest ono możliwe tylko łącznie z zawarciem z PROAMA umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych lub w czasie trwania takiej umowy.
2. Umowa ubezpieczenia może być zawarta na czas określony do końca umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych albo na okres 30 dni lub wieloletnio 30 dni.
3. Na wniosek Ubezpieczającego PROAMA wydaje Międzynarodową Kartę Ubezpieczenia Samochodowego („Zieloną Kartę”), w której są wskazane m.in. państwa należące do Systemu Zielonej Karty, na których terytorium jest udzielana ochrona ubezpieczeniowa.
4. Umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu na zasadach wskazanych w Rozdziale X. *Postanowienia wspólne*, nie później jednak niż z chwilą rozwiązania zawartej z PROAMA umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych.

§ 65. Czas trwania odpowiedzialności PROAMA

1. Ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się na zasadach określonych w Rozdziale X. *Postanowienia wspólne*, nie wcześniej jednak niż z chwilą przekroczenia przez wskazany w umowie ubezpieczenia pojazd mechaniczny granicy państwa, na którego terytorium jest udzielana ochrona ubezpieczeniowa.
2. Ochrona ubezpieczeniowa kończy się na zasadach określonych w Rozdziale X. *Postanowienia wspólne*, nie później jednak niż z chwilą powrotnego przekroczenia przez wskazany w umowie ubezpieczenia pojazd mechaniczny granicy państwa, na którego terytorium jest udzielana ochrona ubezpieczeniowa.

§ 66. Suma gwarancyjna

1. Suma gwarancyjna jest równa sumie gwarancyjnej obowiązującej w państwie, na którego terytorium jest udzielana ochrona ubezpieczeniowa, jednak wynosi nie mniej niż równość sumy gwarancyjnej w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów, wskazanej w ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Przy przeliczeniu sumy gwarancyjnej, o której mowa powyżej, stosuje się średni kurs walut obcych ogłaszany przez NBP obowiązujący w dniu wyrządzenia szkody.
2. Jeżeli zgodnie z prawem państwa, na którego terytorium nastąpiło zdarzenie objęte ochroną ubezpieczeniową, suma gwarancyjna odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierowcy pojazdu mechanicznego za wyrządzone osobom trzecim szkody jest niższa niż suma gwarancyjna przewidziana w umowie ubezpieczenia, PROAMA wypłaca odszkodowanie do wysokości sumy gwarancyjnej zgodnie z prawem tego państwa.
3. Sumy gwarancyjne dotyczą jednego zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową, bez względu na liczbę poszkodowanych.

§ 67. Składka ubezpieczeniowa

Składka ubezpieczeniowa jest ustalana z zastosowaniem kryteriów przyjętych przy ustalaniu składki w umowie obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych oraz czasu trwania odpowiedzialności PROAMA.

§ 68. Wyłączenia odpowiedzialności

- PROAMA nie ponosi odpowiedzialności za poniższe szkody, chyba że zgodnie z prawem państwa, na którego terytorium nastąpiło zdarzenie objęte ochroną ubezpieczeniową, posiadacz lub kierowca ponosi odpowiedzialność za takie szkody:
- 1) polegające na uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie mienia, wyrządzone przez kierowcę posiadacza pojazdu mechanicznego, co dotyczy również sytuacji, w której posiadacz pojazdu mechanicznego, którym szkoda została wyrządzona, jest posiadaczem lub współposiadaczem pojazdu mechanicznego, w którym szkoda została wyrządzona,
 - 2) wynikłe w przewoznych z opłatą ładunków, przesyłek lub bagażu, chyba że odpowiedzialność za powstałą szkodę ponosi posiadacz innego pojazdu mechanicznego niż pojazd przewoźnicy te przedmioty,
 - 3) polegające na utracie gotówki, biżuterii, papierów wartościowych, wszelkiego rodzaju dokumentów oraz zbiorów filatelistycznych, numizmatycznych i podobnych,
 - 4) polegające na zanieczyszczeniu lub skażeniu środowiska.

§ 69. Obowiązki Ubezpieczonego

1. Ubezpieczony jest zobowiązany posiadać Zieloną Kartę na terytorium państwa, w którym jest udzielana ochrona ubezpieczeniowa i okazywać ją na żądanie uprawnionych organów zgodnie z prawem tego państwa. PROAMA nie ponosi odpowiedzialności za skutki niewykonania tego obowiązku.
2. W razie zajścia zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową Ubezpieczony jest zobowiązany:

- 1) przedsięwzięcie dostępne i odpowiadające środki w celu zapewnienia bezpieczeństwa w miejscu zdarzenia, starać się złagodzić skutki zdarzenia oraz zapewnić pomoc medyczną poszkodowanym, jak również w miarę możliwości zabezpieczyć ich mienie,
- 2) użyć wszelkich dostępnych środków w celu zapobieżenia kolejnej szkodzi lub zwiększenia się jej rozmiarów oraz starać się o zebranie dowodów pozwalających na ustalenie okoliczności zdarzenia oraz rodzaju i rozmiarów szkody, niezwłocznie zawiadomić policję o zdarzeniu, o ile doszło do wypadku z ofiarami w ludziach lub w okolicznościach uzasadniających przypuszczenie, że powstał w wyniku błąd w związku z popełnieniem przestępstwa,
- 4) udzielić uczestnikom zdarzenia niezbędnych informacji koniecznych do identyfikacji PROAMA (w tym podać dane dotyczące umowy ubezpieczenia), a w razie zderzenia z innym pojazdem ustalić w miarę możliwości nazwę zakładu ubezpieczeń, z którym posiadacz tego pojazdu zawarł umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej,
- 5) zawiadomić PROAMA o zdarzeniu w terminie 7 dni od daty jego zajścia, przedstawić okoliczności oraz posiadane dowody potwierdzające okoliczności zdarzenia i rozmiar szkody, jak też udzielić PROAMA pomocy w dochodzeniu roszczeń przeciwko sprawcy szkody.
3. Jeżeli Ubezpieczony z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa nie dopełnił powyższych obowiązków, a miało to wpływ na ustalenie istnienia lub zakresu jego odpowiedzialności cywilnej bądź też na zwiększenie rozmiarów szkody, PROAMA może dochodzić od niego zwrotu takiej części odszkodowania, jaka nie zostałaby wypłacona, gdyby obowiązki te zostały należycie wykonane.
4. Ubezpieczony jest zobowiązany zawiadomić PROAMA o wystąpieniu poszkodowanego przeciwko niemu na drogę sądową, jak też o wszczęciu przeciwko niemu postępowania karnego lub karno-administracyjnego.

§ 70. Ustalenie zasadności i wysokości odszkodowania

1. Odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierowcy określonych przez prawo właściwego państwa zgodnie z zakresem umowy ubezpieczenia, na warunkach i do wysokości sumy gwarantującej określonych w umowie ubezpieczenia.
2. PROAMA nie pokrywa kosztów zastępstwa procesowego posiadacza lub kierowcy w postępowaniu cywilnym dotyczącym roszczeń poszkodowanego, jeżeli zastępstwo to zostało ustanowione bez jej uprzedniej zgody, chyba że prawo państwa, na którego terytorium miało miejsce zdarzenie objęte ochroną ubezpieczeniową stanowi inaczej.
3. PROAMA nie pokrywa również kosztów obrony posiadacza lub kierowcy we wszczętym przeciwko nim postępowaniu karnym, karno-administracyjnym lub o podobnym charakterze, ani nalozonych na nich jakiegokolwiek kar pieniężnych, grzywn lub płatności o podobnym charakterze.
4. Zaspokojenie lub uznanie przez posiadacza lub kierowcę roszczeń poszkodowanego lub złożenie oświadczenia o przyjęciu odpowiedzialności bez uprzedniej zgody PROAMA nie ma skutków prawnych względem PROAMA.

§ 71. Roszczenia zwrotne

1. PROAMA przysługuje prawo dochodzenia zwrotu wypłaconego odszkodowania od kierowcy, a jeżeli ten działał za zgodą posiadacza pojazdu, solidarnie od posiadacza i kierowcy, jeżeli kierowca:
 - 1) wyrządził szkodę umyślnie lub w stanie po użyciu alkoholu lub w stanie nietrzeźwości albo będąc pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub innych środków zmieniających świadomość lub upodabających sprawność psychofizyczną,
 - 2) wszedł w posiadanie pojazdu mechanicznego wskutek popełnienia przestępstwa,
 - 3) nie posiadał wymaganych uprawnień do kierowania pojazdem mechanicznym, z wyjątkiem przypadków, gdy chodziło o ratowanie życia ludzkiego lub mienia albo o pośig za osobą podjęty bezpośrednio po popełnieniu przez nią przestępstwa,
 - 4) zbiegł z miejsca zdarzenia,
 - 5) posługiwał się sfałszowaną Zieloną Kartą albo posługiwał się nią po rozwiązaniu umowy ubezpieczenia.
2. Stan po użyciu alkoholu lub nietrzeźwości, fakt znajdowania się pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub innych środków zmieniających świadomość lub upodabających sprawność psychofizyczną oraz uprawnienia do kierowania pojazdem mechanicznym ocenia się według prawa państwa, na którego terytorium miało miejsce zdarzenie objęte ochroną ubezpieczeniową.
3. PROAMA przysługuje również prawo dochodzenia zwrotu wypłaconego odszkodowania solidarnie od posiadacza i kierowcy, jeżeli pojazd, w związku z którego ruchem powstała szkoda, nie posiadał w chwili zajścia zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową ważnego badania technicznego zgodnie z przepisami prawa o ruchu drogowym, a stan techniczny pojazdu miał wpływ na powstanie wypadku.

§ 72. Postanowienia końcowe

Pojęcia użyte w niniejszym Rozdziale, a nie zdefiniowane w załączniku do OWU, mają znaczenie nadane im w ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych.

Rozdział VI. Ubezpieczenie od Utraty Pracy

§ 73. Przedmiot ubezpieczenia

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest zdrowie posiadacza pojazdu mechanicznego wskazanego w umowie ubezpieczenia oraz ryzyko utraty przez niego pracy. Jeżeli jest kilku posiadaczy pojazdu mechanicznego wskazanego w umowie ubezpieczenia, przedmiotem ubezpieczenia jest zdrowie wszystkich tych osób.
2. Ochroną ubezpieczeniową mogą zostać objęte osoby, które spełniają łącznie poniższe warunki w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia na ich rachunek:
 - 1) mają ukończono 18 lat, a nie ukończyły 64 lat,
 - 2) są zatrudnione na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony lub na czas określony, kończący się po upływie okresu, na jaki jest zawierana umowa ubezpieczenia,
 - 3) nie otrzymują żadnych świadczeń rentowych lub emerytalnych.

§ 74. Zakres ubezpieczenia

Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje całkowitą i trwałą niezdolność Ubezpieczonego do pracy oraz utratę przez niego pracy.

§ 75. Zakres terytorialny

W przypadku utraty pracy ochrona ubezpieczeniowa obejmuje widzenia zdarzenia zaistniałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a w przypadku całkowitej i trwałej niezdolności do pracy również zdarzenia zaistniałe na terytorium państw europejskich.

§ 76. Zawarcie i rozwiązanie umowy ubezpieczenia

1. Zawarcie umowy ubezpieczenia ma miejsce na zasadach wskazanych w Rozdziale X. *Postanowienia wspólne*, z zastrzeżeniem, że jest ono możliwe tylko łącznie z zawarciem z PROAMA umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych lub w czasie trwania takiej umowy.
2. Umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu na zasadach wskazanych w Rozdziale X. *Postanowienia wspólne*, nie później jednak niż z chwilą rozwiązania zawartej z PROAMA umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych.
3. Ubezpieczający może wypowiedzieć umowę ubezpieczenia w każdym czasie, z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia.

§ 77. Czas trwania odpowiedzialności PROAMA

1. Ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się na zasadach określonych w Rozdziale X. *Postanowienia wspólne*, z zastrzeżeniem że w zakresie obejmującym ryzyko utraty pracy obejmuje ona zdarzenia, które spowodowały utratę pracy zaistniałe po upływie 30 dni od zawarcia umowy ubezpieczenia.
2. Ochrona ubezpieczeniowa kończy się zgodnie z zasadami określonymi w Rozdziale X. *Postanowienia wspólne*, z zastrzeżeniem że ochrona ubezpieczeniowa w odniesieniu do danego Ubezpieczonego kończy się z dniem wypłaty świadczeń w wysokości sumy ubezpieczenia lub limitów odpowiedzialności przewidzianych dla danego zdarzenia.

§ 78. Suma ubezpieczenia i limity odpowiedzialności

1. Suma ubezpieczenia jest określana dla zdarzenia polegającego na całkowitej i trwałej niezdolności do pracy.
2. Limity odpowiedzialności są określone dla zdarzenia polegającego na utracie pracy i ustalane odrębnie dla poszczególnych świadczeń ubezpieczeniowych oraz stanowią górną granicę odpowiedzialności PROAMA w odniesieniu do każdego z tych świadczeń.

§ 79. Składka ubezpieczeniowa

Składka ubezpieczeniowa jest ustalana na podstawie wysokości sumy ubezpieczenia i limitów odpowiedzialności oraz liczby należnych świadczeń w czasie ochrony ubezpieczeniowej, czasu trwania odpowiedzialności PROAMA oraz innych okoliczności mogących mieć wpływ na prawdopodobieństwo powstania zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową lub wysokość świadczeń, o które Ubezpieczający był pytany przy zawarciu umowy ubezpieczenia.

§ 80. Wyłączenia odpowiedzialności

1. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje zdarzeń ubezpieczeniowych objętych ochroną ubezpieczeniową:
 - 1) powstałych wskutek działań wojennych, stanu wyjątkowego oraz udziału Ubezpieczonego w strajkach, rozruchach, zamieszkach, akcjach terrorystycznych lub sabotażu, blokadach dróg, jak też stanowiących następstwo oddziaływania energii jądrowej, skażenia radioaktywnego, promieni laserowych oraz pola magnetycznego i elektromagnetycznego,
 - 2) powstałych w związku z usiłowaniem lub popełnieniem przez Ubezpieczonego przestępstwa lub samobójstwa,
 - 3) powstałych w związku ze stanem nietrzeźwości Ubezpieczonego lub po użyciu alkoholu zgodnie z definicjami zawartymi w OWU albo w związku z zażyciem przez niego narkotyków, środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii lub podobnie działających leków,
 - 4) stanowiących następstwo wypadków i chorób Ubezpieczonego rozpoznanych przez rozpoczęciem odpowiedzialności PROAMA, jak też chorób psychicznych Ubezpieczonego lub występujących u niego zaburzeń nerwowych.
2. Świadczenie z tytułu całkowitej i trwałej niezdolności do pracy nie zostanie wypłacone również wtedy, jeżeli taka niezdolność do pracy powstanie:
 - 1) w związku z dokonaniem przez Ubezpieczonego umyślnego samouszkodzenia ciała lub jako wynik uprawnienia przez Ubezpieczonego sporów o ryzykownym charakterze,
 - 2) w wyniku rażącego niedbalstwa Ubezpieczonego oraz w związku z prowadzeniem przez Ubezpieczonego wszelkiego rodzaju pojazdów bez wymaganych prawem uprawnień, o ile miało to wpływ na powstanie zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową, lub w związku z okolicznościami, które spowodowały niedopuszczenie pojazdu do ruchu lub niezaliczenie przez pojazd badań technicznych, a w przypadku pojazdów podlegających rejestracji – odmowę zarejestrowania pojazdu,
 - 3) jako wynik leczenia lub zabiegów leczniczych, chyba że było to leczenie bezpośrednich następstw nieszczęśliwego wypadku,
 - 4) wskutek postępowania się wszelkiego rodzaju materiałami wybuchowymi i pirotechnicznymi w rozumieniu przepisów o materiałach wybuchowych,
 - 5) w czasie przebywania Ubezpieczonego w miejscach, w których obowiązywał go zakaz przebywania.
3. Świadczenie z tytułu utraty pracy nie zostanie wypłacone również wtedy, gdy:
 - 1) Ubezpieczony po utracie pracy uzyskuje dochód z własnej pracy lub działalności gospodarczej,
 - 2) rozwiązanie przez pracodawcę umowy o pracę za wypowiedzeniem nastąpiło z przyczyn dotyczących Ubezpieczonego w rozumieniu przepisów prawa pracy,
 - 3) jeśli pracodawca przed zawarciem umowy ubezpieczenia na rachunek Ubezpieczonego:
 - a) złożył Ubezpieczonemu na piśmie oświadczenie o rozwiązaniu z nim umowy o pracę,
 - b) zawiadomił zakładową organizację związkową o zamiarze wypowiedzenia Ubezpieczonemu umowy o pracę,
 - c) wydał zawiadomienie o zamiarze przeprowadzenia zwolnień grupowych,
 - d) poinformował Ubezpieczonego o przejściu zakładu pracy na nowego pracodawcę,
 - 4) ustalił stosunek pracy Ubezpieczonego z pracodawcą, będącym dla niego osobą bliską albo podmiotem, którego akcjonariuszem lub udziałowcem posiadającym łącznie powyżej 20% udziałów albo akcji są Ubezpieczony lub osoba bliska względem Ubezpieczonego, chyba że akcje te notowane są na giełdzie papierów wartościowych,
 - 5) po utracie pracy Ubezpieczony otrzymuje od pracodawcy jakiegokolwiek okresowe świadczenie, związane z wykonywaną wcześniej na jego rzecz pracą – w okresie pobierania takich świadczeń.

4. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje doznanej przez Ubezpieczonego krzywdy, bólu oraz innych cierpień fizycznych lub moralnych.

§ 81. Obowiązki Ubezpieczonego związane z wypłatą świadczeń

1. Ubezpieczony jest zobowiązany udostępnić PROAMA wszelkie wymagane przez nią dokumenty, konieczne do prawidłowego ustalenia okoliczności mających wpływ na odpowiedzialność PROAMA oraz wysokość świadczeń ubezpieczeniowych, w szczególności:
 - 1) w przypadku całkowitej i trwałej niezdolności do pracy – zaświadczenie lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o całkowitej i trwałej niezdolności do pracy,
 - 2) w przypadku utraty pracy:
 - a) zaświadczenie wydane przez właściwy dla Ubezpieczonego urząd pracy stwierdzające, że Ubezpieczony jest zarejestrowany w tym urzędzie jako bezrobotny oraz że mu przysługują zasiłek dla bezrobotnych,
 - b) kopię świadectwa pracy,
 - c) oświadczenie, iż od dnia utraty pracy nie uzyskuje on dochodu z własnej pracy lub działalności gospodarczej, ani świadczeń okresowych od pracodawcy związanych z wcześniej wykonywaną na jego rzecz pracą.
2. Ubezpieczony jest zobowiązany również złożyć zaświadczenie wydane przez właściwy dla Ubezpieczonego urząd pracy stwierdzające, że Ubezpieczony jest zarejestrowany w tym urzędzie jako bezrobotny oraz że mu przysługują zasiłek dla bezrobotnych, w każdym kolejnym miesiącu, w którym będą wypłacane świadczenia z tytułu utraty pracy, przed wypłatą tych świadczeń.

§ 82. Świadczenia ubezpieczeniowe

1. W razie całkowitej i trwałej niezdolności do pracy Ubezpieczonego PROAMA wypłaci Ubezpieczonemu świadczenie w wysokości sumy ubezpieczenia.
2. W razie utraty pracy przez Ubezpieczonego PROAMA wypłaci następujące świadczenia:
 - 1) **Zwrot kosztów zakupu paliwa** – w razie zakupu przez Ubezpieczonego paliwa do wskazanego w umowie ubezpieczenia pojazdu, Ubezpieczonemu zostaną zwrócone poniesione z tego tytułu koszty do wysokości wskazanej w umowie ubezpieczenia, maksymalnie przez łączny okres 6 miesięcy, w czasie których Ubezpieczony pozostawał bez pracy,
 - 2) **Zwrot kosztów badania technicznego** – w razie poniesienia przez Ubezpieczonego kosztów obowiązkowego badania technicznego wskazanego w umowie ubezpieczenia pojazdu, Ubezpieczonemu zostaną zwrócone poniesione z tego tytułu koszty do wysokości wskazanej w umowie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem że Ubezpieczonemu przysługuje jedno takie świadczenie w czasie trwania odpowiedzialności PROAMA z danej umowy ubezpieczenia,
 - 3) **Opłacenie składki ubezpieczeniowej** – PROAMA pokryje koszt składki ubezpieczeniowej wskazanego w umowie ubezpieczenia pojazdu w zakresie umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych oraz innych umów dobrowolnego ubezpieczenia komunikacyjnego tego pojazdu zawartych z PROAMA (łącznie „umowa ubezpieczenia komunikacyjnego”) z wyłączeniem ubezpieczenia od Utraty Pracy, z zastrzeżeniem że w razie zawarcia umowy ubezpieczenia komunikacyjnego na kolejny okres koszt składki ubezpieczeniowej zostanie pokryty tylko wtedy, gdy zakres tej umowy, sumy ubezpieczenia i inne jej warunki nie są szersze niż przewidziane w poprzedniej umowie ubezpieczenia komunikacyjnego, a składka lub jej raty płatne są na tych samych zasadach, jak w poprzedniej umowie ubezpieczenia komunikacyjnego.

§ 83. Zasady wypłaty świadczeń ubezpieczeniowych

1. PROAMA wypłaci świadczenia z tytułu całkowitej i trwałej niezdolności do pracy po ustaleniu, że istnieje związek przyczynowy pomiędzy nieszczęśliwym wypadkiem, zawałem mięśnia sercowego, wylewem krwi do mózgu lub udarem mózgu a całkowitą i trwałą niezdolnością Ubezpieczonego do pracy.
2. PROAMA zwróci koszty zakupu paliwa i badania technicznego, jeżeli koszty te zostaną poniesione w czasie posiadania przez Ubezpieczonego statusu bezrobotnego z prawem do zasiłku.
3. PROAMA pokryje koszt składki ubezpieczeniowej, jeżeli składki należne PROAMA z umowy ubezpieczenia komunikacyjnego będą wypłacane w czasie posiadania przez Ubezpieczonego statusu bezrobotnego z prawem do zasiłku.
4. Koszty zakupu paliwa i koszty badania technicznego ustala się na podstawie oryginałów faktur, rachunków lub innych dowodów poniesienia tych kosztów.
5. Świadczenia ubezpieczeniowe wypłacane są proporcjonalnie do liczby współwłaścicieli pojazdu wskazanego w umowie ubezpieczenia uprawnionych do objęcia ochroną ubezpieczeniową, zgodnie z zasadami opisanymi w OWU.

Rozdział VII. Ubezpieczenie Ochrona Prawa

§ 84. Przedmiot ubezpieczenia

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest zorganizowanie lub pokrycie kosztów pomocy prawnej oraz świadczenie usług Telefonicznej Asysty Prawnej posiadaczy wskazanego w umowie ubezpieczenia pojazdu mechanicznego. Jeżeli jest kilku posiadaczy pojazdu mechanicznego wskazanego w umowie ubezpieczenia, ochrona ubezpieczeniowa obejmuje wszystkie te osoby.
2. Przedmiot ubezpieczenia są wyłącznie koszty pomocy prawnej świadczony w celu ochrony interesów prawnych Ubezpieczonych związanych z posiadaniem i użytkowaniem wskazanego w umowie ubezpieczenia pojazdu mechanicznego lub jazdą w tym pojeździe oraz usługi Telefonicznej Asysty Prawnej związane z takimi interesami.

§ 85. Zakres ubezpieczenia i zdarzenie objęte ochroną ubezpieczeniową

1. W zakresie pomocy prawnej ochrona ubezpieczeniowa obejmuje refundację kosztów poniesionych w celu:
 - 1) dochodzenia przez Ubezpieczonego własnych roszczeń odszkodowawczych w związku ze szkodą powstałą w wyniku czynu niedozwolonego mającego związek z użytkowaniem lub posiadaniem wskazanego w umowie ubezpieczenia pojazdu mechanicznego, w tym w postępowaniu egzekucyjnym, przy czym za chwilę powstania zdarzenia uważa się dzień powstania szkody skutkującej powstaniem takich roszczeń,
 - 2) obrony Ubezpieczonego w postępowaniu karnym oraz w sprawach o wykroczenie z tytułu naruszenia lub podejrzenia o naruszenie przepisów dotyczących przestępstw lub wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, przy czym za chwilę powstania zdarzenia uważa się dzień, w którym nastąpiło naruszenie albo według podejrzeń miało nastąpić naruszenie przepisów prawa przez Ubezpieczonego, dotyczy to także postępowania w związku z zatrzymaniem prawa jazdy lub dowodu rejestracyjnego, jeżeli ma to związek z popełnieniem przestępstwa lub wykroczenia,
 - 3) obrony Ubezpieczonego przed roszczeniami osób trzecich w zakresie prawa własności wskazanego w umowie ubezpieczenia pojazdu mechanicznego oraz dochodzenia przez Ubezpieczonego roszczeń z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązań w stosunku do przedsiębiorców, którzy w ramach swojej działalności podjęli się naprawy, holowania lub innej usługi serwisowej związanej z obsługą tego pojazdu, przy czym za chwilę powstania zdarzenia uważa się dzień zgłoszenia roszczenia przez osobę trzecią lub datę niewykonania lub nienależytego wykonania usługi przez przedsiębiorców,
 - 4) reprezentacji Ubezpieczonego w postępowaniu administracyjnym, dotyczącym prawa jazdy Ubezpieczonego lub do wodu rejestracyjnego pojazdu w razie naruszenia lub podejrzenia o naruszenie przepisów prawa przez Ubezpieczonego, przy czym za chwilę powstania zdarzenia uważa się dzień, w którym nastąpiło naruszenie albo według podejrzeń miało nastąpić naruszenie przepisów prawa przez Ubezpieczonego.
2. W zakresie usług Telefonicznej Asysty Prawnej zdarzeniem ubezpieczeniowym uzasadniającym żądanie przez Ubezpieczonego udzielenia usługi Telefonicznej Asysty Prawnej są powyżej wskazane przypadki szkód i naruszeń prawa, jak też inne zdarzenia związane z posiadaniem i użytkowaniem wskazanego w umowie ubezpieczenia pojazdu mechanicznego lub jazdą w takim pojeździe.
3. W razie kilku naruszeń przepisów prawa pozostających ze sobą w związku przyczynowo – skutkowym uważa się je za jedno zdarzenie ubezpieczeniowe, przy czym za chwilę jego powstania przyjmuje się pierwsze faktyczne lub domniemane naruszenie przepisów prawa.

§ 86. Zakres terytorialny

Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje zdarzenia ubezpieczeniowe zaistniałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli postępowania sądowe, administracyjne, przysądowe i inne wskazane w OWU toczą się również na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 87. Zawarcie umowy ubezpieczenia

1. Umowa ubezpieczenia może być zawarta łącznie z zawarciem z PROAMA umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych lub w czasie trwania takiej umowy, chyba że umówiono się inaczej.
2. Umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu na zasadach wskazanych w Rozdziale X. *Postanowienia wspólne*, nie później jednak niż z chwilą rozwiązania zawartej z PROAMA umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych.

§ 88. Czas trwania odpowiedzialności PROAMA

Ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się i kończy na zasadach określonych w Rozdziale X. *Postanowienia wspólne*.

§ 89. Suma ubezpieczenia

1. Suma ubezpieczenia, wskazana w umowie ubezpieczenia, stanowi górną granicę odpowiedzialności PROAMA.
2. Suma ubezpieczenia jest ustalana łącznie dla wszystkich Ubezpieczonych na podstawie danej umowy ubezpieczenia.
3. Suma ubezpieczenia ulega zmniejszeniu o kwoty wypłaconych świadczeń.

§ 90. Składka ubezpieczeniowa

Składka ubezpieczeniowa jest ustalana na podstawie wysokości sumy ubezpieczenia, czasu trwania odpowiedzialności PROAMA oraz sposobu opłacania składki, posiadania innych ubezpieczeń w PROAMA oraz innych okoliczności mogących mieć wpływ na prawdopodobieństwo powstania zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową lub wysokość świadczenia, o które Ubezpieczający był pytany przy zawarciu umowy ubezpieczenia.

§ 91. Wyłączenia odpowiedzialności

1. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje zdarzeń ubezpieczeniowych:
 - 1) powstałych w związku z wydarzeniami wojennymi, aktami terrorystycznymi, rozruchami lub zamieszkami, strajkami lub lokautem albo działaniem materiałów radioaktywnych,
 - 2) spowodowanych umyślnie przez Ubezpieczonego, jak też pozostających w związku przyczynowym z popełnieniem przez Ubezpieczonego umyślnie przestępstwa lub wykroczenia, ale PROAMA poniesie koszty pomocy prawnej w postępowaniu karnym do czasu wydania prawomocnego wyroku stwierdzającego popełnienie czynu z winy umyślnej, z zastrzeżeniem że po wydaniu takiego orzeczenia PROAMA przysługujące roszczenie regresowe do Ubezpieczonego o zwrot uprzednio wypłaconych świadczeń; w razie rażącego niedbalstwa świadczenie nie należy się, chyba że jego zapłata odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności,
 - 3) związanych z roszczeniami, które zostały przeniesione na Ubezpieczonego,
 - 4) dotyczących odszkodowań, kar i grzywn, które jest zobowiązany zapłacić Ubezpieczony,
 - 5) powstałych w związku z prowadzeniem przez Ubezpieczonego pojazdu bez wymaganych uprawnień do kierowania danym rodzajem pojazdów,
 - 6) powstałych w związku z okolicznościami, które spowodowały niedopuszczenie pojazdu do ruchu lub nie zaliczenie przez pojazd badań technicznych, a w przypadku pojazdów podlegających rejestracji – odmowę zarejestrowania pojazdu,
 - 7) związanych z naruszeniem przepisów podatkowych, celnych, a także związanych z faktycznym lub domniemanym naruszeniem przepisów regulujących inne zobowiązania o charakterze publiczno-prawnym,
 - 8) powstałych w związku z prowadzeniem przez Ubezpieczonego pojazdu w stanie nietrzeźwości lub po użyciu alkoholu zgodnie z definicjami zawartymi w OWU albo narkotyków, środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii lub podobnie działających leków, chyba że takie użycie miało miejsce bez jego woli, a skutków użycia nie przewidywał lub też nie mógł przewidzieć,
 - 9) do których doszło w związku z udziałem lub przygotowaniem do udziału w wyścigach samochodowych, konkursach, rajdach, treningach, podczas jazd próbnych do wyścigów lub rajdów, a także podczas prób szybkościowych.
2. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje również kosztów pomocy prawnej:
 - 1) związanych ze świadomym zatajeniem przez Ubezpieczonego, informacji i dokumentów, mogących mieć wpływ na sposób świadczenia pomocy prawnej lub przebieg danego postępowania,
 - 2) powstałych na polecenie Ubezpieczonego, które nie były konieczne do obrony praw Ubezpieczonego albo dotyczą środków dowodowych nieistotnych z punktu widzenia przebiegu danego postępowania,

- 3) powstałych w następstwie korzystania przez Ubezpieczonego z usług osób nieposiadających prawa do wykonywania zawodu lub nieuprawnionych do świadczenia pomocy prawnej lub wydawania opinii w danym zakresie,
 - 4) poniesionych w postępowaniu w związku z zarzutem naruszenia przez Ubezpieczonego zakazu postępu lub zatrzymywania się albo też w związku z parkowaniem pojazdu w sposób niezgodny z przepisami, w tym w związku z nie uiszczeniem właściwych opłat za parkowanie,
 - 5) spowodowanych potrąceniem przez stronę przeciwną wierzytelności niezwiązanej ze zdarzeniem ubezpieczeniowym, poniesionych w związku ze sprawami dotyczącymi roszczeń odszkodowawczych z tytułu szkody w ładunku przewożonym pojazdem w celach zarobkowych oraz w związku ze zdarzenia związanymi z przewozem rzeczy lub osób w ramach prowadzonej przez Ubezpieczonego działalności gospodarczej, w tym roszczeń wynikających z umów obejmujących przewóz rzeczy lub osób, a także roszczeń związanych z powstaniem szkody w rzeczach przewożonych w ramach prowadzonej działalności gospodarczej.
3. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje zdarzeń ubezpieczeniowych zaistniałych przed rozpoczęciem odpowiedzialności PROAMA lub pozostających w związku przyczynowym ze zdarzeniem, które zaistniało przed tą datą.
 4. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje sporów zaistniałych pomiędzy stronami stosunku ubezpieczenia, ani roszczeń kierowanych wobec PROAMA lub Centrum Informacji Prawnej.

§ 92. Obowiązki Ubezpieczonego w razie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego

1. W razie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego Ubezpieczony obowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu zmniejszenia rozmiarów skutków tego zdarzenia lub zapobieżenia kolejnemu zdarzeniu. Jeżeli Ubezpieczony z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa nie wykona tego obowiązku, PROAMA wolna jest od odpowiedzialności za skutki i koszty powstałe z tego powodu.
2. Ubezpieczony, który zamierza skorzystać z ochrony ubezpieczeniowej, powinien skontaktować się z Centrum Informacji Prawnej telefonicznie (numer tel. 815 815 815, czynny od poniedziałku do niedzieli, w godzinach 9:00-21:00), lub pocztą elektroniczną (adres e-mail: ochrona.prawna@proama.pl), podając co najmniej następujące dane:
 - 1) nazwisko i adres Ubezpieczonego oraz nazwisko i adres zgłaszającego, jeżeli nie jest nim Ubezpieczony,
 - 2) markę i numer rejestracyjny wskazanego w umowie ubezpieczenia pojazdu mechanicznego,
 - 3) zwięzły i dokładny opis zdarzenia ubezpieczeniowego i rodzaj wymaganej pomocy prawnej,
 - 4) numer telefonu kontaktowego, faksu lub adres poczty elektronicznej.

§ 93. Warunki realizacji świadczeń ubezpieczeniowych

1. Warunkiem skorzystania ze świadczeń przewidzianych w umowie ubezpieczenia jest:
 - 1) poinformowanie PROAMA o zaistnieniu zdarzenia ubezpieczeniowego i jego okolicznościach w terminie 7 dni od uzyskania o tym wiadomości oraz przekazanie wszelkich informacji i dokumentów związanych z tym zdarzeniem,
 - 2) aktywna współpraca z PROAMA w celu wyjaśnienia wszelkich okoliczności i przyczyn powstania zdarzenia ubezpieczeniowego oraz ustalenia jego skutków, w tym udzielanie wszelkich wyjaśnień o stanie sprawy na żądanie PROAMA.
2. Ubezpieczony jest zobowiązany również:
 - 1) na uzasadnione żądanie PROAMA przed wystąpieniem na drogę postępowania sądowego przeprowadzić przedsądowe postępowanie, zmierzające do korzystnego dla Ubezpieczonego zakończenia sprawy,
 - 2) na uzasadnione żądanie PROAMA złożyć tylko zawieranie do próby ugodowej albo powództwo częściowe i wstrzymać się z dochodzeniem pozostałych roszczeń do chwili uprawnienia się do części roszczenia, wstrzymać się od dochodzenia swoich roszczeń na drodze sądowej do czasu prawomocnego zakończenia się toczącego się już innego postępowania sądowego, związanego z powyższymi roszczeniami, chyba że opóźnienie mogłoby doprowadzić do przedawnienia roszczeń Ubezpieczonego,
 - 3) nie zawierać ugody bez uzyskania uprzedniej pisemnej akceptacji PROAMA na zawarcie ugody oraz jej warunki, z uwzględnieniem że warunki ugody nie mogą nakładać na Ubezpieczonego obowiązku poniesienia kosztów wyższych niż wynikałoby to z orzeczenia sądu w takim zakresie.
3. W razie naruszenia przez Ubezpieczonego w winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa powyższych obowiązków, świadczenie zostanie zmniejszone w takim stopniu, w jakim naruszenie spowodowało zwiększenie kosztów pomocy prawnej, uniemożliwiło PROAMA ustalenie okoliczności i skutków zdarzenia ubezpieczeniowego albo uniemożliwiło spełnienie świadczenia przewidzianego w umowie ubezpieczenia.

§ 94. Koszty pomocy prawnej

1. PROAMA zrefunduje poniżej wymienione, konieczne i celowe koszty pomocy prawnej poniesione w celu ochrony interesów prawnych Ubezpieczonego:
 - 1) koszty procesu sądowego przed sądami powszechnymi we wszystkich instancjach, w tym:
 - a) wynagrodzenie jednego adwokata lub radcy prawnego,
 - b) koszty sądowe wszystkich instancji,
 - c) koszty zasądzone od Ubezpieczonego na rzecz strony przeciwniej (w tym również koszty zasądzone przez sąd z tytułu udziału w postępowaniu karnym oskarżyciela posiłkowego),
 - 2) koszty wynagrodzenia jednego adwokata lub radcy prawnego reprezentującego Ubezpieczonego przed organami administracji publicznej,
 - 3) koszty postępowania egzekucyjnego podjętego na podstawie jednego tytułu wykonawczego w stosunku do tego samego podmiotu, z zastrzeżeniem że w zakresie maksymalnie trzech dowolnie wybranych przedmiotów egzekucji oraz w łącznej wysokości nie większej niż 20% sumy ubezpieczenia,
 - 4) koszty związane z postępowaniem sądu polubownego, aż do zakończenia postępowania o stwierdzenie wykonaności lub uznanie wyroku sądu polubownego, z zastrzeżeniem że do wysokości kosztów sądowych, które by powstały, gdyby dana sprawa toczyła się przed właściwym sądem powszechnym I instancji,
 - 5) koszty notarialne poniesione za wymagane przez prawo czynności notarialne, związane z postępowaniami sądowymi lub przesądowymi wskazanymi w OWU,
 - 6) koszty wynagrodzenia jednego adwokata lub radcy prawnego w postępowaniu przedsądowym, z zastrzeżeniem że wynagrodzenie które otrzymał adwokat lub radca prawny z tego tytułu będzie zaliczone na poczet wynagrodzenia należnego za prowadzenie procesu sądowego we wszystkich instancjach.
2. Koszty wskazane powyżej uważa się za konieczne i celowe, jeżeli istnieje szansa korzystnego dla Ubezpieczonego załatwienia sprawy, a koszty pomocy prawnej nie pozostają w rażącej dysproporcji do zamierzonego celu. Jeżeli jednak orzeczono w prawomocnym wyroku popełnienie przestępstwa lub wykroczenia przez Ubezpieczonego, PROAMA nie bada możliwości korzystnego załatwienia sprawy.
3. PROAMA zwraca również świadczenie poniesić koszty poręczenia majątkowego, do wysokości 50% sumy ubezpieczenia na każde zdarzenie ubezpieczeniowe, gdy poręczenie majątkowe jest płatne na rzecz Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej, z zastrzeżeniem zwrotu tego poręczenia na zasadach określonych w OWU.
4. Jeżeli postępowanie w sprawie o wykroczenie toczyć się będzie przed sądem wskutek wniesienia wniosku o uchylenie mandatu karnego lub wniesienia środka odwoławczego od orzeczenia sądu lub organu, ochrona ubezpieczeniowa istnieje tylko wtedy, gdy nałożona lub orzeczona kara grzywny jest wyższa niż 4,5% sumy ubezpieczenia lub jeśli orzeczono karę aresztu. Ochrona nie dotyczy pomocy w sprawie orzeczonej zastępczej kary aresztu.
5. Jeśli w następstwie jednego zdarzenia wystąpią roszczenia Ubezpieczonego, które jedynie w części objęte są ochroną ubezpieczeniową, PROAMA ponosi odpowiedzialność jedynie w zakresie kosztów wynikających z dochodzenia roszczeń objętych ochroną ubezpieczeniową.
6. Koszty pokrywane przez PROAMA obejmują podatek od towarów i usług (VAT), o ile Ubezpieczony nie posiada prawa do odliczenia tego podatku.
7. W razie śmierci Ubezpieczonego w następstwie zdarzenia pozostającego w związku z posiadaniem lub użytkowaniem wskazanego w umowie ubezpieczenia pojazdu mechanicznego lub jądzą w tym pojeździe, ochrona ubezpieczeniowa w zakresie dochodzenia roszczeń odszkodowawczych związanych ze śmiercią Ubezpieczonego obejmuje osoby trzecie, którym z mocy ustawy przysługują roszczenia odszkodowawcze w wyniku śmierci Ubezpieczonego.

§ 95. Telefoniczna Asysta Prawna

1. W ramach Telefonicznej Asysty Prawnej PROAMA zobowiązuje się do:
 - 1) bieżących konsultacji prawnych w formie telefonicznej lub elektronicznej udzielanych przez prawników,
 - 2) przesyłania na życzenie Ubezpieczonego, w formie elektronicznej, tekstów obowiązujących lub archiwalnych aktów prawnych prawa polskiego,
 - 3) przesyłania na życzenie Ubezpieczonego w formie elektronicznej wzorów umów należących do powszechnego obrotu (np. sprzedaży, pożyczki, darowizny),
 - 4) informowania telefonicznie o obowiązujących procedurach sądowych oraz o kosztach prowadzenia sporów prawnych,
 - 5) informowania telefonicznie lub w formie elektronicznej o danych teleadresowych właściwych miejscowo instytucjach dla dowolnego adresu, np. sądu, prokuratury lub kancelarii prawnej,
 - 6) udzielania porad prawnych telefonicznie lub w formie elektronicznej,
 - 7) wydawania opinii prawnych w formie elektronicznej, z możliwością weryfikacji dokumentów prawnych – do 10 stron w ramach jednej opinii prawnej,
 - 8) przygotowania i dostarczenia drogą elektroniczną następujących dokumentów: wezwania do zapłaty, wezwania do podjęcia innych działań lub zaniechania działań, pełnomocnictwa, pozwu, odpowiedzi na pozew, sprzeciwu lub zarzutów od nakazu zapłaty oraz wniosku w postępowaniu nieprocesowym, zabezpieczającym lub egzekucyjnym, z zastrzeżeniem że objętość każdego z tych dokumentów nie przekroczy 10 stron,
 - 9) wskazania adwokata lub radcy prawnego, który podejmie się reprezentowania Ubezpieczonego w postępowaniu sądowym, administracyjnym lub innym wskazanym w OWU.
2. Ubezpieczonemu przysługują maksymalnie 4 świadczenia wskazane w ust. 2 pkt 6–9 w czasie trwania odpowiedzialności PROAMA z danej umowy ubezpieczenia.

§ 96. Wybór i ustanowienie pełnomocnika

1. Ubezpieczonemu przysługuje prawo swobodnego wyboru adwokata lub radcy prawnego w zakresie obrony, reprezentowania lub wspierania jego interesów w postępowaniu sądowym lub administracyjnym.
2. W przypadku, gdy Ubezpieczony nie skorzysta z prawa wyboru adwokata lub radcy prawnego w terminie wyznaczonym przez PROAMA, nie krótszym niż 14 dni, PROAMA jest uprawniona do wskazania adwokata lub radcy prawnego w imieniu Ubezpieczonego.
3. Jeżeli wymagana jest niezwłoczna reprezentacja adwokata lub radcy prawnego dla ochrony prawnych interesów Ubezpieczonego, a Ubezpieczony przy zgłoszeniu zdarzenia ubezpieczeniowego nie wskazał żadnego adwokata lub radcy prawnego, PROAMA jest uprawniona do wyboru w imieniu Ubezpieczonego adwokata lub radcy prawnego bez wyznaczania Ubezpieczonemu dodatkowego terminu na wykonanie tego uprawnienia.
4. Ubezpieczony jest zobowiązany do udzielenia wskazanemu przez PROAMA adwokatowi lub radcy prawnemu stosownego pełnomocnictwa oraz zobowiązania pełnomocnika do bieżącego informowania PROAMA o rozwoju sprawy.
5. Wskazania adwokata lub radcy prawnego dokonuje PROAMA na rzecz Ubezpieczonego. Za wykonanie zlecenia adwokat lub radca prawny ponosi bezpośrednią odpowiedzialność w stosunku do Ubezpieczonego.

§ 97. Wypłata świadczeń ubezpieczeniowych

1. PROAMA ustala wysokość świadczeń na podstawie faktur, rachunków, pokwitowań i innych dokumentów świadczących o poniesionych kosztach pomocy prawnej oraz wypłaca je po zakończeniu danego postępowania.
2. PROAMA może wypłacić świadczenie, jeżeli koszt pomocy prawnej został wcześniej poniesiony przez Ubezpieczonego w związku z zaistniałym zdarzeniem ubezpieczeniowym. PROAMA wypłaca wówczas świadczenie na podstawie uznania roszczenia, ugody lub prawomocnego orzeczenia sądu, jednakże również w takim przypadku Ubezpieczony zobowiązany jest do dostarczenia odpowiednich dokumentów, wymaganych zgodnie z OWU, a PROAMA przeprowadzi własne ustalenia dotyczące okoliczności zdarzenia, zasadności roszczeń i wysokości świadczenia, w terminie 30 dni od daty zgłoszenia roszczenia.

§ 98. Zwrot poręczenia majątkowego

1. Ubezpieczony jest zobowiązany udzielić PROAMA nieodwołalnego pełnomocnictwa do odbioru w jego imieniu poniesionych przez PROAMA kosztów poręczenia majątkowego, na wypadek wydania prawomocnego orzeczenie o zwrocie kwoty tego poręczenia.
2. Jeżeli kwota poręczenia majątkowego zostanie zwrócona Ubezpieczonemu, jest on zobowiązany do jej przekazania PROAMA w terminie 14 dni od daty jej otrzymania.

3. Jeżeli zostanie wydane orzeczenie, na mocy którego kwota poręczenia majątkowego nie zostanie zwrócona w całości lub w części, w szczególności, gdy został orzeczony przepadek tej kwoty lub zaliczono ją na poczet orzeczonej kary, Ubezpieczony jest zobowiązany do zwrotu poniesionych przez PROAMA kosztów poręczenia majątkowego w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia w tej sprawie.

§ 99. Roszczenia zwrotne

W przypadku, gdy w postępowaniu karnym lub w sprawie o wykroczenie, prawomocnym wyrokiem sądu stwierdzono winę umyślną Ubezpieczonego, PROAMA przysługuje roszczenie do Ubezpieczonego o zwrot uprzednio wypłaconych świadczeń.

Rozdział VIII. Ubezpieczenie Spłaty Kredytu/Leasingu

§ 100. Przedmiot i zakres ubezpieczenia

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest ryzyko powstania straty finansowej Ubezpieczonego wskutek szkody całkowitej pojazdu mechanicznego ubezpieczonego w zakresie Autocasco Premium, którego okres eksploatacji w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia nie przekroczył 3 lat i który jest przedmiotem umowy leasingu lub którego zakup był finansowany kredytem bankowym niespłaconym w całości w dniu zajścia ubezpieczonego zdarzenia.
2. Strata finansowa stanowi różnicę pomiędzy:
 - 1) sumą rat leasingowych brutto (z uwzględnieniem VAT) pozostałych do spłaty – w przypadku umowy leasingu,
 - 2) kwotą zadłużenia z tytułu kredytu – w przypadku umowy kredytu,
 - a
 - 1) kwotą odszkodowania z umowy Autocasco Premium – jeżeli PROAMA wypłaciła takie odszkodowanie,
 - 2) sumą odszkodowania z umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy mechanicznych i wartości pozostałości pojazdu, chyba że własność tych pozostałości przesłała na ubezpieczyciela OC i odszkodowanie uwzględniła ich wartość – jeżeli ubezpieczyciel OC wypłacił takie odszkodowanie.
3. Przy ustalaniu straty finansowej uwzględnia się raty leasingowe oraz raty kredytu, których termin płatności przypada po dniu zajścia ubezpieczonego zdarzenia zgodnie z ustalonym w umowie leasingu lub umowie kredytu harmonogramem spłat, ale nie uwzględnia się zaległych, lecz niezapłaconych rat leasingowych lub rat kredytu do dnia zajścia ubezpieczonego zdarzenia, ani dodatkowych kosztów z tym związanych, w tym odsetek karnych i dodatkowych opłat.

§ 101. Zakres terytorialny

Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje zdarzenia zaistniałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz państw europejskich.

§ 102. Zawarcie i rozwiązanie umowy ubezpieczenia

1. Zawarcie umowy ubezpieczenia ma miejsce na zasadach określonych w Rozdziale X. *Postanowienia wspólne*, z zastrzeżeniem, że jest ono możliwe tylko łącznie z zawarciem z PROAMA umowy ubezpieczenia Autocasco Premium lub w czasie trwania takiej umowy.
2. Umowa ubezpieczenia jest zawierana na rachunek posiadacza pojazdu mechanicznego wskazanego w umowie ubezpieczenia, jeżeli jest kilku posiadaczy pojazdu ubezpieczonymi są wszyscy z nich.
3. Umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu na zasadach wskazanych w Rozdziale X. *Postanowienia wspólne*, nie później jednak niż z chwilą rozwiązania zawartej z PROAMA umowy ubezpieczenia Autocasco Premium.

§ 103. Czas trwania odpowiedzialności PROAMA

Ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się i kończy na zasadach określonych w Rozdziale X. *Postanowienia wspólne*.

§ 104. Suma ubezpieczenia

Suma ubezpieczenia jest ustalana w wysokości równej 30% ceny nabycia pojazdu wskazanego w umowie ubezpieczenia, nie wyższej jednak niż 30 000 zł.

§ 105. Składka ubezpieczeniowa

Składka ubezpieczeniowa jest ustalana na podstawie wysokości sumy ubezpieczenia, czasu trwania odpowiedzialności PROAMA oraz innych okoliczności mogących mieć wpływ na prawdopodobieństwo powstania zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową lub wysokość świadczeń, o które Ubezpieczający był pytany przy zawarciu umowy ubezpieczenia.

§ 106. Wyłączenia odpowiedzialności

1. Jeżeli zostało zgłoszone roszczenie z umowy ubezpieczenia Autocasco Premium, odszkodowanie nie przysługuje, jeżeli nie przysługuje odszkodowanie z umowy ubezpieczenia Autocasco Premium.
2. Jeżeli zostało zgłoszone roszczenie do ubezpieczyciela OC z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, odszkodowanie nie przysługuje, jeżeli ubezpieczyciel OC odmówił wypłaty odszkodowania z tytułu tej umowy i zostało to zaakceptowane przez Ubezpieczonego lub nie zostało skutecznie wyegzekwowane na drodze postępowania sądowego.

§ 107. Ustalenie wysokości odszkodowania

1. PROAMA wypłaci odszkodowanie w wysokości równej stracie finansowej ustalonej na dzień zajścia ubezpieczonego zdarzenia, nie wyższej jednak niż suma ubezpieczenia.
2. PROAMA ma prawo do weryfikacji wysokości odszkodowania, jakie wypłacił ubezpieczyciel OC z umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, w szczególności do weryfikacji wartości rynkowej pojazdu, kosztów jego naprawy i wartości pozostałości pojazdu. Jeżeli w wyniku weryfikacji okaże się, że odszkodowanie jakie wypłacił ubezpieczyciel OC jest niższe niż powinno zostać wypłacone z umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, odszkodowanie zostanie wypłacone w wysokości uwzględniającej odszkodowanie, jakie powinien wypłacić ubezpieczyciel OC z powyższej umowy.

§ 108. Zgłoszenie szkody i wypłata odszkodowania

1. Do zgłoszenia szkody oraz wypłaty odszkodowania stosuje się odpowiednio postanowienia dotyczące ubezpieczenia Autocasco Premium, z zastrzeżeniem, że jeżeli odszkodowanie wypłaci ubezpieczyciel OC z umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, Ubezpieczony powinien złożyć kopię dokumentów sporządzonych przez ubezpieczyciela OC, w których ustalili on wartość rynkową pojazdu, wartość pozostałości pojazdu, wyliczył wartość szkody całkowitej oraz osiadczył, że przyjmuje odpowiedzialność za szkodę całkowitą i wypłaca odszkodowanie z tego tytułu.
2. Odszkodowanie jest wypłacane po uprzedniej wypłacie odszkodowania przez PROAMA z umowy ubezpieczenia Autocasco Premium lub wypłacie przez ubezpieczyciela OC odszkodowania z umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych.

Rozdział IX. Ubezpieczenie Przedłużona Gwarancja

§ 109. Przedmiot i zakres ubezpieczenia

Przedmiotem ubezpieczenia jest ryzyko awarii pojazdu mechanicznego wskazanego w umowie ubezpieczenia.

§ 110. Zakres terytorialny

Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje zdarzenia zaistniałe na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej oraz Szwajcarii.

§ 111. Zawarcie i rozwiązanie umowy ubezpieczenia

1. Zawarcie umowy ubezpieczenia ma miejsce na zasadach określonych w Rozdziale X. *Postanowienia wspólne*, z zastrzeżeniem, że jest ono możliwe tylko łącznie z zawarciem z PROAMA umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych lub w czasie trwania takiej umowy oraz umowa ubezpieczenia obowiązuje od dnia następnego po dniu wygaśnięcia gwarancji producenta pojazdu mechanicznego.
2. Umowa ubezpieczenia jest zawierana na rachunek posiadacza pojazdu mechanicznego wskazanego w umowie ubezpieczenia, jeżeli jest kilku posiadaczy pojazdu ubezpieczonymi są wszyscy z nich.
3. Umowa ubezpieczenia może być zawarta w jednym z poniższych wariantów:
 - 1) **Podstawowy** – dla pojazdów mechanicznych, których okres eksploatacji w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia nie przekroczył 4 lat lub przebieg w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia nie przekroczył 150 000 kilometrów,
 - 2) **Plus** – dla pojazdów mechanicznych, których okres eksploatacji w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia nie przekroczył 4 lat lub przebieg w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia nie przekroczył 80 000 kilometrów, o ile nie umówiono się inaczej,
4. Umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu na zasadach wskazanych w Rozdziale X. *Postanowienia wspólne*, z zastrzeżeniem że rozwiązuje się ona również z dniem wypłaty odszkodowań w wysokości sumy ubezpieczenia.

§ 112. Czas trwania odpowiedzialności PROAMA

1. Ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się od dnia wskazanego w umowie ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po dniu wygaśnięcia gwarancji producenta pojazdu mechanicznego.
2. Ochrona ubezpieczeniowa kończy się na zasadach określonych w Rozdziale X. *Postanowienia wspólne*, nie później jednak niż z dniem, w którym przebieg pojazdu mechanicznego przekroczył 200 000 km.

§ 113. Suma ubezpieczenia

1. Suma ubezpieczenia jest określona w umowie ubezpieczenia i jest równa:
 - 1) kwocie 5 000 zł – w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej w Wariancie Podstawowym,
 - 2) kwocie 15 000 zł – w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej w Wariancie Plus.
2. Sumę ubezpieczenia ustala się zgodnie z wnioskiem Ubezpieczającego z uwzględnieniem podatku od towarów i usług (VAT) albo bez uwzględnienia tego podatku.
3. Suma ubezpieczenia ulega zmniejszeniu o wypłacone odszkodowania, chyba że umówiono się inaczej.

§ 114. Składka ubezpieczeniowa

Składka ubezpieczeniowa jest ustalana na podstawie wariantu ubezpieczenia, wysokości sumy ubezpieczenia, czasu trwania odpowiedzialności PROAMA oraz innych okoliczności mogących mieć wpływ na prawdopodobieństwo powstania zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową lub wysokość świadczeń, o które Ubezpieczający był pytany przy zawarciu umowy ubezpieczenia.

§ 115. Elementy i zespoły pojazdu objęte ochroną ubezpieczeniową

1. W umowie ubezpieczenia zawartej w Wariancie Podstawowym ochroną ubezpieczeniową są objęte następujące elementy i zespoły pojazdu mechanicznego wchodzące w skład fabrycznie wyposażenia pojazdu lub części zamienne zatwierdzone przez producenta:
 - 1) **silnik** (dźwignie zaworów wraz z popychaczami hydraulicznymi, zawory dolotowe i wylotowe (z wykluczeniem przegrzania zaworów i przepustnic spalin), prowadnice oraz sprężyny zaworów, głowica cylindrów (z wykluczeniem pęknięć i uszkodzeń na skutek przegrzania), uszczelka podgłowicowa, popychacze zaworów, wałki rozrządu z dźwignikami, łańcuch napędu rozrządu z kołami zębatymi, pompa oleju, tłoki i pierścienie tłokowe, tuleje cylindrów, sworznie tłokowe, korbowody i panewki, wał korbowy z panewkami, kolektor dolotowy, koła zamachowe z kołem koronowym);
 - 2) **skrzynia biegów**, zastrzeżeniem że zakres ubezpieczenia nie obejmuje zewnętrznych mechanizmów cięgowych, zespołów dźwigni sterujących, elementów mocujących skrzyni biegów, uszczelnień i uszczelniaczy, paszków napędowych oraz wszystkich pozostałych, niewyłączonych w pkt 1), 2) i 3):
 - a) *manualna*: wszystkie awarie wewnętrzne kół zębatych, wałków, piast synchronizatorów, wybieraków, uszczelnień i panewek, łożysk, napędu przedkołniciera, zespołu nadbiegu, (jeżeli jest zamontowany), skrzyni rozdziału,
 - b) *automatyczna*: wszystkie awarie wewnętrzne kół zębatych, pompy oleju, uszczelnień, wałków, panewek, sprężek, taśm hamulców, łożysk, zaworów sterujących, siłowników, przekładni hydrokinetycznej, trzasy sprężającej, bloku zaworów, sterownika komputerowego, modulatora, napędu przedkołniciera,
 - c) *bezwolnowa CTX/CTV*: wszystkie awarie wewnętrzne sprężek, przekładni planetarnych, przekładni redukcyjnych, wałków, kół pasowych przekładni, mechanizmów cięgowych, uszczelnień wewnętrznych, panewek i łożysk;
 - 3) **układ przenoszenia napędu** (napęd przedni lub tylny): koło koronowe i zębnik, półosie napędowe, łożyska, przekładnie planetarne, przekładnie stożkowe, tylnie zewnętrzne wały pędne, przeguby homokinetyczne, systemy napędu na cztery koła, z zastrzeżeniem że zakres ubezpieczenia nie obejmuje obudów mostów napędowych, rozpraczy hydraulicznych, osłon/obudów gumowych, łożysk podporowych półosi oraz wszystkich pozostałych niewyłączonych części;

- 4) **układ hamulcowy:** pompa hamulcowa, przednie zaciski hamulcowe, tylne zaciski hamulcowe, cylindriki hamulcowe, zastrzeżeniem że zakres ubezpieczenia nie obejmuje sprężyn, szczęk hamulcowych, okładzin ciernych, płytek ciernych, tarcz hamulcowych i elastycznych przewodów hydraulicznych, bębnow hamulcowych, elementów skodorowanych lub zapieczonych oraz wszystkich pozostałych niewyszczególnionych części;
- 5) **układ kierowniczy:** przekładnia kierownicza, kolumna kierownicy, pompa układu wspomagania przekładni kierowniczej, zastrzeżeniem że zakres ubezpieczenia nie obejmuje weryfikacji i regulacji geometrii ustawienia kół, wymiana kół, regulacji, zwrotnic, łączników, osłon/obudów gumowych, uszczelnień i uszczelnialczy oraz wszystkich pozostałych niewyszczególnionych części;
- 6) **wał napędowy:** wał napędowy, przeguby Cardana, łożyska, zastrzeżeniem że zakres ubezpieczenia nie obejmuje łożysk gumowych oraz wszystkich pozostałych niewyszczególnionych części;
- 7) **obudowy:** kadłub silnika lub obudowa skrzyni biegów, jeśli uległy uszkodzeniu na skutek awarii mechanicznej jednego z elementów objętych ochroną ubezpieczeniową.
2. W umowie ubezpieczenia zawartej w Wariancie Plus ochroną ubezpieczeniową są objęte następujące elementy i zespoły pojazdu mechanicznego wchodzące w skład fabrycznie oryginalnego wyposażenia pojazdu lub części zamienne zatwierdzone przez producenta:
 - 1) **silnik:** elementy silnika takie jak zespół dźwigni zaworów, głównie z popychaczami hydraulicznymi, zawory dolotowe i wylotowe z wyłączeniem przypadków wypalenia zaworów, sprężyny oraz prowadnice zaworów, głowica cylindrów (z wyłączeniem przebiegu eksploatacyjnej nagony), uszczelka głowicy cylindrów (z wyłączeniem planowania głowicy), dżanki popychaczy, wał rozrządu, łańcuch napędu rozrządu z kołami zębymi (z wyłączeniem napinacza), pompa oleju, tłoki oraz pierścienie tłokowe, gładzie cylindrów, korbowody, sworznie tłokowe oraz łożyska, wał korbowy oraz łożyska, kolektor doloty, koło zamachowe i koło pierścieniowe oraz paski napędowe rozrządu, jeśli przestrzegane były zalecenia producenta pojazdu dotyczące ich wymiany i została udokumentowana ich wymiana w ASO;
 - 2) **skrzynia biegów:**
 - a) **manualna:** wewnętrzne elementy skrzyni biegów takie jak wewnętrzne koła zębate, piasty synchronizatorów, wybierraki suwakowe, wały, napęd prędkościomierza, zespół nadbiegu (jeżeli był fabrycznie zamontowany), łożyska i przekładnia rozdzielcza;
 - b) **automatyczna:** wewnętrzne elementy skrzyni biegów takie jak wały, koła zębate, sprzęgła, taśmy hamulców, zawory sterujące, regulator, pompa oleju, napęd prędkościomierza, modulator, łożyska, silownik, tarcza sprzęgająca, przekładnia rozdzielcza;
 - c) **bezpłoniowa CTX:** wewnętrzne elementy skrzyni biegów takie jak sprzęgła, planetarne, przekładnie zwalniające, wały, rozsuwane koła pasowe, napędy cięgnowe i łożyska;
 - 3) **przekładnia hydrokinetyczna:** wszystkie wewnętrzne elementy mechaniczne;
 - 4) **mechanizm różnicowy:** wewnętrzne elementy przekładni takie jak koło talerzowe oraz zębnik, koła zębate, wały i łożyska;
 - 5) **sprzęgło:** tarcza pośrednia (wyłącznie uszkodzenia mechaniczne), tarcza dociskowa, łożysko wysyckowe (wyłącznie uszkodzenia mechaniczne), pompa i silownik wysprężlająca;
 - 6) **przednie koło napędowe:** półosie napędowe, przeguby homokinetyczne (przeguby uniwersalne) i łączniki – połączenia wielowypustowe (bez osłon gumowych);
 - 7) łożyska kół; łożyska przednich kół i łożyska tylnych kół;
 - 8) **wał napędowy:** przeguby i łączniki – połączenia wielowypustowe (bez osłon gumowych);
 - 9) **tylne koło napędowe:** zewnętrzne wały napędowe, przeguby homokinetyczne (przeguby uniwersalne) i łączniki – połączenia wielowypustowe (bez osłon gumowych);
 - 10) **napęd na dwie osie:** elementy biorące udział w przekazywaniu momentu napędowego do obu osi pojazdu;
 - 11) **układ zasilania:** automatyczne urządzenie rozruchowe, pompa przyspieszająca, mechaniczna lub elektryczna pompa paliwa oraz czujnik poziomu paliwa w zbiorniku;
 - 12) **układ wtrysku paliwa:** obudowa przepustnicy, przepływomierz powietrza, zawór sterujący biegu jałowego, zawór rozruchowy, regulator podgrzewania, zawór odcinający, potencjometr przepustnicy, akumulator ciśnienia paliwa, akumulator ciśnienia i czujnik ciśnienia w kolektorze doloty;
 - 13) **układ chłodzenia silnika:** chłodnica, chłodnica oleju, nagrzewnica powietrza, pompa cieczy chłodzącej, sprężgło wiskocyne wentylatora, termostat i obudowa termostatu;
 - 14) **układ klimatyzacji:** zamontowany fabrycznie zespół sprężarki układu klimatyzacji;
 - 15) **układ kierowniczy:** zębataka oraz zębnik przekładni kierowniczej (bez osłon gumowych), obudowa przekładni kierowniczej, pompa i silownik układu wspomagania, zbiornik płynu w układzie wspomagania i przekładnia pośrednia;
 - 16) **zespół turbosprężarki:** zamontowany fabrycznie zespół turbosprężarki;
 - 17) **przednie i tylne zawieszenie:** hydroelastyczne elementy sprężyste, komory hydropneumatyczne i sprężyny śrubowe;
 - 18) **układ hamulcowy:** pompa hamulcowa, rozprężacz hydrauliczny, korektor siły hamowania i urządzenie wspomagające;
 - 19) **układ ABS (zamontowany fabrycznie):** sterownik i czujniki;
 - 20) **układ elektryczny:** rozrusznik oraz elektromagnes, wraz z mechanizmem sprzęgającym i kółkiem napędowym, alternator, zespół diod, cewki, regulator napięcia, silnik elektryczny szyb drzwiowych, silnik elektryczny okna dachowego, włącznik sterujący okna drzwiowego, włącznik sterujący okna dachowego, centralny zamek, silnik dmuchawy, silnik wycieraczki przedniej i tylnej szyby, silnik spryskiwacza przedniej i tylnej szyby, elektryczny wzmacniacz zapłonu, silnik wentylatora chłodnicy sterowany termostatycznie, sygnał dźwiękowy, przełącznik zespolony na kolumnie kierowniczej, aparat zapłonowy i przełącznik kierunkowskázów;
 - 21) **układ sterowania pracą silnika (ECU):** zamontowany fabrycznie moduł sterujący pracą silnika.

§ 116. Obowiązki Ubezpieczonego

1. Ubezpieczony jest zobowiązany do:
 - 1) wykonywania przeglądów okresowych pojazdu w Autoryzowanych Stacjach Obsługi zgodnie z zaleceniami producenta pojazdu zawartymi w książce obsługowej lub gwarancyjnej albo innym dokumencie określającym zakres i harmonogram takich przeglądów, przy czym przeglądy uważa się za przeprowadzone w terminie, jeżeli zostaną przeprowadzone nie później niż 14 dni po terminie wskazanym w powyższych dokumentach lub po przebiegu nie dłuższym niż 1 000 km w stosunku do przebiegu wskazanego w tych dokumentach,
 - 2) w przypadku pojazdów, dla których brak książki obsługowej lub gwarancyjnej albo innego dokumentu określającego harmonogram i zakres przeglądów zalecanych przez producenta pojazdu – wykonywania w warsztatach naprawczych wymiany oleju silnikowego wraz z filtrem oleju oraz sprawdzania i ewentualnego uzupełniania oleju w układzie napędowym i kierowniczym co najmniej:
 - a) 10 000 kilometrów dla samochodów z silnikiem o zapłonnie samoczynnym,
 - b) 15 000 kilometrów dla samochodów z silnikiem o zapłonnie iskrowym,
 licząc od zerowego wskazania drogomierza,
 - 3) okazywania na żądanie PROAMA dowodów wykonania przeglądów okresowych lub wymiany oleju silnikowego wraz z filtrem oleju w terminach wskazanych w umowie ubezpieczenia,
 - 4) bezzwłocznego zgłaszania do warsztatów naprawczych istotnych objawów nieprawidłowego funkcjonowania pojazdu oraz stosowania się do ich zaleceń,
 - 5) natychmiastowego zatrzymania pojazdu w razie sygnalizowania przez urządzenie ostrzegawczo-sygnalizacyjne lub kontrolno-pomiarowe pojazdu wystąpienia usterek lub nieprawidłowości uniemożliwiających kontynuowanie dalszej jazdy.
2. W razie naruszenia przez Ubezpieczonego powyższych obowiązków, odszkodowanie zostanie zmniejszone w takim stopniu, w jakim naruszenie spowodowało zwiększenie się rozmiarów szkody lub uniemożliwiło PROAMA ustalenie okoliczności jej powstania lub wysokości odszkodowania.

§ 117. Wyłączenia odpowiedzialności

1. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód powstałych w pojazdach:
 - 1) zmodyfikowanych w stosunku do oryginalnej specyfikacji producenta, z wyłączeniem systemów zasilania paliwem gazowym LPG zamontowanych w certyfikowanych, zgodnie z obowiązującym prawem serwisach, które wystawiły oficjalnie uznany certyfikat instalacji LPG, z zastrzeżeniem że w przypadku szkody wymagane będzie potwierdzenie tego certyfikatu i corocznego przeglądu instalacji LPG w formie przedstawiania dowodu rejestracyjnego zawierającego odpowiednią pieczęć roczną z potwierdzeniem przeprowadzenia przeglądu instalacji LPG i zatwierdzenia pojazdu do pracy z wykorzystaniem LPG;
 - 2) używanych lub poprzednio używanych do zarobkowego transportu drogowego, jako taksówkami, w szkołach nauki jazdy, na zawodach, wyścigach, w samochodach narzucających tempo w wyścigach (pacemaking), w rajdach i turystyce terenowej;
 - 3) wykorzystywanych dla celów publicznych, w tym między innymi jako pojazdy policji, straży pożarnej, pogotowia ratunkowego, bankowozów, służb ratownictwa i dla celów wojskowych;
 - 4) wykorzystywanych niezgodnie z przeznaczeniem;
 - 5) w których odczytów z szybkościomierza lub drogomierza nie można uznać za dokładne ze względu na zakłócenie, zmianę, odłączenie, niesprawnność lub usunięcie ich z pojazdu;
 - 6) nieprzystosowanych lub niezarejestrowanych do poruszania się po drogach.
2. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód:
 - 1) spowodowanych umyślnie przez Ubezpieczonego lub kierowcę, w razie rażącego niedbalstwa świadczenie nie należy się, chyba że jego zapłata wynika z danych okoliczności względem słuskości;
 - 2) wynikających z nieprzebrzeżania przez Ubezpieczonego lub kierowcę zaleceń producenta pojazdu, a także uszkodzeń będących skutkiem zaniedbań w zakresie dokonywania przeglądów okresowych pojazdu;
 - 3) objętych innym ubezpieczeniem, rekwizjom lub gwarancją, w tym gwarancją producenta pojazdu;
 - 4) powstałych na pojeździe na skutek zamontowania instalacji LPG lub spowodowanych awarią elementu instalacji LPG;
 - 5) będących rezultatem użycia niezaczyszczonego paliwa lub paliwa niezatwierdzonego przez producenta pojazdu;
 - 6) wynikających z zaniedbania obowiązku zgłoszenia wykrytej usterki do warsztatu;
 - 7) powstałych w wyniku awarii spowodowanej normalnym użytkowaniem w trakcie eksploatacji pojazdu, zaniedbaniami w obsłudze pojazdu lub wyciekami oleju;
 - 8) spowodowanych przegrzaniem, korozją lub postępującym osłabieniem sprawności pojazdu, proporcjonalnie do jego wieku i ilości przejechanych kilometrów, w tym między innymi stopniową utratą kompresji silnika lub stopniowym zwiększeniem zużycia oleju podczas eksploatacji pojazdu;
 - 9) powstałych na skutek niewłaściwego użytkowania pojazdu;
 - 10) będących następstwem przekroczenia maksymalnego dopuszczalnego nacisku na osie lub obciążenia pojazdu przy czepą o łącznej masie większej niż dopuszczona przez producenta;
 - 11) powstałych na skutek pożaru;
 - 12) powstałych na skutek zalania wodą silnika lub zassania wody do silnika;
 - 13) powstałych w wyniku działania niskich temperatur, w tym szkód, których powodem był brak lub utrata własności przeciwdziałających zamrażaniu;
 - 14) powstałych bezpośrednio lub pośrednio na skutek działań wojennych, zamieszek, rewolucji lub podobnego zdarzenia;
 - 15) spowodowanych bezpośrednio lub pośrednio na skutek działania paliwa lub odpadów nuklearnych, przez bezpośredni kontakt lub działanie promieniowania na poziomie powyżej dozwolonego przez obowiązujące przepisy;
 - 16) powstałych na skutek zmiany, naprawy lub wymiany spowodowanej awarią sprzętu elektrycznego, komputerowego lub akcesoriów, albo urządzeń powiązanych służących przetwarzaniu danych;
 - 17) będących następstwem zderzenia lub wypadku drogowego albo innej przyczyny zewnętrznej;
 - 18) w przypadku których nie skontaktowano się z PROAMA przed naprawą lub PROAMA nie wydała autoryzacji;
 - 19) dotyczących uszkodzeń elementów objętych ochroną ubezpieczeniową, ale spowodowanych uszkodzeniem lub awarią elementów nie objętych taką ochroną;
 - 20) dotyczących uszkodzeń elementów nie objętych ochroną ubezpieczeniową, a spowodowanych uszkodzeniem lub awarią elementów objętych taką ochroną.
3. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje również:
 - 1) kosztów naprawy lub wymiany elementów i zespołów innych niż objęte ochroną ubezpieczeniową;
 - 2) kosztów badań i diagnostyki pojazdu związanych z ustaleniem zakresu szkody;
 - 3) strat pośrednich powstałych na skutek awarii pojazdu i braku możliwości jego eksploatacji;

- 4) czynności związanych z eksploatacją pojazdu, takich jak przeglądy okresowe oraz czynności kontrolne, diagnostyczne, pomiarowe, regulacje i strojenia;
- 5) czyszczenie jakichkolwiek zespołów, w tym układów hamulcowych, paliwowych, smarowania i chłodzenia;
- 6) materiałów eksploatacyjnych i środków technicznych, takich jak paliwa, oleje, środki smarne, płyny hamulcowe, substancje przeciwdziałające zamrażaniu itp.,
- 7) wymiany elementów i zespołów pojazdu ulegających zużyciu naturalnemu lub eksploatacyjnemu wynikającemu z użytkowania pojazdu, takich jak: pióra wycieraczek, kładziny hamulcowe, tarcze i bębny hamulcowe, filtry, akumulatory.

§ 118. Obowiązki Ubezpieczonego w razie zajścia zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową i skutki ich niewykonania

1. W razie zajścia zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową Ubezpieczony jest zobowiązany:
 - 1) użyć wszelkich dostępnych środków w celu zapobieżenia zwiększeniu się rozmiarów zaistniałej szkody lub zapobieżenia kolejnej szkodzi.
 - 2) najpóźniej w ciągu 3 dni od uzyskania wiadomości o awarii zadzwonić telefonicznie lub w inny sposób PROAMA,
 - 3) nie dokonywać w uszkodzonym pojeździe żadnych zmian w zakresie związanym ze szkoda oraz nie rozpoczynać naprawy, o ile nie jest to uzasadnione koniecznością dalszej bezpiecznej jazdy, bez wcześniejszego oględzin pojazdu lub akceptacji zmian lub naprawy przez PROAMA, chyba że takie oględziny nie zostały przeprowadzone a PROAMA nie zajęła żadnego stanowiska w tym zakresie w terminie 7 dni od otrzymania zawiadomienia o szkodzi.
2. W przypadku szkód powstałych za granicą naprawa pojazdu powinna być dokonana na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, chyba że PROAMA wyrazi zgodę na przeprowadzenie naprawy za granicą.
3. Ubezpieczony ma obowiązek ułatwić PROAMA ustalenie okoliczności powstania i rozmiaru szkody, zabezpieczyć możliwości dochodzenia roszczeń regresowych od sprawcy szkody i udzielić wszelkiej pomocy w przeprowadzeniu postępowania regresowego.
4. W razie naruszenia przez Ubezpieczonego z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązku zapobieżenia szkodzi lub zwiększenia się jej rozmiarów, PROAMA jest wolna od odpowiedzialności za szkodzi powstałą z tego powodu. W przypadku naruszenia przez Ubezpieczonego innych obowiązków, odszkodowanie zostanie zmniejszone w takim stopniu, w jakim naruszenie spowodowało zwiększenie się rozmiarów szkody, uniemożliwiło PROAMA ustalenie okoliczności jej powstania lub wysokości odszkodowania albo dochodzenie roszczeń regresowych.

§ 119. Zgłoszenie szkody

1. W razie zaistnienia awarii Ubezpieczony jest zobowiązany do:
 - 1) zgłoszenia się z pojazdem do warsztatu naprawczego,
 - 2) przed rozpoczęciem naprawy pojazdu – przesłania do PROAMA kosztorysu naprawy, potwierdzenia wykonania przeglądów okresowych oraz kserokopii dowodu rejestracyjnego pojazdu, w celu uzyskania autoryzacji naprawy pojazdu,
 - 3) po zakończeniu naprawy pojazdu – przesłania do PROAMA faktury VAT dotyczącej naprawy pojazdu.
2. Ubezpieczony przy zgłoszeniu szkody jest zobowiązany podać do wiadomości PROAMA również inne wymagane przez PROAMA informacje niezbędne do ustalenia odpowiedzialności PROAMA oraz wysokości odszkodowania, jak też udostępnić niezbędne dokumenty w tym celu.

§ 120. Ustalenie wysokości odszkodowania

1. Jeżeli w umowie ubezpieczenia suma ubezpieczenia została ustalona z uwzględnieniem podatku VAT, koszty naprawy również ustala się z uwzględnieniem tego podatku.
2. Wysokość odszkodowania jest ustalana na podstawie uzgodnionych z warsztatem naprawczym, w którym pojazd jest naprawiany kosztów robocizny oraz materiałów i części zamiennych, nie wyższych jednak niż:
 - 1) koszty robocizny obliczone według norm czasowych operacji naprawczych określonych przez producenta pojazdu i ujętych w katalogu Audatex (czas naprawy) oraz stawki za robocizgodzinę stosowane w Autoryzowanych Stacjach Obsługi danej marki pojazdów,
 - 2) koszty materiałów i części zamiennych ustalone zgodnie z cenami nowych oryginalnych materiałów i części zamiennych sygnowanych logo producenta lub dystrybuowanych w sieci producenta lub oficjalnego importera pojazdu.
3. Przy ustaleniu wysokości odszkodowania nie uwzględnia się kosztów związanych z dostarczeniem elementów i zespołów pojazdu niezbędnych do jego naprawy w trybie ekspresowym, ani dodatkowych kosztów pracy poza normalnym czasem pracy warsztatu naprawczego.

§ 121. Wypłata odszkodowania

1. PROAMA wypłaca odszkodowanie Ubezpieczonemu lub wskazanemu przez Ubezpieczonego warsztatowi naprawczemu, w którym pojazd był naprawiony.
2. PROAMA może uzależnić wypłatę odszkodowania od przeniesienia prawa własności elementów i zespołów pojazdu wymienionych w trakcie naprawy.
3. Na żądanie PROAMA Ubezpieczony ma obowiązek umożliwić dokonanie oględzin pojazdu w trakcie przeprowadzanej naprawy lub przedstawiać naprawiony pojazd do oględzin onaprawczych.

§ 122. Dodatkowe koszty pokrywane przez PROAMA

1. PROAMA, oprócz wypłaty odszkodowania, zwróci również udokumentowane i uzasadnione okolicznościami danego zdarzenia koszty działań podjętych w celu zmniejszenia szkody lub zabezpieczenia mienia bezpośrednio zagrożonego szkodzi.
2. Wysokość odszkodowania wraz z kosztami działań w celu zmniejszenia szkody lub zabezpieczenia mienia bezpośrednio zagrożonego szkodzi oraz kosztami dodatkowymi pokrywanymi przez PROAMA nie może przekroczyć sumy ubezpieczenia wskazanej w umowie ubezpieczenia i obowiązującej w dniu powstania szkody.

Rozdział X. Postanowienia wspólne

§ 123. Zawarcie umowy ubezpieczenia

1. Umowa ubezpieczenia może być zawarta wyłącznie na rachunek Ubezpieczonych zdefiniowanych odrębnie dla każdego rodzaju ubezpieczenia.
2. Umowa ubezpieczenia zawiera się na 12 miesięcy lub wielokrotność tego okresu, chyba że zapisy rozdziałów II – IX stanowią inaczej lub umówiono się inaczej.
3. Zawarcie umowy ubezpieczenia następuje na podstawie wniosku Ubezpieczającego, w tym złożonego na formularzu PROAMA albo za pośrednictwem serwisu internetowego PROAMA (droga elektroniczna) lub telefonu (ustnie) oraz akceptacji tego wniosku przez PROAMA. Wniosek ubezpieczeniowy stanowi integralną część umowy ubezpieczenia.
4. Umowa ubezpieczenia może również zostać zawarta na podstawie oferty złożonej Ubezpieczającemu przez PROAMA w tym drogą elektroniczną lub ustnie w trakcie rozmowy telefonicznej i akceptacji tej oferty przez Ubezpieczającego. Oferta zawarcia umowy ubezpieczenia stanowi integralną część umowy ubezpieczenia.
5. Wniosek ubezpieczeniowy lub oferta zawarcia umowy ubezpieczenia składane ustnie lub drogą elektroniczną są odpowiedzialnie utrwalane przez PROAMA, w sposób zapewniający ich integralność oraz możliwość ddtworzenia.
6. PROAMA może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od dostarczenia przez Ubezpieczającego wskazanych przez nią dokumentów, udzielenia określonych informacji lub spełnienia innych wymogów.
7. Umowa ubezpieczenia jest zawarta z chwilą zaplacenienia składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty w terminie ustalonym przy zawieraniu umowy ubezpieczenia. Opłacenie składki ubezpieczeniowej lub jej raty po tym terminie nie wywołuje żadnych skutków prawnych, a zapłacona składka lub jej pierwsza rata są niezwłocznie zwracane przez PROAMA, chyba że umówiono się, że zostaną one zaliczone na poczet składki z tytułu innej umowy ubezpieczenia zawieranej przez Ubezpieczającego z PROAMA.
8. Zawarcie umowy ubezpieczenia i jej warunki potwierdza polisa ubezpieczeniowa.

§ 124. Rozwiązanie umowy ubezpieczenia

1. Ubezpieczający może odstąpić od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni od dnia jej zawarcia. W takim przypadku umowa ubezpieczenia rozwiązuje się z dniem otrzymania przez PROAMA oświadczenia Ubezpieczającego.
2. Umowa ubezpieczenia rozwiązuje się:
 - 1) z upływem okresu, na jaki była zawarta,
 - 2) z dniem przeniesienia prawa własności wskazanego w umowie ubezpieczenia pojazdu na osobę trzecią, z wyjątkiem przeniesienia tego prawa na posiadacza pojazdu,
 - 3) z dniem wyrejestrowania wskazanego w umowie ubezpieczenia pojazdu,
 - 4) z dniem wyrejestrowania sumy ubezpieczenia,
 - 5) w przypadkach odrębnie wskazanych w rozdziałach II – IX.
3. PROAMA może rozwiązać umowę ubezpieczenia z ważnych powodów w drodze wypowiedzenia ze skutkiem natychmiastowym. Ważnymi powodami uzasadniającymi rozwiązanie umowy ubezpieczenia jest umyślne podanie przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego nieprawdopodobnych informacji przy zawieraniu umowy, mających wpływ na prawdopodobieństwo powstania zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową lub wysokość składki albo okoliczności dotyczących powstania tego zdarzenia lub mających wpływ na wysokości odszkodowania lub świadczenia, zaś w przypadku umowy ubezpieczenia Autocasco Premium również negatywny wynik inspekcji pojazdu lub uniemożliwienie PROAMA jej dokonania w terminie 30 dni od dnia, w którym inspekcja miała być przeprowadzona.

§ 125. Czas trwania odpowiedzialności PROAMA

1. Ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się z dniem następnym po opłaceniu składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty, chyba że zapisy rozdziałów II – IX stanowią inaczej lub umówiono się inaczej.
2. Ochrona ubezpieczeniowa kończy się z chwilą rozwiązania umowy ubezpieczenia, chyba że zapisy rozdziałów II – IX stanowią inaczej lub umówiono się inaczej.
3. Ochroną ubezpieczeniową są objęte zdarzenia zdefiniowane odrębnie dla każdego rodzaju ubezpieczenia, które miały miejsce w czasie trwania odpowiedzialności PROAMA.

§ 126. Sumy ubezpieczenia i gwarancyjne oraz limity odpowiedzialności

1. Suma ubezpieczenia lub suma gwarancyjna, ustalone zgodnie z OWU i wskazane w umowie ubezpieczenia, stanowią górną granicę odpowiedzialności PROAMA w zakresie danego rodzaju ubezpieczenia, chyba że umówiono się inaczej.
2. W zakresie danego rodzaju ubezpieczenia mogą być również ustalone limity odpowiedzialności dotyczące poszczególnych zdarzeń objętych ochroną ubezpieczeniową lub określonych odszkodowań lub innych świadczeń. Limity te są wskazane w OWU lub umowie ubezpieczenia.

§ 127. Składka ubezpieczeniowa

1. Składka ubezpieczeniowa jest ustalana według taryfy składek obowiązującej w dniu złożenia przez Ubezpieczającego wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia lub w dniu złożenia przez PROAMA oferty zawarcia takiej umowy, na podstawie kryteriów wskazanych odrębnie dla poszczególnych rodzajów ubezpieczenia.
2. Składka ubezpieczeniowa jest płatna jednorazowo przy zawarciu umowy ubezpieczenia lub w ratach – w terminach i w wysokości wskazanych w umowie ubezpieczenia.
3. W razie niezaplacenienia w terminie kolejnej raty składki, PROAMA może wezwać Ubezpieczającego do zapłaty zaległej raty składki z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania spowoduje ustanie odpowiedzialności PROAMA z upływem tego terminu i rozwiązanie umowy ubezpieczenia z następnym dniem.
4. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa zajścia zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową, każda ze stron umowy ubezpieczenia może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki ubezpieczeniowej, pocyńczając od dnia, gdy zaszła ta okoliczność, jednak nie wcześniejszej niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. a druga strona może w terminie 14 dni od otrzymania takiego ządania wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym.
5. Rozwiązanie umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłaty składki za okres, w którym PROAMA udzielała ochrony ubezpieczeniowej.

6. W razie rozwiązania umowy ubezpieczenia przed upływem przewidzianego w niej okresu, Ubezpieczającemu przysługują zwrot składki za niewykorzystany okres ubezpieczenia, ustalonej proporcjonalnie do niewykorzystanego okresu ochrony ubezpieczeniowej.

§ 128. Obowiązki Ubezpieczającego i Ubezpieczonego

- Ubezpieczający i Ubezpieczony są zobowiązani podać do wiadomości PROAMA wszystkie znane sobie okoliczności, o które PROAMA zapytywała przed zawarciem umowy ubezpieczenia oraz zawiadamiać o ich zmianie w trakcie jej trwania, nie później niż w ciągu 7 dni od zaistnienia tych zmian.
- Ubezpieczający i Ubezpieczony są zobowiązani nie później niż w terminie 14 dni od zmiany właściciela pojazdu mechanicznego wskazanego w umowie ubezpieczenia lub jego wyrejestrowania, poinformować PROAMA o tym fakcie.
- Ubezpieczający i Ubezpieczony są zobowiązani poinformować PROAMA o utracie dokumentów wskazanego w umowie ubezpieczenia pojazdu albo kluczyków lub innych urządzeń służących do otwarcia lub uruchomienia tego pojazdu niezwłocznie, nie później niż następnego dnia od dowiedzenia się o ich utracie, jak też w tym terminie zawiadomić policję o tym fakcie.
- PROAMA nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności niepodanych do wiadomości PROAMA wskutek naruszenia powyższych obowiązków, przy czym jeżeli do ich naruszenia doszło z winy umyślniej Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, w razie wątpliwości przyjmuje się, że zdarzenie objęte ochroną ubezpieczeniową i jego następstwa są skutkiem niepodanych lub nieprawdziwych okoliczności.

§ 129. Wyplata odszkodowania i innych świadczeń

- Odszkodowanie i inne świadczenia są ustalane i wypłacane w złotych, z wyjątkiem ubezpieczenia Zielona Karta, w którym odszkodowanie lub świadczenie może zostać ustalone i wypłacone w walucie obcej.
- Kwoty wyrażone w walutach obcych są przeliczane przy ustalaniu odszkodowania lub świadczenia na złote przy zastosowaniu kursu średniego walut obcych zgodnie z ostatnią tabelą ogłoszoną przez Narodowy Bank Polski (NBP) przed dniem ustalenia wysokości odszkodowania lub świadczenia.
- PROAMA wypłaca odszkodowanie lub świadczenie w terminie 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o zdarzeniu objętym ochroną ubezpieczeniową, chyba że wyjaśnienie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności lub wysokości odszkodowania lub świadczenia w tym terminie okazało się niemożliwe.
- Jeżeli w powyższym terminie wyjaśnienie tych okoliczności będzie niemożliwe, wówczas odszkodowanie lub świadczenie zostanie wypłacone w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe z tym, że PROAMA wypłaci bezsporną część odszkodowania lub świadczenia w terminie 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o zdarzeniu objętym ochroną ubezpieczeniową.

§ 130. Regres ubezpieczeniowy

- Z dniem wypłaty odszkodowania przechodzi na PROAMA roszczenie Ubezpieczonego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę do wysokości wypłaconego odszkodowania. Jeżeli PROAMA pokryła tylko część szkody, Ubezpieczonego przysługuje, co do pozostałej części pierwszeństwo zaspojenia przed roszczeniem PROAMA.
- Nie przechodzą na PROAMA roszczenia Ubezpieczonego przeciwko osobom, z którymi pozostaje on we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba że sprawca wyrządził szkodę umyślnie.
- Ubezpieczony jest zobowiązany udzielić PROAMA pomocy przy dochodzeniu roszczeń regresowych, w tym dostarczyć odpowiednie dokumenty oraz udzielić niezbędnych informacji.
- Jeżeli Ubezpieczony bez zgody PROAMA zrzekł się roszczenia przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę lub je ograniczył, PROAMA może odmówić wypłaty odszkodowania lub je odpowiednio zmniejszyć. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia zostało ujawnione po wypłacie odszkodowania, PROAMA może żądać zwrotu całości lub części wypłaconego odszkodowania.

§ 131. Skargi i zażalenia

- Skargi i zażalenia na działanie lub zaniechanie PROAMA związane z zawarciem lub wykonaniem umowy ubezpieczenia są rozpatrywane w terminie 30 dni od ich otrzymania przez PROAMA, najpóźniej w terminie 14 dni od wyjaśnienia okoliczności niezbędnych do załatwienia skargi lub zażalenia.
- PROAMA informuje zainteresowanego o sposobie załatwienia skargi lub zażalenia niezwłocznie po ich rozpatrzeniu, w sposób uzgodniony z tą osobą.
- Każdy zainteresowany może też wnieść skargę do Rzecznika Ubezpieczonych.

§ 132. Zawiadomienia i oświadczenia

Zawiadomienia oraz oświadczenia dotyczące umowy ubezpieczenia mogą być składane na piśmie lub w trakcie rozmowy telefonicznej rejestrowanej i archiwizowanej przez PROAMA, jak też za pośrednictwem serwisu internetowego PROAMA lub pocztą elektroniczną, z wyjątkiem oświadczeń dotyczących rozwiązania umowy ubezpieczenia, które mogą być składane wyłącznie w formie pisemnej pod rygorem nieważności oraz innych zawiadomień i oświadczeń składanych w formie wymaganej zgodnie z obowiązującymi przepisami.

§ 133. Prawo i sąd właściwy

- Umowa ubezpieczenia jest zawierana zgodnie z prawem polskim, a w sprawach w niej nieregulowanych zastosowanie mają obowiązujące przepisy tego prawa, w szczególności Kodeksu cywilnego i Ustawy o działalności ubezpieczeniowej.
- Sądem właściwym do rozstrzygania sporów z umowy ubezpieczenia jest sąd właściwości ogólnej lub sąd właściwy miejscowo ze względu na miejsca zamieszkania lub siedzibę Ubezpieczającego, Ubezpieczonego, Uprawnionego lub innej osoby upoważnionej do otrzymania odszkodowania lub świadczenia.
- Spory wynikające z umowy ubezpieczenia mogą być również rozpatrywane przez sądy polubowne przy Komisji Nadzoru Finansowego lub Rzeczniku Ubezpieczonych zgodnie z regulaminami tych sądów, o ile tak się umówiono.

§ 134. Postanowienia końcowe

Niniejsze OWU zostały zatwierdzone w dniu 10 września 2013 roku i mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych od dnia 16 września 2013 roku.

Mariusz Kozłowski
Dyrektor Sieci sprzedaży,
Produktu i Likwidacji Szkód

Krzysztof Wanatowicz
Dyrektor Zarządzania Produktami
i Bancassurance

Załączniki do OWU

Załącznik 1. Klauzule dodatkowe

(Poniższe klauzule mają zastosowanie o ile strony tak się umówiły i ma to potwierdzenie w zapisie na polisie ubezpieczeniowej)

Klauzula nr 1 – Redukcja suma ubezpieczenia

W ubezpieczeniu Autocasco Premium ustala się, że suma ubezpieczenia ulega zmniejszeniu o wypłacone odszkodowania. Zmniejszona suma ubezpieczenia może zostać podwyższona na wniosek Ubezpieczającego w drodze zmiany umowy ubezpieczenia, do której stosuje się odpowiednio postanowienia o jej zawarciu.

Klauzula nr 2 – Wyłączenie franszyzy redukcyjnej

W ubezpieczeniu Autocasco Premium ustala się, że jeżeli pojazd jest naprawiany w innym warszcie niż Autoryzowana Stacja Obsługi należąca do dealera, za pośrednictwem którego została zawarta umowa ubezpieczenia, odszkodowanie nie zmniejsza się o wartość franszyzy redukcyjnej.

Klauzula nr 3 – Włączenie franszyzy redukcyjnej

W ubezpieczeniu Autocasco Premium ustala się, że jeżeli pojazd jest naprawiany w Autoryzowanej Stacji Obsługi należącej do dealera, za pośrednictwem którego została zawarta umowa ubezpieczenia, odszkodowanie zmniejsza się o wartość franszyzy redukcyjnej.

Klauzula nr 4 – Wyłączenie procentowego zużycia części zamiennych

W ubezpieczeniu Autocasco Premium ustala się, że jeżeli pojazd jest naprawiany w innym warszacie niż Autoryzowana Stacja Obsługi należąca do dealera, za pośrednictwem którego została zawarta umowa ubezpieczenia, przy wyliczeniu odszkodowania kosztu materiałów i części zamiennych nie zmniejsza się o procentowe zużycie części zamiennych.

Klauzula nr 5 – Poziom przewidywany kosztów naprawy przyjęty do stwierdzenia zająca szkody całkowitej

W ubezpieczeniu Autocasco Premium ustala się, że jeżeli pojazd jest naprawiany w Autoryzowanej Stacji Obsługi należącej do dealera, o którego została zawarta umowa ubezpieczenia, szkoda całkowita ma miejsce, jeżeli wskazany w umowie ubezpieczenia pojazd mechanicznie uległ uszkodzeniu lub zniszczeniu w stopniu uniemożliwiającym jego odbudowę z przyczyn technicznych lub w przypadku, kiedy przewidywane koszty jego naprawy przekraczają 80% jego wartości w dniu powstania szkody.

Klauzula nr 6 – Ograniczenie kosztów dodatkowych

W ubezpieczeniu Autocasco Premium ustala się, że PROAMA nie zorganizuje i nie pokryje, kosztu odwiezienia wskazanego w umowie ubezpieczenia pojazdu do miejsca wskazanego przez Ubezpieczonego po zakończeniu w warszacie prac naprawczych będących skutkiem wypadku.

Klauzula nr 7 – Ograniczenie odpowiedzialności w przypadku holowania pojazdu

W ubezpieczeniu Assistance Wypadkowy ustala się, że w przypadku holowania pojazdu z miejsca wypadku obowiązuje limit odpowiedzialności określony w OWU (100 km), nawet jeżeli holowanie odbywa się do Autoryzowanej Stacji Obsługi należącej do dealera, za pośrednictwem którego została zawarta umowa ubezpieczenia.

Klauzula nr 8 – Ograniczenie odpowiedzialności w przypadku holowania pojazdu

W ubezpieczeniu Assistance Premium ustala się, że w przypadku holowania pojazdu z miejsca wypadku lub holowania pojazdu obowiązują limity odpowiedzialności określone w OWU (200 km – w razie zdarzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, 300 euro – w razie zdarzenia na terytorium państw europejskich), nawet jeżeli holowanie odbywa się do Autoryzowanej Stacji Obsługi należącej do dealera, za pośrednictwem którego została zawarta umowa ubezpieczenia.

Klauzula nr 9 – Ograniczenie klasy pojazdu zastępczego

W ubezpieczeniu Assistance Premium ustala się, że w przypadku udostępnienia pojazdu zastępczego zostaną pokryte koszty wynajmu pojazdu zastępczego o klasie odpowiadającej klasie pojazdu wskazanego w umowie ubezpieczenia, nie wyższej jednak niż klasa C.

Klauzula nr 10 – Wydłużenie czasu wynajmu pojazdu zastępczego

W ubezpieczeniu Assistance Premium ustala się, że w przypadku udostępnienia pojazdu zastępczego zostaną pokryte koszty wynajmu pojazdu zastępczego odpowiednio przez czas trwania naprawy pojazdu albo od dnia zgłoszenia jego kradzieży PROAMA, nie dłużej jednak niż przez okres 10 dni, niezależnie od tego czyją własnością jest pojazd zastępczy oraz odpowiednio nie dłużej niż do dnia naprawy pojazdu albo jego odzyskania po kradzieży, jak też z zastrzeżeniem pozostałych warunków określonych w OWU.

Klauzula nr 11 – Wydłużenie czasu korzystania z taksówki

W ubezpieczeniu Assistance Premium ustala się, że w przypadku przewozu taksówką zostaną pokryte koszty korzystania z taksówki w czasie trwania naprawy pojazdu, nie dłużej jednak niż przez okres 10 dni, niezależnie od tego, gdzie ubezpieczony pojazd jest naprawiany oraz nie dłużej niż do dnia naprawy pojazdu, jak też z zastrzeżeniem pozostałych warunków określonych w OWU.

Załącznik 2. Definicje

Poniższe pojęcia użyte w OWU mają następujące znaczenie:

- Autoryzowana Stacja Obsługi (ASO)** – warsztat naprawczy uprawniony do dokonywania napraw pojazdów mechanicznych danej marki na podstawie umowy zawartej z producentem lub oficjalnym importerem tych pojazdów,
- Awaria**:
 - w ubezpieczeniu Autocasco Premium oraz Assistance – unieruchomienie pojazdu mechanicznego lub niemożność dalszej nim jazdy z przyczyn wewnętrznych, niezależnie od ich rodzaju (mechaniczne, elektroniczne, brak paliwa lub zatankowanie niewłaściwego jego rodzaju, itp.), a także przebiecie opony lub dętki pojazdu oraz rozładowanie jego akumulatora,
 - w ubezpieczeniu Przedłużona Gwarancja – niemożność eksploataowania pojazdu mechanicznego z przyczyn wewnętrznych, niezależnie od ich rodzaju (mechaniczne, elektroniczne, hydrauliczne, itd.), spowodowanych nagłym i nieprzewidzianym zaprzestaniem prawidłowej pracy elementów lub zespołów pojazdu wskazanych w umowie ubezpieczenia,
- Kalkowita i trwała niezdolność do pracy** – całkowita i trwała niezdolność Ubezpieczonego do pracy powstała wskutek nieszczęśliwego wypadku, zawału mięśnia sercowego, wylewu krwi do mózgu lub udaru mózgu oraz stwierdzona prawomocnym orzeczeniem lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
- Cena nabycia pojazdu** – ustalona w fakturze zakupu wartość pojazdu, z wyłączeniem opłat gwarancyjnych, opłat za dostawę, składek ubezpieczeniowych, opłat administracyjnych i opłat za tablice rejestracyjne,
- Centrum Informacji Prawnej** – w ubezpieczeniu Pomocy Prawnej – podmiot działający na zlecenie PROAMA, zawodowo zajmujący się świadczeniem usług pomocy prawnej zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- Dealer** – autoryzowany sprzedawca lub importer pojazdów danej marki, wskazany w Załączniku nr 4 do OWU,
- Franszyza integralna** – wskazana w umowie ubezpieczenia kwota, poniżej której szkoda nie jest objęta ochroną ubezpieczeniową,
- Franszyza redukcyjna** – wskazana w umowie ubezpieczenia kwota, o którą jest pomniejszane wypłacane odszkodowanie,
- Inspekcja pojazdu** – identyfikacja i oględziny pojazdu mechanicznego zgłoszonego jako przedmiot ubezpieczenia w celu weryfikacji i ustalenia danych tego pojazdu i jego stanu technicznego, przy czym:
 - wynik inspekcji pojazdu uważa się za pozytywny, jeżeli dane pojazdu i jego stan techniczny są zgodne z danymi podanymi przez Ubezpieczającego, jak również wtedy, gdy Ubezpieczający nie został poinformowany o jej wyniku negatywnym w ciągu 72 godzin od zakończenia oględzin pojazdu,
 - wynik inspekcji pojazdu uważa się za negatywny, jeżeli dane pojazdu lub jego stan techniczny nie są zgodne z danymi podanymi przez Ubezpieczającego, w szczególności gdy:
 - pojazd nie posiada aktualnych badań technicznych,
 - pojazd nie jest użytkowany zgodnie z danymi podanymi przez Ubezpieczającego,
 - pojazd lub jego elementy posiadają inne numery identyfikacyjne niż podane przez Ubezpieczającego,
- Kierowca** – osoba fizyczna upoważniona do korzystania z wskazanego w umowie ubezpieczenia pojazdu mechanicznego i kierująca tym pojazdem,
- Klasa pojazdu** – (segment pojazdu) grupa pojazdów wyodrębniona ze względu na ich wymiary, wyposażenie i przeznaczenie,
- Konsultacje prawne** – w ubezpieczeniu Ochrony Prawnej – udzielanie informacji o powszechnie obowiązujących przepisach prawa polskiego, orzecznictwie i poglądach doktryny w zakresie problemu prawnego, z którym zgłosił się Ubezpieczony, z wyłączeniem analizy treści dokumentów,
- Kradzież** – czyn określony w art. 278 (kradzież), w art. 279 (kradzież z włamaniem), w art. 280 (rozbój) lub art. 282 (wymuszenie rozbójnicze) Kodeksu karnego,
- Nagle zachorowanie** – powstały w sposób nagły i niespodziewany stan chorobowy, zagrażający życiu lub zdrowiu Ubezpieczonego, wymagający udzielenia mu natychmiastowej pomocy medycznej,
- Nieszczęśliwy wypadek** – nagłe zdarzenie wywołane wyłącznie przyczyną zewnętrzną, niezależnie od woli Ubezpieczonego,
- Nieszczęśliwy wypadek w związku z ruchem pojazdu mechanicznego** – nieszczęśliwy wypadek, który ma miejsce w związku z ruchem wskazanego w umowie ubezpieczenia pojazdu mechanicznego, jak też podczas wsiadania i wysiadania z tego pojazdu, w trakcie jego zatrzymania lub postoju na trasie jazdy, podczas naprawy spowodowanej awarią w czasie jazdy oraz w czasie jego parkowania,
- Okres eksploatacji pojazdu** – okres liczony od daty pierwszej rejestracji pojazdu mechanicznego, przy czym jeżeli data pierwszej rejestracji nie jest znana, to liczony od 31 grudnia roku produkcji pojazdu,
- Osoba bliska** – współmałżonek, konkubent, konkubina, dzieci (również przysposobione), rodzeństwo i rodzice,
- Osoba upoważniona do korzystania z pojazdu** – osoba, która może korzystać z pojazdu mechanicznego za wiedzą i zgodą właściciela pojazdu albo uprawniona do korzystania z pojazdu na podstawie umowy cywilnoprawnej,
- Państwo europejskie** – Andora, Austria, Belgia, Białoruś, Bośnia i Hercegowina, Bułgaria, Chorwacja, Cypr, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Islandia, Liechtenstein, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Macedonia, Malta, Monako, Niemcy, Norwegia, Portugalia, Rumunia, San Marino, Serbia, Czarna Góra, Słowacja, Słowenia, Szwajcaria, Szwecja, Ukraina, Watykan, Węgry, Wielka Brytania i Włochy,
- Pasażer pojazdu** – każda osoba podróżująca wskazanym w umowie ubezpieczenia pojazdem mechanicznym, z wyłączeniem jego kierowcy oraz osób w nim przewożonych za opłatą i autostopowiczów,
- Pojazd mechaniczny lub Pojazd**:
 - w ubezpieczeniu Autocasco Premium, Assistance, Spłaty Kredytu/Leasingu i Przedłużona Gwarancja – pojazd samochodowy o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 tony, dopuszczony do ruchu, zarejestrowany lub podlegający rejestracji w Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z przepisami prawa o ruchu drogowym oraz posiadający ważne badania techniczne, wraz z jego wyposażeniem podstawowym i dodatkowym,
 - w pozostałych ubezpieczeniach – pojazd mechaniczny zdefiniowany w ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych,
- Porada i opinia prawna** – w ubezpieczeniu Ochrony Prawnej – zastosowanie odpowiednich norm prawnych do stanu faktycznego dotyczącego Ubezpieczonego z możliwością weryfikacji nadesłanych przez Ubezpieczonego dokumentów poprzez stwierdzenie ich zgodności z obowiązującymi przepisami prawa oraz zasugerowanie zmian korzystnych dla Ubezpieczonego,
- Poręczenie majątkowe** – w ubezpieczeniu Ochrony Prawnej – środek zapobiegawczy stosowany w postępowaniu karnym wobec podejrzanego lub oskarżonego,
- Pozostałości pojazdu** – elementy i zespoły pojazdu mechanicznego pozostałe po szkodzie całkowitej, posiadające wartość handlową,
- Przedmioty ortopedyczne lub środki pomocnicze** – odpowiednio przedmioty ortopedyczne lub środki pomocnicze określone w obowiązujących przepisach dotyczących świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- Sporty o ryzykownym charakterze** – alpinizm, wspinaczka wysokogórska, baloniarstwo, lotniarstwo, motolotniarstwo, parolotniarstwo, szybownictwo oraz pilotowanie jakichkolwiek statków powietrznych, rafting, skoki do wody lub inne sporty wodne uprawiane na rzekach górskich, nurkowanie przy użyciu sprzętu specjalistycznego, narciarstwo i snowboard ekstremalny, skoki na linie, spadochroniarstwo, speleologia, sporty motorowe i motorowodne, sporty

- i sztuki walki, myślistwo, jazda konna, bobsleje, skoki narciarskie, jazda na nartach wodnych, kitesurfing, udział w wyścigach wszelkiego rodzaju oraz jazdach próbnych, a także próbach szybkościowych poza lekką atletyką i pływaniem,
- 28) **Stan nietrzeźwości** – stan organizmu, gdy zawartość alkoholu w organizmie wynosi lub prowadzi do stężenia we krwi powyżej 0,5 promila alkoholu albo obecności w wydychanym powietrzu powyżej 0,25 mg alkoholu w 1 dm³,
- 29) **Stan po użyciu alkoholu** – stan organizmu, gdy zawartość alkoholu w organizmie wynosi lub prowadzi do stężenia we krwi od 0,2 promila alkoholu do 0,5 promila alkoholu albo obecności w wydychanym powietrzu od 0,1 mg do 0,25 mg alkoholu w 1 dm³
- 30) **Szkoda** – w ubezpieczeniu Autocasco Premium i Spłaty Kredytu/Leasingu – utrata, zniszczenie lub uszkodzenie pojazdu mechanicznego, w tym jego wyposażenia podstawowego lub dodatkowego,
- 31) **Szkoda całkowita:**
- w ubezpieczeniu Autocasco Premium – zniszczenie lub uszkodzenie pojazdu mechanicznego uniemożliwiająca jego odbudowę z przyczyn technicznych lub ekonomicznych zdefiniowanych w OWU,
 - w ubezpieczeniu Spłaty Kredytu/Leasingu:
 - szkoda całkowita lub kradzież w rozumieniu umowy ubezpieczenia Autocasco Premium – jeżeli PROAMA wypłaciła odszkodowanie z tego tytułu,
 - zniszczenie lub uszkodzenie pojazdu mechanicznego uniemożliwiająca jego odbudowę z przyczyn technicznych lub ekonomicznych – jeżeli ubezpieczyciel OC wypłacił odszkodowanie obliczone jako różnica pomiędzy wartością rynkową pojazdu a wartością pozostałości pojazdu,
- 32) **Szkoda częściowa** – w ubezpieczeniu Autocasco Premium zniszczenie lub uszkodzenie pojazdu mechanicznego w zakresie umożliwiającym jego naprawę, gdy nie ma miejsca szkoda całkowita,
- 33) **Śmierć Ubezpieczonego** – w ubezpieczeniu Następstw Nieszczęśliwych Wypadków zgon Ubezpieczonego w ciągu 2 lat od zaistnienia odpowiednio nieszczęśliwego wypadku w związku z ruchem pojazdu mechanicznego lub nieszczęśliwego wypadku,
- 34) **Trwały uszczerbek na zdrowiu** – trwałe (nierokujące poprawy) fizyczne uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia, istniejące po zakończeniu leczenia i rehabilitacji, powstałe w ciągu 2 lat od zaistnienia odpowiednio nieszczęśliwego wypadku w związku z ruchem pojazdu mechanicznego lub nieszczęśliwego wypadku,
- 35) **Ubezpieczający** – osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej zawierająca umowę ubezpieczenia,
- 36) **Ubezpieczony** – osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, na której rachunek jest zawierana umowa ubezpieczenia:
- w ubezpieczeniu Autocasco Premium – właściciel pojazdu mechanicznego wskazanego w umowie ubezpieczenia,
 - w ubezpieczeniu Assistance Wypadkowy – kierowca,
 - w ubezpieczeniu Assistance Premium – kierowca oraz pasażerowie pojazdu mechanicznego wskazanego w umowie ubezpieczenia, w liczbie określonej w dowodzie rejestracyjnym pojazdu,
 - w ubezpieczeniu Następstw Nieszczęśliwych Wypadków Komunikacyjne – kierowca oraz pasażerowie pojazdu wskazanego w umowie ubezpieczenia, w liczbie określonej w dowodzie rejestracyjnym pojazdu,
 - w ubezpieczeniu Następstw Nieszczęśliwych Wypadków Domowe – posiadacz wskazanego w umowie ubezpieczenia pojazdu mechanicznego oraz jego współmałżonek i dzieci pozostający z nim we wspólnym gospodarstwie domowym,
 - w ubezpieczeniu Zielona Karta – posiadacz wskazanego w umowie ubezpieczenia pojazdu mechanicznego lub kierowca,
 - w ubezpieczeniu Utrata Pracy – osoba fizyczna będąca posiadaczem wskazanego w umowie ubezpieczenia pojazdu mechanicznego,
 - w ubezpieczeniu Ochrony Prawnej, Spłaty Kredytu/Leasingu i Przedłużona Gwarancja – posiadacz wskazanego w umowie ubezpieczenia pojazdu mechanicznego,
- 37) **Ubezpieczyciel OC** – w ubezpieczeniu Spłaty Kredytu/Leasingu – zakład ubezpieczeń, z którym została zawarta umowa obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych,
- 38) **Umowa leasingu** – umowa, przez którą jedna strona (leasingodawca) zobowiązuje się oddać pojazd mechaniczny stanowiący jej własność drugiej stronie do używania albo nabyć pojazd mechaniczny od oznaczonego nabywcy na warunkach określonych w tej umowie i oddać drugiej stronie (leasingobiorca) do używania, a leasingobiorca zobowiązuje się zapłacić leasingodawcy w umówionych ratach wynagrodzenie pieniężne, w wysokości co najmniej równej wartości rzeczy w chwili zawarcia tej umowy lub wynagrodzeniu leasingodawcy z tytułu nabycia tego pojazdu,
- 39) **Umowa ubezpieczenia** – umowa ubezpieczenia zawarta między PROAMA a Ubezpieczającym na podstawie OWU, potwierdzana dokumentem wystawionym przez PROAMA (polisą ubezpieczeniową),
- 40) **Umowa obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych** – umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów, uregulowana w ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych,
- 41) **Uprawiony** – w ubezpieczeniu Następstw Nieszczęśliwych Wypadków – osoba wskazana przez Ubezpieczonego jako uprawniona do otrzymania świadczenia z tytułu jego śmierci, a w razie niewyznaczenia takiej osoby członkowie rodziny i spadkobiercy Ubezpieczonego w następującej kolejności i wysokości tego świadczenia: małżonek Ubezpieczonego (w całości), dzieci Ubezpieczonego (w częściach równych), rodzice Ubezpieczonego (w częściach równych), spadkobiercy Ubezpieczonego (w częściach wynikających z działu spadku),
- 42) **Urządzenie zabezpieczające przed kradzieżą** – autosalarm, elektroniczna blokada uruchomienia silnika (immobiliser), mechaniczna blokada skrzyni biegów, system pozycjonowania pojazdu (np. GPS) wraz z aktualną umową abonenską z firmą realizującą usługi monitoringu oraz inne zaakceptowane przez PROAMA atestowane urządzenie lub system urządzeń służących zabezpieczeniu pojazdu przed kradzieżą,
- 43) **Utrata pracy** – w ubezpieczeniu od Utraty Pracy – zarejestrowanie Ubezpieczonego w urzędzie pracy w charakterze bezrobotnego, jeżeli spełnia on warunki do uzyskania zasiłku dla bezrobotnych, a zarejestrowanie jest skutkiem wypowiedzenia Ubezpieczonemu przez pracodawcę umowy o pracę albo rozwiązanie przez pracodawcę z Ubezpieczonym umowy o pracę bez wypowiedzenia bez winy Ubezpieczonego, zgodnie z przepisami prawa pracy, jak też rozwiązanie umowy o pracę za porozumieniem stron w sytuacji, kiedy mają zastosowanie przepisy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (zwolnienia grupowe) lub likwidacji zakładu pracy,
- 44) **Wartość pozostałości pojazdu** – wartość elementów pojazdu mechanicznego nieszkodzonych lub uszkodzonych w stopniu pozwalającym na ich dalszy użytek lub sprzedaż,
- 45) **Wartość rynkowa pojazdu** – w ubezpieczeniu Spłaty Kredytu/Leasingu – rynkowa wartość pojazdu mechanicznego o takim samym roczniku, przebiegu i modelu, co ubezpieczony pojazd w dniu powstania szkody całkowitej,
- 46) **Wyczynowe uprawianie sportów** – uprawianie sportu przez osoby będące członkami związków sportowych, klubów i innych organizacji sportowych, w tym również udział w ogólnokrajowych lub międzynarodowych zawodach sportowych o charakterze nieprofesjonalnym,
- 47) **Wynagrodzenie adwokata lub radcy prawnego** – w ubezpieczeniu Pomocy Prawnej minimalne wynagrodzenie jednego adwokata lub radcy prawnego z tytułu zastępstwa procesowego lub obrony w wysokości ustalonej zgodnie z przepisami regulującymi wysokość minimalnego wynagrodzenia za czynności adwokata lub radcy prawnego,
- 48) **Wypadek** – zdarzenie się wskazanego w umowie ubezpieczenia pojazdu mechanicznego z innym pojazdem, jak też z osobami, zwierzętami lub przedmiotami znajdującymi się poza pojazdem, a także wyrzucenie się tego pojazdu, jego zatonięcie lub pożar, jak również akty wandalizmu oraz skutki włamania lub prób kradzieży pojazdu powodujące jego unieruchomienie,
- 49) **Wyposażenie dodatkowe** – sprzęt i urządzenia zamontowane w pojeździe mechanicznym na stałe, niebędące jego wyposażeniem podstawowym, do których demontażu niezbędne jest użycie narzędzi mechanicznych, którego wartość została uwzględniona w cenie jego sprzedaży przez dealera,
- 50) **Wyposażenie podstawowe** – sprzęt i urządzenia będące standardowym trwałym wyposażeniem danego modelu pojazdu mechanicznego lub zamontowane w nim na stałe przed jego pierwszą sprzedażą, jak również sprzęt wymagany zgodnie z przepisami ruchu drogowego (np. gaśnica), którego wartość została uwzględniona w cenie jego sprzedaży przez dealera,
- 51) **Zawodowe uprawianie sportów** – uprawianie sportu przez osoby będące członkami związków sportowych, klubów i innych organizacji sportowych biorących udział w ogólnokrajowych lub międzynarodowych zawodach sportowych o charakterze profesjonalnym, w tym również udział w takich zawodach, jak również uzyskiwanie jakiegokolwiek dochodu z powyższych tytułów,
- 52) **Zdarzenie losowe** – w ubezpieczeniu Autocasco Premium – nagłe i niespodziewane zdarzenie, niezależne od woli Ubezpieczonego, powodujące szkodę we wskazanym w umowie ubezpieczenia pojeździe mechanicznym, w tym kradzież tego pojazdu lub jego wyposażenia podstawowego lub dodatkowego lub jej usiłowanie,
- 53) **Zdarzenie objęte ochroną ubezpieczeniową:**
- w ubezpieczeniu Autocasco Premium – zdarzenie losowe,
 - w ubezpieczeniu Assistance Wypadkowy – wypadek pojazdu mechanicznego oraz potrzeba skorzystania przez Ubezpieczonego z usługi serwisu informacyjnego,
 - w ubezpieczeniu Assistance Premium – wypadek, awaria lub kradzież pojazdu mechanicznego oraz inne zdarzenia wskazane w OWU jako objęte ochroną ubezpieczeniową, jak też potrzeba skorzystania przez Ubezpieczonego z usługi serwisu informacyjnego lub infolinii medycznej,
 - w ubezpieczeniu Następstw Nieszczęśliwych Wypadków Komunikacyjne – nieszczęśliwy wypadek w związku z ruchem pojazdu mechanicznego,
 - w ubezpieczeniu Następstw Nieszczęśliwych Wypadków Domowe – nieszczęśliwy wypadek,
 - w ubezpieczeniu Zielona Karta – wyrządzenie szkody osobie trzeciej w związku z ruchem pojazdu mechanicznego wskazanego w umowie ubezpieczenia,
 - w ubezpieczeniu od Utraty Pracy – nieszczęśliwy wypadek, zawał mięśnia sercowego, wylew krwi do mózgu lub udaru mózgu oraz utrata pracy,
 - w ubezpieczeniu Ochrona Prawna – zdarzenie uzasadniające żądanie przez Ubezpieczonego udzielenia mu świadczenia z tytułu pomocy prawnej wskazane w OWU oraz potrzeba skorzystania przez Ubezpieczonego z usługi Telefonicznej Asysty Prawnej w przypadkach określonych w OWU,
 - w ubezpieczeniu Spłaty Kredytu/Leasingu – szkoda całkowita,
 - w ubezpieczeniu Przedłużona Gwarancja – awaria pojazdu.

Załącznik 3. Tabele uszczerbku na zdrowiu

Tabela 1. Trwałe uszkodzenia ciała

Rodzaj trwałego uszkodzenia ciała	Procent sumy ubezpieczenia określonej w umowie
Utrata kończyny górnej wraz z łopatką	75
Utrata kończyny górnej w obrębie ramienia (z zachowaniem tylko 1/3 bliższej kości ramiennej)	65
Utrata przedramienia w okolicy nadgarstka	50
Utrata ręki na poziomie nadgarstka	50
Utrata kończyny dolnej przez wyluszczenie jej w stawie biodrowym	85
Utrata kończyny dolnej na poziomie uda	70

Rodzaj trwałego uszkodzenia ciała	Procent sumy ubezpieczenia określonej w umowie
Utrata kończyny dolnej w obrębie podudzia	40
Utrata kończyny dolnej na poziomie stawu kolanowego	65
Utrata palców ręki II, III, IV, V	8
Utrata obu paliczków kciuka bez kości śródreżca	15
Utrata stopy w całości	50
Utrata stopy w obrębie kości śródstopia	20
Utrata palców stopy II, III, IV, V	2 (za każdy palec)
Utrata palucha	7
Całkowita utrata wzroku jednego oka z jednoczesnym wyluszczeniem gałki ocznej	38
Całkowita utrata wzroku w obu oczach	100
Całkowita utrata słuchu w jednym uchu	50
Całkowita utrata słuchu w obu uszach	100
Utrata małżowiny usznej	15
Utrata obu małżowin usznych	25
Utrata języka	50
Utrata nosa	30
Utrata zębów	1 (za każdy ząb)
Utrata śledziony	15
Utrata jednej nerki przy drugiej zdrowej i prawidłowo działającej	35
Utrata ręki	40
Utrata macicy w wieku do 50 lat	40
Utrata macicy w wieku powyżej 50 lat	20
Utrata jednego jajnika lub jądra	20
Utrata obu jąder lub obu jajników	40
Zaburzenia mowy – afazja całkowita z agrafią i aleksją	80
Zaburzenia mowy – afazja całkowita motoryczna	60
Porażenie połowicze lub paraplegia (porażenie kończyn dolnych) uniemożliwiająca samodzielne stanie i chodzenie w stopniu od 0 – 1* wg Skali Lovette'a	100

Tabela 2. Złamania kości oraz zwichnięcia i skręcenia stawów*

Rodzaj złamania oraz zwichnięcia i skręcenia stawów	Procent sumy ubezpieczenia określonej w umowie
Uszkodzenie kości sklepienia i podstawy czaszki	5
Złamania szczęki lub żuchwy bez zaburzeń czynności stawu żuchwowo-skronowego	1
Złamania szczęki lub żuchwy z zaburzeniami czynności stawu żuchwowo-skronowego	5
Złamania nosa bez zaburzeń oddychania	1
Złamania nosa z zaburzeniami oddychania	5
Złamania łopatk, obojczyka	5
Złamanie mostka	10
Zwichnięcie stawu obojczykowo-barkowego lub obojczykowo-mostkowego	5
Złamanie żebra, żeber	2 (za zebro); 10 – maksymalnie z tytułu złamania wielu żeber
Złamania kości ramiennej	5
Złamanie obwodowej nasady kości ramiennej (uszkodzenie stawu łokciowego)	5
Złamania w obrębie kości przedramienia (jednej lub obu – nasada dalsza, trzon)	5
Złamanie, skręcenie, zwichnięcie nadgarstka	3
Zwichnięcia w obrębie stawu łokciowego	5
Złamania w obrębie kości ręki z wyłączeniem kości palców	3
Złamania, zwichnięcia, skręcenia stawów w obrębie palców ręki II–V	1 (za każdy palec)
Zwichnięcia, złamania w obrębie kciuka	3
Złamanie miednicy z przerwaniem obręczy biodrowej	5
Zwichnięcia, złamania panewki, bliższej nasady kości udowej, złamania szyjki, złamania krętarzowe stawu biodrowego	5
Złamania kości udowej	5
Złamania w obrębie kości podudzia (jednej lub obu)	5
Zwichnięcia, skręcenia stawu kolanowego, złamania kości tworzących staw kolanowy	1
Złamania, skręcenia kości śródstopia	3
Złamania, skręcenia w obrębie palucha	1
Złamania, skręcenia w obrębie kości palców stopy II–V	1
Izolowane złamania strzałki	3
Zwichnięcia, skręcenia, złamania stawu skokowego	1
Złamania kości piętowej lub skokowej	5
Skręcenie kręgosłupa szyjnego	3
Złamania w obrębie kręgosłupa – dotyczy wyrostków poprzecznych, kolczystych kręgów	1 (za wyrostek)
Złamania kości ogonowej	3
Złamanie zęba stałego	0,5 (za każdy ząb)

* Tabela nie obejmuje zwichnięć nawykowych stawów.

Tabela 3. Oparzenia lub odmrożenia

Rodzaj i rozległość oparzenia/odmrożenia	Procent sumy ubezpieczenia określonej w umowie
Oparzenie II st. do 1% powierzchni ciała	1
Oparzenie II st. powyżej 1% do 15% powierzchni ciała	2
Oparzenie II st. powyżej 15% do 30% powierzchni ciała	4
Oparzenie II st. powyżej 30% powierzchni ciała	10
Oparzenie III st. do 5% powierzchni ciała	2
Oparzenie III st. powyżej 5% do 10% powierzchni ciała	5
Oparzenie III st. powyżej 10% do 30% powierzchni ciała	10
Oparzenie III st. powyżej 30% powierzchni ciała	15
Oparzenie dróg oddechowych leczone w szpitalu	15
Odmrożenie II st. albo wyższy – jednego palca ręki lub palca stopy	1
Odmrożenie II st. albo wyższy – więcej niż jednego palca ręki lub palca stopy, odmrożenie nosa lub ucha	3

Tabela 4. Wstrząśnienie lub podejrzenie wstrząśnienia mózgu

Okres pobytu w szpitalu	Procent sumy ubezpieczenia określonej w umowie
Powyżej 1 dnia	1
Powyżej 2 dni	1,5
Powyżej 3 dni	2